

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
170. (1490.) szám**BNR- valutaárfolyamok**

1 euró	4,2306 ▲
1 amerikai dollár	2,9600 ▲
100 magyar forint	1,5504 ▼

Aktuális

2

Kadhafi tüzet gyújt

Üzenetet küldött a hozzá lojális harcosoknak az ismeretlen helyen bujkáló Moammer el-Kadhafi: a szíriai al-Rai tévécsatornában ismertett üzenetben a volt líbiai vezető azt mondta, sohasem adja fel a harcot. „Legyen ez egy hosszú harc és vegyék körbe lángok Líbiát!”

Aktuális

3

Eltemették Pálffy Zoltánt

A kolozsvári Házsongárdi temetőben ravatalozták fel tegnap Pálffy Mózes Zoltánt, ahol mintegy 150 ember gyűlt össze végső búcsút venni a Kolozs megyei RMDSZ-es képviselőtől. A temetésre ugyancsak tegnap szülőfalujában, Tordaszentmihályon került sor.

Kultúra

6

Színházmérgező Verespatak

A politikai szféra után színházi berkekben is vitát szült Verespatak – a dramAcum csoport azzal vádolja a Kolozsvári Állami Magyar Színházat, hogy rossz gazdája a Verespatak – fizikai és politikai vonalon című előadásuknak.

Vezércikk

3

Eckstein példája

Eckstein gesztusa mindenképpen üdvözlendő, még akkor is, ha felmerül a kérdés: miért csak most, és miért éppen most kerül rá sor? Az államfő ugyanis már a korábbi években is egyértelműen értésre adta vélekedését – legutóbb a 2009-es kampányban. Ha tanácsosa már akkor lemond, a gesztusnak, akár a választások végkimenetelére is kiható következményei lettek volna. ▶

Salamon Márton László

„Tanköteles” kiadások

Kétszáz lejig terjedő összegbe kerülnek a tanévkezdéshez szükséges iskolai felszerelések**Van miből válogatni. A tanszerboltokban a szülők zsebükhöz szabottan szerezhetik be gyerekeiknek szükséges iskolai felszerelést**

Fotó: Antal Erika

Nem változott a tavalyhoz képes jelentősen idén ősszel a tanszerek ára. Az erdélyi üzletek árajánlatából kiindulva megállapítható: egy elsős kisdíák tanszereinek beszerzése 100 lejből megoldható, és a felsőbb osztályos tanulók iskolai felszerelése sem haladja meg a 200 lejt. A papír- és írószertboltok a termékek széles skáláját kínálják. Az eladók csak néhány nap múlva, a tanévkezdés előtti héten számítanak nagyobb rohamra. **7. oldal ▶**

Eckstein-búcsú Bäsescutól

Cs. P. T.

▶ A verespataki aranykitermelésről vallott nézetei miatt lemondott Eckstein-Kovács Péter, Traian Bäsescu államfő kisebbségi tanácsadója. „Tanácsadóként támogatnom kell az államfő kezdeményezéseit, a verespataki beruházás esetében ezt nem tudtam vállalni. Évek óta ellenzem a ci-ántechnológiát” – indokolta lépését lapunknak a politikus, aki szerint nem tudni még, hogy az államfő keres-e új személyt a kisebbségi tanácsadói posztra, amely hétfőtől üresedik meg. Eckstein-Kovács Péter a tizennegyedik tanácsadó, aki Traian Bäsescu államfő második mandátuma alatt távozik az elnöki hivatalból. **3. és 4. oldal ▶**

Telt ház az Enescu-fesztiválon

▶ Minden jegy elkel a ma kezdődő bukaresti George Enescu Fesztivál hangversenyeinek legnagyobb részére – jelentették be a legnagyobb hazai kulturális

eseménynek tekintett rendezvény szervezői a tegnapi estélyi megnyitó előtt tartott sajtótájékoztatón. A fesztivál huszadik, jubileumi kiadásához érkezett. **6. oldal ▶**

A rangos fesztivált a fővárosi Palotateremben nyitották meg Fotó: Tofán Levente

Törvényben a Sapienta

Cs. P. T.

▶ Egy lépéssel közelebb került a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem a teljes jogú felsőoktatási intézményként történő elismeréséhez, miután legutóbbi ülésén a kormány elfogadta az akkreditációjára vonatkozó törvénytervezetet. A tervezet ezután a parlament két házába kerül végül elfogadásra. Dávid László rektor üdvözölte a kormány lépését. „Bizonyítást nyert, hogy egyetemünk magas szintű oktatást biztosít” – jelentette ki az ÚMSZ-nek. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:

Röviden

Băsescu „megfigyeltetné” a külföldön koldulókat

Traian Băsescu államfő tegnap arra kérte a román nagyköveteket: az esetleges diplomáciai konfliktusok elkerülése érdekében jelentsék Bukarestnek, ha tudomást szereznek arról, hogy a fogadó országban kéregetésből élő román állampolgárok csoportja telepedik meg. A román nagykövetek éves találkozásán az államfő kifejtette: a nagyköveteknek kötelességük riasztani a román hatóságokat még mielőtt a fogadó országok hatóságai diplomáciai úton vetik fel a törvényeket megszegő román állampolgárok problémáját. Fokozott figyelemre és éberségre ösztönözte a nagyköveteket, hiszen – mint mondta – Romániának az utóbbi időben a skandináv országokkal is meggyűlt a baja a kéregető román állampolgárok miatt, akik általában törvénytelenül tartózkodnak nyugati országokban.

Erdély a legnépszerűbb úticél

Elindult a Határtalanul! tanulmányi kirándulási program, az első csoport szeptember 4-én kelhet útra Erdélybe. Répás Zsuzsanna magyar nemzetpolitikai helyettes államtitkár tegnap úgy fogalmazott: a program segít összekötni a Magyarországon és határon túl élő fiatalokat, és ez a legfontosabb. Az idei költségvetésben 500 millió forintot különítettek el a programra. Csete Őrs programvezető azt hangsúlyozta: a legnépszerűbb úticél Erdély, ide irányul az utazások 65 százaléka; a diákok 13 százaléka Kárpátalja, 10 százaléka a Felvidék felfedezésére indul majd.

Ellenzik az euróövezeti kötvényt

Németország és Portugália egyaránt elutasította a közös euróövezeti kötvény bevezetését. Ugyanakkor „adáz vitává” fajult a nézeteltérés a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és az euróövezeti hatóságok között a valutauniós bankok helyzetéről készülő IMF-jelentés ügyében – írta a tegnapi *Financial Times* című londoni gazdasági napilap.

Moszkva ellenlépésekre is kész

Az orosz külügyminiszter arra figyelmeztetett tegnap, hogy országát – stratégiai elrettentő potenciáljának védelmében – ellenlépésekre kényszeríti a NATO és az Egyesült Államok rakétavédelmi rendszerének kor-

látlan növelése. Szergej Lavrov (*képiünkön*) a minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Intézetének (MGIMO) diákjai előtt mondott tanévnyitó beszédében rámutatott: „Washington és a NATO nem hajlandó garanciákat adni arra, hogy a rakétavédelmi rendszer nem irányul Oroszország ellen.”

Beázott a washingtoni Ceruza

Tócsákra bukkantak az amerikai főváros legmagasabb építményében, a köznyelvben Ceruzának becézett George Washington-emlékműben, miután az Irén hurrikán a hétvégén átvonult az Egyesült Államok keleti partvidékén – jelentette be az NBC televízió Carol Johnson, a Nemzeti Park Szolgálat szóvivője. A víz jelenléte arra utal, hogy az emlékműnek az eddig gondoltnál súlyosabb károkat okozott az augusztus 23-i, 5,8-as erősségű földrengés.

Kadhafi tüzet gyújt

Nem tudni, hol bujkál a diktátor, de biztatja híveit

Nemrég még súlyos büntetés járt volna ezért. „Vegyék körbe a lángok Líbiát!” – üzentek rejtekéről Kadhafi

Gy. Z.

Üzenetet küldött a hozzá lojális harcosoknak Moammer el-Kadhafi: a szíriai *al-Rai* tévécsatornában ismertettet üzenetben a volt líbiai vezető azt mondta, sohasem adja fel a harcot. „Legyen ez egy hosszú harc és vegyék körbe a lángok Líbiát” – idézte a szíriai tévécsatorna által közzétett üzenet szövegét az al-Dzsasíra. A pártján álló harcosokhoz intézett üzenetben Kadhafi azt is elmondta a katarai hírtelevízió szerint, hogy sohasem adja fel és folytatja a harcot. A bukott diktátor arra biztatta a megmaradt lojális harcosokat, hogy folytassák az ellenállást, akkor is, ha „már nem hallják a hangját.”

Kadhafi tartózkodási helyéről egyébként ellentmondásos híreket közöl a világsajtó. Egyes jelentések szerint a számára oly kedves sivatagban rejtőzködik, mások viszont azt közlik, hogy Kadhafi a családja után menne, és ezért beutazási engedélyt kért Algériától. Ugyanakkor Murad Medelci algériai külügyminiszter tegnap megerősítette, hogy országa sohasem tervezte, hogy befogadja a líbiai vezetőt.

Moszkvában is véget ért Kadhafi uralma: Oroszország elismeri a líbiai Átmeneti Nemzeti Tanácsot tényleges hatalomnak – jelentette be Szergej Lavrov külügyminiszter tegnap. Lavrov hangsúlyozta: Moszkva soha nem képviselt olyan álláspontot, amely iga-

zolta volna Kadhafi rezsimjének a tetteit, és régóta követelte Kadhafi távozását. Magyarország líbiai nagykövete, Marton Béla Tripoliban fogadta az európai külügyi szolgálat küldöttségét, amelynek célja a helyzetfelmérés és az EU tripoli külképviselete felállításának előkészítése. A felkérés az unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjétől, Catherine Ashtonól érkezett. A delegációt vezető Agostino Miozzo válságreagálásért felelős főigazgató elismeréssel nyilatkozott a magyar nagykövetség segítségéről. Magyarország az EU mellett külön megállapodás alapján több ország, köztük az Amerikai Egyesült Államok és Kanada képviselést is ellátja. ◀

Újabb válság az európai gázfronton

ÚMSZ

Németország második legnagyobb gázimportőre, a WINGAZ bejelentette, hogy kevesebb gáz érkezik hozzá Oroszországból, mint eddig azokból a vezetékekből, amelyek Ukrajnán keresztül haladnak. Németország, amely gázszükségletének 40 százalékát orosz gázzal elégíti ki, az importált mennyiség nagyobb részét egy Fehéroroszországon keresztül lefektetett vezetékekből kapja, vagyis nem érinti az ukrán-orosz vita. Nem úgy Ausztriát, ahol kedden már a szokásos mennyiség alig 10 százalékát kapták, így az OMV-nek saját tartalékaiból kell kiegészítenie a felhasználóknak szállított gázt. Ugyan csak a szállítás visszaesését tapasztalták a csehek és a horvátok. A Görögországba, Törökországba, Macedóniába és Bulgáriába irányuló szállítás teljesen összeomlott, itt már válsághelyzetről beszélnek. Az orosz szállító, a Gazprom elnökhelyettese, Alekszandr Medvegyev szerint az Ukrajnán át vezető négy gázvezeték közül hármat elzártak az ukránok. Korábban az oroszok biztosították Európát, hogy január elsejével a köztük és az ukránok között kialakult pénzügyi vita miatt csak az Ukrajnának szállító vezetékeket zárják el. A kritikussá váló helyzetben az Európai Bizottság éles hangú nyilatkozatban szólította fel Oroszországot, hogy ígéretéhez híven biztosítsa a gázszállítások zavartalanágát, a szomszédjával fennálló vitát pedig azonnal rendezze tárgyalások útján. Brüsszel megengedhetetlennek tartja, hogy a két ország elmentse az egész kontinens energetikai biztonságát kockáztatva. ◀

Feladta magát a Cozma-elítelt

MTI

Feladta magát tegnap Pál Gábor, a Cozma-ügy negyedrendű vádlottja, aki augusztus 30-án szökött meg előzetes letartóztatása elől. A rendőrség azonnal körözést bocsátott ki, és nagy erővel, az összes kerületi kapitányságot bevonva megkezdte a szökevény felkutatását, aki végül annak tudatában adta fel magát, hogy rövid időn belül úgyszólván elfogják. A Cozma-ügyben az elsőfokú Veszprém Megyei Bíróság Pál Gábort társtettesként elkövetett testi sértés büntetésének kísérletében mondta ki bűnösnek, és öt évi börtönt szabott ki rá, mellékbüntetésként pedig több évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától, továbbá 15 millió forintnyi büntető költség megfizetésére kötelezte. A kiszabott ítéletet az ügyész tudomásul vette, a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett. Pál Gábor „óriási hibát” és meggondolatlanúságot követett el azzal, hogy elmenekült az őt letartóztatni szándékozó rendőrök elől – nyilatkozta Lehner Béla veszprémi ügyvéd, a negyedrendű vádlott védője, aki ezt közölte is a védenével. A vádlott azt felelte, hogy „megijedt, és indulatból, hirtelen elhatározásból” cselekedett – nyilatkozta az ügyvéd. ◀

Megemlékezés a Westerplattén

ÚMSZ

Donald Tusk lengyel miniszterelnök is részt vett és beszédet mondott tegnap hajnalban a Gdansk melletti Westerplatte-félszigeten, a II. világháború kirobbantásának helyszínén rendezett hagyományos megemlékezésen. A Westerplatte-félszigeten kezdődött el hetvenkét éve, 1939. szeptember elsején 4 óra 45 perckor a II. világháború, amikor – a gleiwitz rádióadó később provokációnak bizonyult megtámadására hivatkozva – a Schleswig-Holstein német cirkáló löni kezdte a félszigeten álló kis lengyel erődöt. A Westerplatte kétszázötzöt főnyi helyőrsége hét napig hősiességgel tartott, miközben a tengerről lőtték, a levegőből bombázták, három és félezzer német katona pedig támadta őket. A „lengyel Thermopülai” emléket az ott felállított emlékmű őrzi. A Westerplattével együtt a németek a gdanski postát is megtámadták, amely tizennégy óra hosszat tartotta magát. Az idei megemlékezés csúcspontja az egykori harcok rekonstrukciója volt, amelyben mintegy hetven résztvevő korhű egyenruhákban elevenítette fel a csata részleteit. A harci jeleneteket kivetítőkön közvetített dokumentumfilmekkel egészítették ki. „Legyen 1939 szeptemberének

Donald Tusk mondott beszédet Gdanskban. A „lengyel Thermopülai”

emléke erőforrás és figyelmeztetés, és biztosíték arra, hogy Lengyelország és a lengyelek mindig békében és biztonságban fognak élni” – mondta a miniszterelnök a történelmi játékot követő beszédében. Felolvasták Bronislaw Komorowski levelét is, amelyben az államfő egyebek között azt írta, hogy a Westerplatte „a lengyelek hősi ellenállásának, önfeláldozásának és hazaszeretetének tanúsága”. Az ünnepségen a kormány képviselőjében részt vett Tomasz Siemoniak nemzetvédelmi és Katarzyna Hall közoktatási miniszter is.

Egy nappal korábban Bronislaw Komorowski és Bogdan Borusewicz lengyel szenátusi elnök Gdanskban megkoszorúzták az elesett hajógyári munkások emlékművét a Szolidaritás független szakszervezet megalapításához és kilenc évvel később a kommunista rendszer bukásához vezető augusztusi megállapodások aláírásának 31. évfordulóján.

Az állami vezetőkön kívül virágcsokrot helyezett el Lech Walesa, a Szolidaritás alapítója és első elnöke, Nobel-békedíjas volt államfő is. ◀

BBTE-vezetőből főtítkárhelyettes

ÚMSZ

Magyari Tivadart, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) magyar tagozatvezető rektor-helyettesét (képviseletben) nevezte ki Kelemen Hunor szövetségi elnök az RMDSZ oktatási főtítkárhelyettesének. A kinevezés Kovács Péter főtítkár előterjesztése alapján történt. A nevesítést a Szövetségi Képviselők Tanácsának is meg kell erősítenie, erre 2011. szeptember közepén kerül sor. Magyari Tivadar lapunknak elmondta, az RMDSZ főtítkára még a nyár folyamán megkereste azzal a kéréssel, hogy vállalja el a tisztséget. „Úgy döntöttem, vállalom, mivel úgy érzem, kár lenne nem kamatoztatni mindazt a tapasztalatot, amit az évek folyamán rektor-helyettesként felhalmoztam” – jelentette ki az új főtítkárhelyettes. Magyari megerősítette: nem vállal újabb rektor-helyettesi mandátumot, ám továbbra is a BBTE oktatója marad. Mint ismert, az RMDSZ főtítkárságán őt főtítkárhelyettesi poszt van, s már csak az oktatási felelős szakember kinevezése hiányzott ahhoz, hogy „teljes felállásban” működjön az intézmény. ◀

Eckstein búcsúzik Traian Bănescutól

Cs. P. T.

Távozik az elnöki hivatalból Eckstein-Kovács Péter, az államfő kisebbségi tanácsadója. A politikustól megtudtuk: lemondásának oka, hogy Traian Bănescu támogatja a verespataki bányaberuházást, ő maga viszont ellenzi. „Tanácsadóként támogatnom kell az államfő kezdeményezéseit, a verespataki beruházást esetében ezt nem tudtam vállalni. Nem csak ezekben a napokban foglaltam állást az aranybánya megnyitása ellen, évek óta következetesen ellenzem a ciántechnológiát” – mondta az ÚMSZ-nek Eckstein. A kisebbségi tanácsadó szóban már közölte az államfővel a szándékát, írásban hétfőn nyújtja be lemondását. „Traian Bănescu szándékát tudomásul vette és elfogadta” – jelentette ki.

Kérdésünkre elmondta, az államfővel lezajlott beszélgetésen Traian Bănescu nem nyilatkozott arról, hogy keres-e új személyt a kisebbségekért felelős tanácsadói posztra. „Bízom abban, hogy az államfő nem hagyja betöltetlenül a posztot, mielőbb alkalmas személyt talál a tisztségre” – mondta Eckstein. A politikus nem nyilatkozott arról, hogy az elnöki hivatalból történő távozása után hol kíván elhelyezkedni. „Van szakmai és politikai terveim, de korainak tartom még ezekről beszélni” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek.

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke az Agerpres hírügynökség

Eckstein-Kovács Péter többé nem suttog tanácsokat az államfőnek

kérdésére nem kívánta kommentálni a lemondást. „Olyan kérdésről van szó, amely az államfőre és tanácsadójára tartozik” – jelentette ki. Hozzátette, jómagam már korábban értesült Eckstein távozási szándékáról. „Néhány napja felhívott telefonon, és tudomásomra hozta a döntését. Remélem, hogy Eckstein a politikában folytatja, mert értékes embernek tartom” – mondta az RMDSZ elnöke.

Mint ismert, múlt héten vita tört ki Eckstein-Kovács Péter és Kelemen Hunor között, miután Eckstein-Kovács aláírta a verespataki bánya megnyitását ellenző 77 romániai magyar civil szervezet állásfoglalását. Ebben a doku-

mentumban a civilek amiatt tiltakoztak, hogy a Kelemen Hunor vezette román kulturális minisztérium lehetővé tette a Kirnyik-hegységre vonatkozó régészeti mentesítési bizonylat kibocsátását. Kelemen szerint azonban nem a minisztérium bocsátotta ki a bizonylatot, így azt nem lehet visszavonni, és élesen bírálta Eckstein-Kovácsot, hogy ő is csatlakozott az állásfoglaláshoz.

Eckstein-Kovács Péter 2009-től töltötte be a tanácsadói tisztséget, amelyet Bănescu azt követően ajánlott fel neki, hogy az RMDSZ-es politikus 2008-ban nem jutott be szenátorként a román parlamentbe. ◀

Eckstein példája

Amikor az elveszített 2008-as parlamenti választások után Eckstein-Kovács Péter volt RMDSZ-es szenátor elszegődött Traian Bănescu mellé kisebbségügyi tanácsosnak, az RMDSZ-essel éppen akkor került ellenzékbe. A volt kisebbségügyi miniszter úgy vált tehát részévé az államelnök gyakorolta hatalom köreinek, hogy alakulata ellenzékben volt kénytelen politizálni. Akkor a politikai gesztusát sokan oportunistának titulálták – e sorok írója is –, és azt vágták a fejébe, hogy a hatalomból kiszorult RMDSZ-t cserben hagyva „lepaktált” a Cotroceni-palota urával Most, majdnem három év után, fordult a kocka: az RMDSZ van kormányon az „elnöki párt” oldalán, és Eckstein-Kovács Péter „vonult ellenzékbe” azzal, hogy lemondott magas cotroceni-i posztjáról. A volt szenátor elvi okokkal indokolta lemondását: Traian Bănescuval szöges ellentétben ő ellenzi a verespataki bányaberuházást, és ez a nézetkülönbség lehetetlenné teszi az együttműködést közöttük más kérdésekben is.

Eckstein gesztusa mindenképpen üdvözlendő, még akkor is, ha felmerül a kérdés: miért csak most, és miért éppen most kerül rá sor? Az államfő ugyanis már a korábbi években is egyértelműen értésre adta vélekedését ebben a kérdésben – legutóbb a 2009-es államelnöki választási kampányban, amikor az ellenfelével, Mircea Geoanával lefolytatott tévévitában országvilág előtt kinyilatkoztatta: ő az aranykitermelés híve. Ha tanácsosa már akkor nyilvánosan elhatárolódik tőle, ha akkor lemond, a gesztusnak azonnal, akár a választások végkimenetelére is kiható politikai következményei lettek volna.

Így azonban marad az igencsak kevés konkrét gyakorlati következménnyel járó becsületbeli lemondás, aminek értékéből levon valamelyest a késői „eszmélés” ténye is. Arról nem is beszélve, hogy abban a kérdésben, amelyekben Eckstein-Kovács Péter valóban illetékes – a kisebbségvédelem terén – nem sok eredményt mutatható fel a Traian Bănescu oldalán eltöltött szűk három év alatt: az államfő továbbra is a caracaliakéval egyenrangúnak tartja a székelyföldi emberek autonómiaigényét (egy lemondást ez is megért volna!), az e területen elért eredmények pedig sokkal inkább köszönhetőek az RMDSZ kormányzati, mintsem Eckstein cotroceni-i szerepvállalásának. Egyébként, ha már párhuzamot vontunk az RMDSZ és volt szenátora által leírt politikai ívek között, tegyük fel a kérdést: ha már annakidején – nem sokkal Eckstein után – a szövetség is az elnök és pártja mellé állt, megtörténik-e ugyanez most is, ellenkező irányban? Érdekes fordulata lenne ez a politikai életnek.

Eltemették Pálffy Zoltánt

Baló Levente

A kolozsvári Házsongárdi temetőben ravatalozták fel tegnap Pálffy Mózest Zoltánt, ahol mintegy 150 ember gyűlt össze végső búcsút venni a Kolozs megyei RMDSZ-es képviselőtől. „Pálffy építő ember volt, aki tudta, hogy nem lehet valamit felépíteni két nap alatt, türelmes ember volt, aki tudott hosszú távon építeni. Pálffy hegyi ember volt, hiszen meteorológusként a hegyek közt élt éveken keresztül, bölcses-

ségét ott szerezte. Segítőkéz ember volt, aki mindig a közösségért munkálkodott alázattal. Nagyon fog hiányozni nekünk, hiszen egy hűség és megbízható munkatársat veszítettünk el” – jellemezte az elhunytat búcsúbeszédében Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter, az RMDSZ politikai alelnöke. A kolozsvári szertartás után Pálffy Mózest Zoltánt földi maradványait Tordaszentmihályra szállították, ahol unitárius szertartás szerint temették el a családi sírhelyen.

Pálffy Mózest Zoltán hétfőn este hunyt el a kolozsvári 1-es számú sebészeti klinikán. A 67 éves RMDSZ-es képviselő két héttel korábban került kórházba, miután magas vércukorszint miatt kómába esett. A mővidéki választási körzetből országos viszszaosztással parlamenti mandátumot nyert Pálffy Mózest Zoltán 1943-ban született Kolozsváron, két gyerek apja. 1989-ig meteorológusként dolgozott a kolozsvári repülőtérén, 1990-ben alapító tagja volt az RMDSZ-nek. ◀

Bejegyezték az USL-t

ÚMSZ

Bejegyezte tegnap a bukaresti törvényszék a Szociáldemokrata Párt (PSD), a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a Konzervatív Párt (PC) együttműködése nyomán létrejött Szociál-Liberális Szövetséget (USL). Az ellenzéki pártszövetség azért jött létre, hogy a jövő évi választásokon komoly kihívóként szállhasson szembe a kormányzó Demokrata Liberális Párttal (PDL). Az USL a felmérések szerint a választópolgárok több mint 50 százalékának támogatását élvezi, így jó eséllyel indul a jövő évi választásokon, azonban Traian Bănescu államfő az alkotmány 103. cikkelyére hivatkozva már korábban jelezte: hiába ér el az USL 50 százalék fölötti támogatottságot a parlamenti választásokon, nem kéri fel a miniszterelnök-jelöltjét kormányalakításra, mivel az alkotmány ezt pártok, nem pedig pártszövetségek esetében írja kötelező módon elő. Közben lezárultak azok a felmérések, amelyek alapján az USL tagpártjai megegyeztek arról, hogy a jövő évi helyhatósági választásokon egyes megyékben, illetve megyeszékhelyeken kit jelölnek a megyei tanácselnöki, valamint a polgármesteri tisztségért folyó versenyben. Eszerint a PSD 22, a PNL pedig 19 megyében indíthat megyei tanácselnök-jelöltet. ◀

Az RMDSZ-es munkatársak nevében Borbély László politikai alelnök búcsúzott Pálffy Mózest Zoltántól

A szerző felvétele

Román lapszemle

Mintegy százezerre tehető azoknak a romániai nőknek a száma, akik olasz férjhez választottak maguknak. (Cancan) ▶ A Beszterce-Naszód megyei iskolák 70 százalékát fával fűtik. (România liberă) ▶ A román tengerpart egyik legfelkapottabb üdülőtelepén, Costineşti-en a turisták nagy felháborodására előzetes figyelmeztetés nélkül szőrtak rovarirtót. (Jurnalul național) ▶ Nicu Ceauşescu, a román diktátor-házaspár fia tegnap töltötte volna 60. életévét. Emlékezetes marad az a kijelentése, amikor a vádlottak padján megjegyezte: húsz év alatt se tudják majd mindazt lemázolni, amit az édesapja megépített. (Evenimentul zilei) ▶ A New York-i Fifth Avenue számít a világ legdrágább bevásárlóutcájának, maga mögé utasítva a Hong Kong-i Causeway Bay és a tokiói Gizza luxusüzleteit. (Evenimentul zilei)

„Népvándorlás” Cotroceni-ben

Traian Băsescu államfő újabb tanácsosa mondott búcsút tiszttségének: a nemzeti kisebbségekkel foglalkozó Eckstein-Kovács Péter nyújtotta be lemondását, mivel nem ért egyet az államfővel a verespataki aranybánya megnyitásának kérdésében.

Bogdán Tibor

Traian Băsescuval nem könnyű dolgozni. Ezt csaknem egybehangzóan állítja az a mintegy két tucat tanácsosa, aki önként távozott, vagy akit az államfő menesztett hivatalából. Közöttük több névtelen, de számos ismert, neves közéleti személyiség is található.

A fekete esztendő

Röviddel Traian Băsescu államfővé történt megválasztása után első tanácsosa máris otthagya Cotroceni-t. Igaz, Vasile Blaga azért távozott, mert belügyminiszter lett a Tăriceanu-kormányban.

2005 fekete év volt az államfő és tanácsosai számára: Traian Băsescu hat tanácsosát vesztette el. Közülük ket-

vatalos források szerint azonban az államelnöki hivatal akkori vezetőjével, Elena Udreával támadt nézeteltérései miatt mondott le, miután a szöke eminenciást több alkalommal figyelmeztette a hivatalos tiszttségéhez illő ruházódásra.

De Elena Udrea sem maradt sokáig tiszttségében: még az év októberében távozott, arra hivatkozva, hogy jelenlétével nem kíván támadási felületet nyújtani Traian Băsescu ellen.

A „szürkébb” tanácsosok közül abban az évben még Stana Anghelache búcsúzhatót férje feltételezett adócsalása nyomán, és a távozók között volt Valeria Dorneanu, a politikai főosztály államtanácsosa is.

2006-ban Claudiu Săftoiu vált meg tiszttségétől (őt a Külső Hírszerző Szolgálat élére nevezték ki), valamint a női tornászcsapat volt edzője, Octavian Belu. Lemondott Băsescu mellett betöltött tanácsosi posztjától Theodor Stolojan is, hogy később, a Nemzeti Liberális Párt segítségével megbontásával, a vezetéseivel kivált csoportból létrehozza a demokrata libe-

rálisokkal egyesülő Liberális Demokrata Pártot, még közelebb kerülve főnökéhez.

Tanácsos – hat órán át

A következő év bombáját a Traian Băsescuhoz egykor közelálló Adriana Săftoiu lemondása jelentette, amire kényes időpontban, Traian Băsescu államfői tiszttségéből történő felfüggesztése előtt került sor. A lépésre maga is azért szánta el magát, mert nyílt konfliktusba került az akkor már Băsescu kedvencének számító Udrea aszszonnyal, így elhidegült kapcsolata az államfővel.

2007-ben Traian Băsescu még egy tanácsost vesztett a személyzeti és szervezési kérdésekkel foglalkozó Dan Vuerich személyében, aki személyi okokból hagyta ott tiszttségét, a civil társadalommal foglalkozó tanácsosa, Teodor Baconschi pedig franciaországi meghatalmazott és teljhatalmú nagyköveti rangban hagyta el az államfői apparátust.

Bár a távozások szempontjából 2005 jelenti a csúcst, a tanácsosi tisztsgben eltöltött legrövidebb időt tekintve

2008 döntött rekordot: ekkor az államfő alig hat órával kinevezése után minden magyarázat nélkül menesztette Valeriu Arteni. Állítólag a kinevezés éles reakciókat váltott ki Băsescuhoz közelálló körökben is, mivel Arteni 1989 előtt külügyminisztériumi alkalmazottként „kiviselte magát”.

2010-ben szekus múltja miatt az államfő lemondásra kényszerítette üzletkötési tanácsosát, Alexandra Gătejt.

Idén Sebastian Lăzăroiu, a tervezési és politikai elemzési főosztály tanácsosa volt az áldozat, miután megtört a lakulatnak nevezte az RMDSZ-t. Kényszerű távozása ugyanolyan meglepetést jelentett, mint 2007-ben, a CURS közvélemény-kutató intézet éléről történt tanácsosi kinevezése, ugyanis az államfő bizalmi emberének számított, ő vezette 2009-ben Traian Băsescu elnökválasztási kampányát.

Szeszélyek, bérek

Traian Băsescu a szakítások után nem igazán hízelgően nyilatkozott egykori munkatársairól. Pleşuról például,

nem kevés gúnyval azt állította, hogy egy hozzá mérhető nagyságú csillagot nem lehet a tanácsosi fűzőbe begyömöszölni. „Az az elnöki tanácsost, aki nem tudja, mit tartalmaz, mondjuk egy fontos külpolitikai vonatkozású levél, nem lehet homlokon sem csokolni” – tette hozzá. Adriana Săftoiu és Renate Weber távozását nem kívánta kommentálni, azzal a sokat sejtető megjegyzéssel, hogy mértékartó férfiként nem szeretne nyilatkozni a történetekről. Tanácsosairól általában nyilatkozva kifejtette: „Egyetlen tanácsos sem követelheti meg, hogy ő szabja meg a követendő irányvonalat, hogy ő vezesse az államfőt”. A „cotroceni-i népvándorlás” is nyilvánvalóvá teszi a tényt, miszerint Traian Băsescu „nem könnyű ember”. Igaz, szeszélyei elviseléséért megfizeti munkatársait: az elnöki tanácsosok tiszta havi jövedelme megközelíti az 5500 lejt. A kabinetfőnökök havi juttatása átlagosan 4550 lej, a referense 1500 lej, a szakképzetlen munkás 858 lej keres. Az államelnöki hivatal 207 alkalmazottat foglalkoztat. ◀

Putyin áll nyerésre az elnöki székért

Oroszországban jövőre elnökválasztást is tartanak, amelynek csak két valódi esélyese van: Dimitrij Medvegyev jelenlegi államfő és Vlagyimir Putyin miniszterelnök. Az orosz vezetői tandem két tagja között egyelőre nincs jele rivalizálásnak, legutóbb azt nyilatkozták: együtt döntenek el, hogy melyikük induljon az elnöki székért.

Gy. Z.

A furcsa verseny érdekessége, hogy Putyin kétszer már betöltötte az elnöki tiszttséget, így tehát eredetileg többször már nem indulhatna a posztért. Valójában ezért is „találta ki” annakidején, hogy átül a miniszterelnöki székbe, de előtte elnökként még jól megnövelte a kormányfői jogkört. Az ő „kreatúrája” Medvegyev is, aki azonban gyakorlatilag belerazott hivatalába, mint egy önálló életre kelt. Időközben azonban módosították az orosz alkotmányt, így tehát újra megnyílt a lehetőség Putyin előtt, hogy beköltözzék a Kremlbe.

A „macsó-imázs”

A versenyfutás máris megkezdődött. Putyin elővette a „macsó-imázs”, amely már korábban is sikerre vezette. A vadászat és a bűvárkodás után most motoros bandával kampányol. Célja az első körben az, hogy pártja kétharmados többségbe kerüljön az alsóházban, ekkora többséggel már módosítani lehet az alkotmányt. A választás decemberben lesz. Putyin tehát egy motoros

csapat tagjaként érkezett a fekete-tengeri Novorosszjszk kikötővárosba, hogy fellelkesítse pártja szavazóit a decemberi parlamenti választások előtt. Az 58 éves politikus legutóbb a Fekete-tengerben bűvárkodott kamerák kíséretében, ahol váratlanul értékes kincseket talált. A miniszterelnök most kemény rockzene kíséretében, egy orosz hadihajóval a háttérben lépett színpadra.

A motoros fesztivált, amelyre az orosz kormányfő ellátogatott, az Éjszakai Farkasok klub szervezte. Vlagyimir Putyin a résztvevőkhöz és a vendégekhez szólva, ki jelentette: „Önök nem csupán szórakoznak és motoroznak, ami már önmagában is jó. De ezt ötvözik a nagyszerű, népünk számára szükséges hazafias rendezvényekkel”. Emlékeztette a résztvevőket, hogy a fesztivál helyszínétől szolgáló városból a II. világháborús német megszállás során egyebek között motorkerékpárokon menekítették ki a gyerekeket.

Medvegyev visszaszorult

Dimitrij Medvegyev orosz elnök népszerűsége három-

éves minimumra csökkent, Vlagyimir Putyin miniszterelnök stabilizálódott – mutatta ki a Levada Központ független közvélemény-kutató intézet a legfrissebb felmérésében. Medvegyevre a tavasszal esedékes elnökválasztáson mindössze a megkérdezettek 28 százaléka szavazna, 30 százalék feltétlenül másnak adná a voksát, további 28 százalék a körülményektől tette függővé a döntését. Hasonló kutatások készültek 2008 és 2010 augusztusában is, az elnök támogatottsága akkor hasonló volt a mostanihoz, de csak 14, illetve 18 százalék szándékozott feltétlenül másra szavazni. Putyinak továbbra sincs versenytársa: 39 százalék szavazna rá, 28 százalék feltétlenül másra. Igaz, 2008-ban 58 százalék volt az eltökélt hívek aránya, ellenfelei pedig 10 százaléknál kevesebben voltak. Hároméves minimumra – 63 százalékra – esett azoknak az aránya is, akik elégedettek Medvegyev tevékenységével, 35 százalékkal pedig a maximumot érte el az elégedetlenek aránya. A Putyin munkájával való elégedetlenség is csökkent: tavaly év vége óta 79 százalékról 68-69-re esett vissza.

Vlagyimir Putyin és Harley Davidson szuperjáromója. „Motorizálta” a kampányát

A Levada Központ kutatásából kiderül az is, hogy Medvegyev népszerűségének csökkenése egybeesik a vezető általános elégedetlenség erősödésével: 44 százalék vallja, hogy az ország nem a megfelelő irányba halad, és csak 36 százalék szerint mennek a dolgok jó irányba. Ezzel 2007 óta első ízben vannak jelentős többségben az elégedetlenek. A gazdasági irányvonallal 65, a politikai kurzussal 50,5 százalék elégedetlen. Általában nem a vezető kettőt teszik felelőssé, de a kérdésre, hogy ki tehet a problémákról és a drágulásról, 40,7 százalék Medvegyevet, 39,7 százalék a kormányt, 28,9 százalék pedig Putyint nevezte meg. Ezzel szemben az ország sikereit 38,3 százalék Putyinak, 29,5 százalék Medvegyevnek, 16,4 száza-

lék a kormánynak tulajdonítja.

Igény a „cár atyuskára”

Alekszej Grazsdankin, a Levada Központ igazgatóhelyettese szerint az emberek azért hajlamosak Medvegyevet hibáztatni, mert a Putyint övező „immunitás” nem terjedt ki rá is. „Putyin nem felel azért, ami rossz az országban, ő a miénk, még csak nem is hús-vér politikus, hanem jelképes alak. Felelősség nem tapad hozzá, és már a választási harc előtt elkezdett nyerni, visszatér hozzá a hatalom és az erő” – vélekedett a szociológus. Mindehhez számos egyéb tényező mellett hozzájárult a sajtó is, amely korábban hetente több ezer tudósítással töltött Medvegyevről, mint Putyinról, de július 18. óta túlsúlyba

kerültek a Putyin tevékenységéről szóló beszámolók – mutatta ki a Medialogia társaság kutatása.

Ahhoz, hogy megértsük a társadalomnak ezt a gondolkodásmódját, ismernünk kell a nép lelkiületét is. Az orosz embereknek a szocialista időkben is szükségük volt egyfajta „cár-képre”: mindig megtalálták valakiben a „cár atyuskát” – ha nem maguktól, akkor külső sugallatra. Valójában ezen alapult egyfelől a kommunista vezetők (Lenin, Sztálin) személyi kultusza. Később ez adta meg Brezsnyev, Andropov, Csernyenko legitimitációját is. Ezzel a gyakorlattal elsőként Gorbacsovnak sikerült szakítania, és hasonlóképp gondolkodott Borisz Jelcin is – az más kérdés, hogy a választók nagy része bennük is egyfajta cárt látta. ◀

Lap-top

A nap címe. Meghalt Alexandru Pesamosca sebész, a gyermekek „védangyala”, *Cotidianul*

Magyarázat. Tízszáz nagyságrendű az általa a Grigore Alexandrescu gyermekkórházban megműtött kis páciensek száma. (Köztük a mieink is.) Remek ember volt.

Nem összevonás, hanem halasztás. Ideje színt vallani vagy legalábbis jobban odafigyelni: a választások összevonása tulajdonképpen egy másik akció fedőneve, az pedig mind közönségesen az önkormányzati választások elhalasztása. Az „összevonás” per sze történhetne a parlamenti választások előrehozásával is – az viszont az ellenzéknek kedvezne, úgyhogy szó sem lehet róla. Mindezzel arról jutott eszünkbe, hogy olvassuk a *Gándul* elektronikus oldalain (más oldalai nincsenek is szegénynek), hogy amint visszatérnek a fájdalommal gyorsan elröpült parlamenti vakációból, a pedálos honatyák map-pájukban ott találják a törvénytervezet tervezetét. Ez ügyben felvilágosító gyűléseket is tartanak a nehezebb fejűek és a rebellisebbek felvilágosítására.

Titkos szegények. Térjünk vissza Theodor Paleologu interjújához a *Kamikazé*-ben. Paleologu, az ősi nemesi és értelmiségi sarj egyike a legdemokratikusabban, legelőléletmentesebben gondolkodó kormánypárti politikusoknak. Ezt jelzi a beszélgetés címe is: „Bukarest főpolgármesterének szegényebbnek kell lennie mandátuma végén” (így van a cím, idézőjelben!) Másik érdekessége a mondanivalójának az, hogy a főváros alatt kiterjedt, a várossal együtt épült alagúthálózat van, amelyet egykor az uralkodók jobbára menekülésre használtak. Rendeltetésük ma is titkos. Ezek akár turisztikai látványosságként is hasznosíthatók lennének.

A nap áhíre. A PDL boszorkánykonyhájában tervezik, hogy a helyhatósági választások elhalasztásával és a parlamentiakkal való összevonásával a külföldről érkező szavazatok egyszerre döntsék a polgármesterek és a parlamenti képviselők személyéről; ha például valaki Spanyolországból a kolozsvári PDL parlamenti jelöltjére szavaz, egyértelmű, hogy a PDL polgármester-jelöltjére is szavaz. Ha mindez az ellenzék jelöltjeivel történik, nyilvánvalóan durva csalásnak minősül.

Minden napra egy mondás

„Bűnt elkövetni s kérkedni vele: ez a történelem.”
Victor Hugo

Meggyőződés

Horváth István

Szénaboglyában

SZELLEMLIDÉZÉS

Öntudatomat csak három hónap múlva nyertem vissza, amikor is hirtelen felszökött a széna ára, és a majorság kapzsi bérlője nyereszkeskedési céllal piacra akarta dobni tartalékait.

A szénáskert végében magasodó legnagyobb boglyában feküdtem. A szekerekre rakodást épp ennél a boglyánál kezdték. Öntudatlan álmomból a béresek hangoskodása vert fel. Még mindig nem tértem teljesen magamhoz, s bár fogalmam sem volt, hol vagyok, mégis el akartam párolgni. Feltápázkodtam, és a következő pillanatban egyenest a bérlő nyakába estem.

Minden porcikám ép maradt, ám zuhanó testem súlya eltörte a szerencsétlen nyakcsigolyáját, így akaratlanul halálát okoztam. Képzeltetitek rémületemet. Csak akkor nyugodtam meg, amikor megtudtam, hogy nála gonoszabb uzsorást még nem hordott hátán a föld. (...) Épp ezért váratlan halála miatt senki sem búsult, sőt mindenki valóságos jótéteménynek érezte elmúlását. Az emberek hálából szinte a nyenyerükön hordtak.

Gondolhatjátok, mennyire elképedtem, amikor megtudtam, hogy három teljes hónapot átaludtam. Gyorsan visszazökkentem három hónap előtti gondolatmenetembe, és sietve visszatértem Londonba, hogy megnyugtassam értem aggódó barátaimat. Ők aztán ámulatból bámulatba esve nem győztek csodálkozni azon, hogy a legteljesebb épségben látnak viszont. Holott egy negyedszázadon át hírt sem hallottak felőlem, azt sem tudták, élek-e, halok-e, s már épp tűvé akarták tenni értem az angol szigetországot. (...)

Münchhausen vidám kalandjai. Feldolgozta G. A. Bürger nyomán Elena Chmelová, Fordította Tordon Ákos

A titkok titka

A pótérettségire összegyűlt lelkek száma, amint azt független statisztikusok megállapították egymástól függetlenül, évről-évre gyarapszik. Miért csak az államadóság és a meg nem épített Bechtel típusú műösvények száma növekednek, hadd fússon fel azok száma is, akik elsőre nem ugorják át az őserettségi gátját. Ugyancsak vizsgáznak ilyenkor a biztonsági szerek és rendszerek. Ui. nem elég a repülőterei motozásban jelesre vizsgázott felvigyázók által végzett testitapogatás, üregkifordítás, tüdőszűrés, fejevizit, beltükrözés, a diáktrükközések száma és márkatípusa kimeríthetetlen. És akkor még semmit sem püssentettünk el a kamerákról, mikroprocesszorokról, műprofesszorokról, robotlátnokokról, a hallóidegeket vizsgáló hőkamerákról. És mégis, minden felszereltség, szemfülesség, előrelátás ellenére, akadnak, akik átmennek az I. sz. érettségien. Akiknek sikerül az, ami korábban annyi generációnak még nem okozott különösebb fejfájást: érettségi diplomát szereznek egyből.

Azok annyira elmaradottak voltak, hogy nem volt internetjük és nem voltak titkos vevőkészülékeik, kézzel írtak, fejben számoltak, köbgyököt vontak a kőből is, ismerték a helyesírást, képesek voltak kézzel leírni nem csupán a keresztnevüket, de a másokét is. Észbe tartottak tizenkilenc dátumot és huszonegy képletet, távdiiktálás nélkül esszét írtak eredeti gondolatokkal stb. stb. Még rágondolni is rossz, milyen primitív körülmények között éltek és pallérozták őket-magukat azok a félvad Nobel-díjnokok. Bezzeg manapság...

Akkor régen nem volt bekamerázva az oroszlánverem, a gladiátorok pusztja kézzel és egy pikszel léptek a küzdőpástra, ismeretlen volt a nagy hajcihő, rendőri felvezetés, felhajtás, megkapták a tésztát, ott álltak minden segédesszők nélkül a pusztánnyel szemben. Viccsított reájuk és... vagy maguk alá gyűrték, vagy nem. Kevésbé volt tragikus a dolog, mert volt még szóbeli is, meg pót- és a pót-nak is pótja. Bármely vizsgaidénybe összeseregelték, meg hát volt felvételi vizsga az egyetemeken, ahol az embert megmérték, kiszűrték, lemázsálták.

Ejnye, csak most látom, ismét a régi tanügyi rendszer apológiáját fúvom. Holott én csak azt kívántam elárulni, hogy volt egy titkos fegyverük azoknak a régi érettségizőknek. Amit semmi más nem mutatott ki csak a papír, amit teleróttak betűvel, számmal, képlettel, műszaki ábrával, szöveggel, elemzéssel, megoldott példával. Ezt úgy hívják: tudás. És ennek alig volt más előfeltétele, megalapozása, mint a tanulás és a lelkiismeretes oktatás.

Pedig nem is volt többpártrendszer és digitális zsenicucc...

Sebestyén Mihály

Tücsökmuzsika

A tizenegy éves forma fiúcska és a tízéves szösze kislány szépen felöltözött, és kézen fogva odaállt a nyári iskolai tábor felügyelő tanára elé: „Ani néni, kérem, szeretnék bemenni a városba ribizlit venni” – mondták. Nagy bátorságuknak kellett lennie hozzá, száz okból is. Egyrészt a fiúk kicsúfolták azt a társukat, aki lánnyal barátkozott, és persze viszont. Másrészt az iskolai osztályok akkor már többnyire koedukáltak voltak ugyan (a hatvanas évek elején járunk), de a fiú és a lány altáborban jól elkülönülve kellett fölverni a sátrakat, körbeásva esőárokka. Csak az erdő mélyén zúgó patak vízesésénél (Niagara volt a beceneve) keveredhettek, az alsó medencében a fiúk el is kaphatták, ha épp merték, a lányokat, hogy ne merüljenek el. Nem sokan éltünk a lehetőséggel. Ezzel máris elárultam, ki lehetett a fiúcska. A leányt pedig Zsuzsának hívták.

Gyulay Zoltán

Ani néni nem is gondolkodott, igennel válaszolt. Kéz a kézben tettük meg a városig, végigcsacsogva,

a négy és fél kilométeres utat. Hol voltak akkor még szupermarketek? A népboltban vettünk negyed kiló ribizlit, amit az úmententi korlátra ülve a barna papír stanicliból közösen elfogyasztottunk, majd a zacskót újrahasznosítva kölcsönösen letöröltük egymás szájáról a piros maszatot, aztán lementünk néhány percre a Dunához, hogy együtt nézzük a folyam hőmpolygását, és irány – megint csak kézen fogva – vissza a táborba.

Zsuzsával egy iskolába jártunk. Az óraszünetekben szemeztünk is, de az osztályklikkek rendszere nem nagyon engedett ennél többet. (Meg ugye a csúfolódók kara – kinek van arra szüksége?) Azokban az időkben még nem volt divat, hogy a fiú és a leány tinik (ezt a szót sem ismertük) közösen lógjanak napközben, kezdetben legfőljebb születésnapú zsúrokról lehetett szó, később már házibulikról is, amelyek természetesen csöppet sem hasonlítottak a felnőttek akkoriban olykor orgiává fajuló összejöveteleire; ezek a mi házibulijaink kizárólag szülői felügyelet mellett zajlód-

hattak. Egyébként is: hogyan mehettem volna Zsuzsáékhoz, vagy miként is engedték volna őt hozzánk? Zsuzsa édesapja magas funkciót töltött be, a lányát akkoriban luxusnak mondott nagy fekete autó hozta-vitte az iskolába meg haza.

Maradtak a nyári táborok. A ribizlizés szertartását minden évben megtartottuk. Ahogy korosodtunk, a két hét alatt mind több alkalommal is. Aztán ő elmult tizenégy, én tizenöt; abban az évben tópar-

ton vertük fel sátrainkat, tömtük meg magunk a fekhelyül szolgáló szalmazsákokat. A programunk is változott, ezúttal azt kértük: „Ani néni, kérem, szeretnék elmenni a tóra csónakázni!” Mehetünk. Most is kéz a kézben, ahogy megszoktuk. Amikor a tó közepére értünk, bevontam az evezőket, átültem Zsuzsa mellé, átka-roltam a vállát, összehajoltunk, s ügyetlen-félnék pusztit nyomtam a szájára. Meg is ijedtem. Ennyi történt, nem több. Hazajöttünk, útjaink szétváltak, mert más-más gimnáziumba iratkoztunk be. Azóta nem láttam.

Iskolánk nemrégiben ötven éves volt, nagyszabású diáktalálkozót rendezett. Úgy készültem rá, mint arra a legelső pusztira. Nem volt szezonja, de csak fölhajtottam egy kosárka ribizlit, hogy meglepjem vele. Az osztálytársaitól tudtam meg: időközben meghalt. Nem volt erőm, hogy a megmaradt ribizlit akár csak megkóstoljam. Amióta vettem a gyászhirot, azóta ilyenkor, nyáru-ton – idén immár harmadszor – évente beköltözik hozzám hetek-rehónapokra egy szöcske. Most is a függönyön ül, térül-fordul mellettem. Hogy mivel táplálkozhat, La Fontaine óta nem tudható. Ám éppoly kedves nekem, akár a kelő madarak erdei éneke (szigorúan meghatározott sorrendben), a kertemben lakozó rigópár füttye, a legmagasabb fen-yőfa csúcsán fészket vert harkályok kopogása-cserregése, az évente kétszer, vonulás közben nálam megpihenő fenyőrigóraj csivitelése. És éjjelente, már félál-momban a tücsökmuzsika, amely csak a haj-nal közeledtével hal el. Esténként figyelem az én szöcskémet is. Mikor már elcsitulnak a nappal neszei, mintha hallanám hegedűje ciripelő szavát. Tűnt idők nyári táborairól muzsikál.

Röviden

Gálával zárul a mesterkurzus

Nyilvános gálával ér véget a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház idei, immáron negyedik mozgásművészeti mesterkurzusa holnap, a színház Nagytermében. A gálán a résztvevő temesvári magyar társulat tagjai, valamint a különböző erdélyi-, illetve külföldi városokból érkezők bemutatják, amit az egyhetes Mozgás és/vagy szöveg című mesterkurzus alatt tanultak.

A torinói ló a magyar Oscar-küldött

Tarr Béla *A torinói ló* című filmje képviseli Magyarországot a jövő évi Oscar-versenyen a legjobb idegennyelvű film kategóriában. A nevezett filmek közül a Los Angeles-i Filmakadémia képviselői 2012. január végén jelölik ki azt az öt filmet, amely majd a legjobb idegennyelvű film kategóriában Oscarért versenyezhet. A nemzetközi koprodukcióban készült *A torinói ló* című film eddig már több fesztiválon is sikeresen szerepelt.

Még nincs Duna-vezér

A *Duna TV* vezérigazgató-jelöltjeként sem Amin Zoltán, sem Gazsó L. Ferenc nem kapta meg a szükséges kétharmados támogatást a Közszolgálati Közalapítvány kuratóriumának szerdai ülésén, így a testület nem választott vezérigazgatót – nyilatkozta a kuratórium elnöke. Balogh László közölte: a nyolctagú testület zárt ülésen, titkos szavazással döntött a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Média Tanácsa által javasolt két jelöltről.

Telt ház az Enescu...

Salamon Márton László

Minden jegy elkelt a ma kezdődő bukaresti George Enescu Fesztivál hangversenyeinek legnagyobb részére – jelentették be a legnagyobb hazai kulturális eseménynek tekintett rendezvény szervezői a tegnapi hivatalos megnyitót megelőző sajtótájékoztatón.

Gigarendezvény és országbrand

A huszadik, jubileumi kiadásához érkezett fesztivált szervező Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium vezetője, Kelemen Hunor miniszter elmondta, a szeptember 2-25 között zajló rendezvényen több mint 160 kulturális esemény zajlik majd, köztük hangversenyek, opera- és balettelőadások, képzőművészeti biennálé, könyvbemutatók, különböző szabadterei rendezvények. Az egyik koncerthelyszín, a Palotaterem kapcsán a miniszter elmondta: a legnagyobb bukaresti előadástérnek sajnos nem a legjobb az akusztikája, és reményét fejezte ki, hogy – a bukaresti főpolgármesteri hivattal karöltve – jövőre elkezdődhetnek az épület rehabilitálási munkálatai és ezzel párhuzamosan az akusztikájának javítását szolgáló belsőépítészeti átalakítások. Kelemen Hunor hangsúlyozta, a világ egyik legfontosabb komolyzenei seregszemléjeként számot tartott, két évente megszervezett bukaresti George Enescu Fesztivál Románia egyik legfontosabb brandje.

Derűtséget keltett a hallgatók körében Ioan Holender fesztiválvezető, a Bécsi Állami Operaház volt igazgatója, aki a mode-

Kelemen Hunor (balra) és Ioan Holender fesztiválvezető (jobbra) a Palotateremben tájékoztatót

rátor sürgetése ellenére sem volt hajlandó rövidebbre szabni beszédét.

Holender: új koncerttermet Bukarestnek!

A temesvári származású Holender úgy vélte: fontos, hogy a gazdasági válság éveiben se hagyjon alább a kultúra és a művészetek iránti érdeklődés, ugyanakkor örömtelinek nevezte azt a tényt, hogy a közszolgálati televízió és rádió is közvetíti a fesztivál koncertjeit. A fesztiválhelyszínek kapcsán Holender vitába szállt Kelemen Hunor miniszterrel – akinek ezt megelőzően még megköszönte a szülővárosában működő Banatul Filharmonia megmentését a kormány által tervezett megszüntetéstől –, és úgy vélte: nem a meglévő Palotaterem felújítása a megoldás a főváros számára, hanem egy új koncertterem megépítése.

„Bukarest megérdemel ennyit, hiszen Románia fővárosában épült meg a múlt század elején Európa országai között elsőként a komolyzenei koncertek befogadására alkalmas Román Athenium, amely a mai körülmények között túlságosan kisméretű. A nagy nevek azonban továbbra is csak ott hajlandók fellépni, a sokszorosan nagyobb befogadóképességű Palotaterem pocsek akusztikája miatt, és így bukaresti zenekedvelők ezrei maradnak le fantasztikus művészi élményekről” – hangsúlyozta Holender. Ez volt az a pont, ahol a prezídiumban helyet foglaló Sorin Oprea bukaresti főpolgármester diszkreten felállt, és eloldalgott.

A rádió megtoldja a fesztivált

„A fesztivál nem ér véget szeptember 25-én, ugyanis a közszolgálati rádió azt köve-

tően még nem kevesebb mint 72 koncertjét sugározza felvételről” – hangsúlyozta a sajtótájékoztatót Demeter András, a Román Rádiótársaság elnök-vezérigazgatója.

Demeter ugyanakkor bejelentette, a közszolgálati rádió vezetőtanácsa úgy döntött: a folytonosság biztosításának érdekében jövőtől új rendezvényt szerveznek, a rádiózenekarok nemzetközi fesztiválját azokban az években, amikor nincs Enescu-fesztivál. Horia Roman Patapievic, a szintén társ-szervező Román Kulturális Intézet (ICR) elnöke felszólalásában dicséretesnek tartotta a művelődési tárca igyekezetét a rendezvény költségvetésének szinten tartására. Ioan Holender fesztiválvezető a pénzügyekkel kapcsolatos kérdések kapcsán elmondta: a költségvetés 90 százalékát nagyvonalú szponzorok segítségével sikerült biztosítani. ◀

Szénünnep Farkaslakán

Baloga-Tamás Erika

A jellegzetes baksagyűjtés mellett sportrendezvényekkel, kiállításokkal és favágó versennyel ünneplik a Szenes Napokat az udvarhelyszéki Farkaslakán és a Kalonda tetőn. A rendezvény a település lakóinak legfőbb megélhetési forrásáról, a szénégetésről kapta a nevét. A holnaptól vasárnapig tartó rendezvényen ugyanakkor a „két cserefa alatt” a település neves szülöttjéről, Tamási Áronról is megemlékeznek. A kétnapos rendezvényre a település lakói mellett hagyományosan a környékbeli falvakból és Székelyudvarhelyről is érkeznek résztvevők, és ugyanakkor a faluból elszármazottak is hazlátogatnak, sőt számos vendég érkezik a testvértelepülésekről is. Farkaslakán ma délután Tamási Áron volt elemi iskolájában nyílik meg Major Barna festészeti kiállítása, szombaton 14 órától a Buzánszky Kupa labdarugó mérkőzések kezdődnek, délután pedig a Kalonda tetőn néptánc, népdal és népzene várja az érdeklődőket, este pedig a *Csilag Születik* tehetségkutató győztese, László Attila koncertjén vehetnek részt. Vasárnap délelőtt ft. Jakab Gábor prelátus, szentszéki tanácsos plébános aranyismét tart, majd Tamási Áronra emlékeznek. A Szenes Napok ezt követően a Kalonda tetőn folytatódik, ahol a testvértelepülések műsorszámait, sportrendezvényeket, favágóversenyt, és a hagyományos baksagyűjtés szerepel a programban. A koncertek vasárnapról sem maradnak el, este a Székelylend és az ex-Kormorán, a jelenlegi Örökségünk együttesek zenéjére bulizhatnak a résztvevők. ◀

Keresztavató Deményháznál

Munkatársunktól

Szeptember 4-én, vasárnap búcsút tartanak a nyáráramló Deményháznál, amelynek keretében 13 órakor felszentelik a templom kertjében felállított keresztet. Erre az ismert marosvásárhelyi szobrászművész, Gyarmathy János készítette a corput. Az alkotást Nagy Miklós Kund, a *Népiáság* című napilap főszerkesztője méltatja. Az eseményen részt vesz és beszédet mond Markó Béla miniszterelnök-helyettes. A településen, amelynek római katolikus templomát 1833 és 1836 között építették az utóbbi időben gyarapodott az egyházi élet, ugyanis létrehoztak a gyerekeknek egy olyan házat, melyben délutáni oktatás folyik. Ugyanakkor 2008 óta esztrogomi fiatalok közreműködésével nyaranta mintegy száz deményházi, ehedi, mikházi, köszvényesi és remetei fiatal számára szerveznek hittantábort a fa-

A deményházi kereszt Krisztusát Gyarmathy János készítette

lucskában – a helyi plébános szerint a „boldogság szigetét varázsolva Deményházára”. Emellett nemrégiben átalakít-

tották a település orvosi rendelőjét is, amelyben a Caritas emberei várják betegeiket. ◀

Színházmérgező Verespatak

ÚMSZ

A politikai szféra után színházi berkekben is vitát szült Verespatak – a dramAcum csoport azzal vádolja a Kolozsvári Állami Magyar Színházat, hogy rossz gazdája a *Verespatak – fizikai és politikai vonalon* című előadásuknak. Az előadás, amint arról lapunkban már beszámoltunk, egymás után következett, Verespatak kapcsoltos ellentmondásokkal teli, sokszor paradoxális történetekből áll. A dramAcum csoport (Radu Apostol rendező, Gianina Cărbunariu rendező-dramaturg, Ștefan Peca dramaturg, valamint Andreea Vălean rendező-dramaturg) az *Observatorul cultural* című kulturális folyóirat legutóbbi számában egy Tompa Gábornak címzett nyílt levelet közzélt, amelyben azzal vádolják a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatóját, hogy ellehetetleníti a darab „életét”, mások szerint pedig

az aranybánya-terv mellett foglal állást. A levélben többek között azt nehezményezik, hogy a *Verespatak – fizikai és politikai vonalon* című előadást csak 12 alkalommal tűzték napirendre, ezek közül is két esetben fesztiválokra játszották a darabot – egy előadás pedig elmaradt. Tompa Gábor a *hamlett.ro*-nak adott interjújában reagált a nyílt levélre. Kijelentette: „Ha megnézzük hogy a különböző előadásokat hány-szor tűztük műsorra, látható, hogy az előadást az átlagnál valamivel többször játszottuk” – jelentette ki Tompa. A dramAcum emellett levélben azt is felrója Tompának, hogy készítettek egy, az előadást népszerűsítő videót, amelynek elején két felirat volt olvasható: „színházi projekt a Gold Corporation bányászati terve ellen” valamint „színházi projekt a román állam ellen, mely cserbenhagyta állampolgárait”. Az intézmény azonban a videót csak a feliratok módosít-

tása után tette fel a honlapjára. Tompa Gábor ezzel kapcsolatban kijelentette: a feliratot az előadáshoz képest nem tartja becsületesnek. „Verespatakon sok szereplő van jelen – nem csak az állam, hanem a cég, a lakosok is. Az előadás célja az volt, hogy minél teljesebb képet adjon – de ha ilyen megjegyzéseket teszünk a trailer elé, akkor ez a cél nem teljesül” – fogalmazott a *hamlett.ro*-nak adott interjújában. A Tompának címzett nyílt levél ugyanakkor arról is beszámol, hogy bár az előadást meghívták a Fánfestre, arra a fesztiválra, amely a Verespatak tönkretétele ellen tiltakozókat támogatja, a színház, a darab koproducere nem vállalta fel annak bemutatását. Az intézmény igazgatója szerint a darab bemutatást egyrészt az akadályozta, hogy egy rendkívül technika-igényes előadásról van szó, másrészt pedig ügyelő-től-színészigig mindenki szabadságon volt. ◀

SZOMBAT

2011. szeptember 3.

A nap filmjei

TV2, 20.35

Asterix az Olimpián

Asterix és jó barátja, Obelix az ókori olimpiai játékokra mennek, hogy megküzdjenek a rómaiakkal. Mindezt azért teszik, mert a gall Alafolix herceg szerelmes lesz a gyönyörű görög hercegnőbe, és elkéri neki a segítséget, hogy felkészülhessen az Olimpiai megmérettetésekre. Csakhogy ugyanebbe a hercegnőbe szerelmes Cézár fia, Brutus is.

DUNA TV, 22.00

A szerelem bősége

Charlie író, aki egyik este rémálomból ébredve arra az elhatározásra jut, hogy nyakába veszi a már rég nyugovóra tért várost. Néhány háztömbnyire az otthonától belebotlik a szintén álmatlanságban szenvedő és kutyáját sétáltató Bradley-be. Az éjszaka kellős közepén Bradley diktálni kezd egy történetet, amit Charlie-nak meg kellene írnia. A mű címe: A szerelem bősége.

m1, 22.00

A Bounty

1789. áprilisában az elviselhetetlen bánásmód miatt lázadás tört ki a brit királyi haditengerészet Bounty nevű hajóján. A pártütők vezetője Fletcher Christian hadnagy volt, aki az embertelen Bligh kapitányt koronahű embereivel mentőcsónakba ültette a nyílt tengeren. A maradék legénység a világ szeme elől elrejtőzve a Tahiti melletti apró Pitcairn szigeten üttört tanyát.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! / Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene

16.00 Híradó/ Aranymberek, Versmúsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.40 Havi agytakarítás, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ism.)
8.05 Az Ótestamentum
8.35 Cimborá Retro
9.05 Nyelv?r?z?
9.30 Kolumbusz Kristóf
9.55 Kalózsziget (ifj. sor.)
10.50 Szelek szárnyán (ism.)
11.35 Dívathét
12.05 Carlo és vendégei
12.05 Híradó
13.05 Isten kezében
13.30 EtnoKlub
14.25 Török kezdőknek (sor.)
15.25 Szerelmes földrajz
15.55 A gyógyító növények világa
16.25 Sakk Tánccjáték a Botafogo Táncegyüttes előadásában
17.40 Törzssasztal
18.30 A megregulázott fény, avagy lézer napjainkban
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.15 Kék pillangó (kan.-angol filmdráma, 2004)
22.00 A szerelem bősége (am. rom. dráma, 2007)
23.40 Dunasport
23.55 Sin City - A bűn városa (am. akcióf., 2005)
2.05 Mundi Romani
2.35 Nyelvőr (ism.)
2.55 Más világ

TVR 1

7.10 Az ember és az idő
8.35 Rajzfilmek
9.30 Babamágia
9.55 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
10.10 Mínius (holland családi vígjáték, 2001)
11.40 Egy nyár Schoppenel
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Travelling circular
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Hannah Montana (amerikai sorozat)
15.00 Geoagiu Nemzetközi Folklor Fesztivál, 2011
16.00 Ileana Rus Nemzetközi Folklor Fesztivál, 2011
17.05 Mansfield Park (angol filmdráma, 2007)
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 A nagy hazárdőr (amerikai western, 1994)
22.45 A rózsza neve (olasz-francia-NSZK thriller, 1986)
1.00 Indiai ilusztrációk
1.15 Jools Holland Show
2.20 Sport (ism.)
2.35 Hírek (ism.)
3.30 Az én Európám (ism.)

VIASAT 3

10.25 11.30 Zsirégetők
12.30 Topmodell leszlek!
13.25 Romantikus kaland (sorozat)
13.50 Luxusdoki (sorozat)
14.50 Szívek szállodája (sorozat)
16.45 Vérmes négyes (sorozat)
17.15 Mike és Molly (sorozat)
17.40 Két pasi (sorozat)
18.10 Beugró Plusz
19.15 Extralarge (olasz-amerikai vígjáték)
21.05 Topmodell leszlek!
22.00 A nagy házalakítás
23.00 Fűrész IV. (amerikai horror)

m1

6.56 Ma Reggel
Közéleti műsor
10.00 Mozdulj!
10.30 Marco és Gina
11.15 A kis Amadeus
11.40 Lülü, a teknőc
12.05 Hajrá, Becky! (kan. ifj. sor.)
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Sztársáv
13.55 Divatos tengerpartok a '60-as években
14.45 Delta
15.15 Magyarország
15.45 A gimista nagyapa (francia-belga vígj., 2007)
17.25 Magyarország története
17.55 Hogy volt!
19.20 Sándor Mátyás (magyar-francia-olasz sor.)
20.30 Híradó
20.55 Sport hírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötösloottó és Joker sorsolása
22.00 A Bounty (angol-am. filmdráma, 1984)
0.15 Hírek
0.20 Sport hírek
0.30 "Eszély a lángok között" játékonysági koncert
1.25 Maupassant történeteiből (francia sor.)
1.55 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Építész (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek
9.00 Balkáni szokások
10.00 Paula nyara (német sorozat)
11.00 Normandok
12.00 IT Zon@
12.30 Jamie 30 perces ebédje
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Montalbano felügyelő (olasz krimisor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Cirque Du Soleil
18.35 Román útlevél
19.30 A világ palotái (dok. sor.)
20.10 Isten háta mögött (am. filmdráma, 2003)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gitárok ideje
0.00 Mile High (angol vígjáték sorozat)
0.50 Jamie 30 perces ebédje (ism.)
1.25 Normandok (ism.)
2.20 Isten háta mögött (am. filmdráma, 2003) (ism.)

SPORT.RO

9.00 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Örülünk a focinak: Románia-Luxemburg
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő (live)
20.15 Ne kezdj ki Seagallal
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK
23.00 Fogadás a félelemmel

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Fótér
10.45 A Sárkány szíve
11.15 A folyó (ism. sor.)
11.45 Másfélmillió lépés Magyarországon
12.25 Kalandozó
12.50 Arborétumok, gyűjteményes kertek
13.02 Hagyományok Háza
13.25 Fejezetek a cirkuszlexikonból
14.05 Aranyfeszít
14.30 Pódium
15.10 A siklósi vár
15.20 Roy és Ádám koncert
16.15 Gorontalo - Elrejtett éden
17.10 Rózsa Sándor (magyar sor.)
18.05 Voyager
18.40 Európa egészsége
19.30 Esti mese
19.55 Montalbano felügyelő (krimisor.)
21.05 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Halhatatlanok Társulata
23.10 Alová a Pápa is gyalog jár (uruguayi-brazil-francia vígj., 2007)
0.45 A házasságzedelgő (am. filmdráma, 1953)
2.05 Stingers (sor.)

PRO TV

5.30 Happy Hour (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Alice csodaországban (am. családi kalandf., 1985)
11.00 Fura farm (amerikai vígjáték, 1988)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat)
15.00 A hetedik tekerics (amerikai-olasz kalandfilm, 1999)
17.00 A két lagúna (am. kalandf., 1980)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Az igazság nevében (amerikai akciófilm, 2002)
22.45 Csajos film (amerikai-svájci romantikus vígjáték, 2006)
0.45 Az igazság nevében (amerikai akciófilm, 2002) (ism.)
3.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
3.30 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (amerikai sorozat)
9.45 Dona Barbara (sorozat)
12.30 Lázadó szerelem (sorozat)
14.30 Clase 406 (sorozat)
15.30 A család (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Vad szív (mexikói sorozat)
18.30 Szerelemkönyvek (román sorozat)
19.30 Az örökösök (sorozat)
20.30 Cassandra (venezuelai sorozat)
22.00 Auróra (amerikai sorozat)
23.30 Clase 406 (mexikói sor.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Yakari, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukuk, Hupikék törpikék
11.00 Tini titánok (am. anim. sor.)
11.25 Asztro Show
12.25 Házon kívül (ism.)
Heti magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Tuti gimmi (amerikai sor.)
14.40 Sue Thomas - FBI (amerikai sorozat)
15.40 Míg a halál el nem választ (amerikai vígjáték sorozat)
16.10 Fehér kezek (francia thriller, 2008) 1-2. rész
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Fókusz Plusz
21.00 X-Faktor (2011) - A válogatás
Tehetségkutató show-műsor
22.50 Legenda vagyok (amerikai thriller, 2007)
0.55 Versenyben az idővel (amerikai akciófilm, 2000)
2.45 Fókusz Plusz Magazin (ism.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Túl az Óperencián (amerikai romantikus film, 1992)
12.00 Szindbád kalandjai (kanadai kaland sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Vénkisasszony - reality show (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 A gyémánt románca (amerikai-ausztrál kalandfilm, 2001)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 James Bond: Halj meg máskor (angol-amerikai akciófilm, 2002)
Sz.: Pierce Brosnan, Halle Berry, Michael Madsen, Judi Dench, Rick Yune,
23.00 Havanna (amerikai filmdráma, 1990)
2.00 Hurrikán zóna (amerikai katasztrófa film, 2002)
3.30 Havanna (amerikai filmdráma, 1990) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Miért nőültem meg? (am. vígjáték)
13.25 Nyugi Scooby! (am. animációs vígjáték)
14.50 Az angyalok is esznek babot (olasz-francia-spanyol akció-vígjáték)
17.15 Kamutanú (am. vígjáték)
19.00 Mi kell a nőnek? (am. rom. vígjáték, 2000)
21.20 Benjamin közlegény (am. vígjáték, 1980)
23.30 Underworld: Evolúció (amerikai akcióthriller, 2006)

TV2

7.00 Az idő örvényében
7.25 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.25 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
12.15 Bajnokok Ligája magazin
12.45 Két Testőr (ism.)
13.15 Babavilág
13.45 Mindig nyár (am. sor.)
14.35 Walker, a texasi kopó (am. sor.)
15.30 Autóguru
16.00 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.50 Rúzs és New York (am. sor.)
17.45 Crusoe (am.-angol-kan. sor.)
18.35 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Asterix az Olimpián (sp.-német-francia kalandf., 2008)
23.10 Csillagközi invázió 2.
- A szövetség hőse (am. akcióthriller, 2004)
Közben: Kenőrsorolás
0.50 A kör 2 (am. horror, 2005)
2.45 EZO.TV
3.45 Kalandjártat (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Apák és kicsik (ism.)
9.00 Nézd ki főzl! (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílustitkok - life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az 5 csillagos otthon
12.30 Ízek, három szakács
13.00 Focus monden
13.30 Mondenii - szórakoztató műsor (ism.)
14.00 Snow 2: Brain Freeze (amerikai-kanadai családi film, 2008) (ism.)
16.00 Bármicvó (amerikai vígjáték, 2006) (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
20.30 A szikla (amerikai akcióf., 1996)
22.30 Kaszkó (amerikai vígjáték, 1993)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 A szikla (amerikai akcióf.) (ism.)

KANAL D

8.30 Egyik házból a másikba
9.30 Nevezzünk!
10.30 Különleges küldemény (am. vígjáték)
12.30 Kanal-D Hírek
13.30 Vacanța Mare Reloaded (ism.)
15.15 Ezel (sorozat)
16.45 Akarsz milliomos lenni? (am. híre)
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Ez Románia!
20.30 Esküvő meglepetésekkel
22.30 A szerelem átka
0.00 A jetti bosszúja (am.-kan. horror)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
12.05 Hírvilág extra
12.30 Balaton Bike Fest
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Paletta
14.30 GyógyHír
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Széles út
Motoros életmód-magazin
16.00 Híradó
16.30 Ősök tere (ism.)
17.05 Értéktelenség más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluet
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők - Tégla
7.00 Hogyan készült? Kalapácsok, ementáli sajtok, görkorsolyák, színes ceruzák
8.00 Autókereskedők úton
- Triumph Spitfire
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Állítólag...
- Telefonkönyv
12.00 A túlélés törvényei
- Arizona Sky Islands
14.00 Édesvízi szörnyek
16.00 Állítólag...
- Megfázás
17.00 Aranyláz Alaszkában
- Bátorak a szerencse
18.00 A fegyverkovács - Páncéltörő, Kellékfegyver
19.00 Mocsári macskák
- Ez a legnagyobb
20.00 Fúrás
- engedély megadva!
21.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
23.00 Jobb, mint az eredeti
0.00 Bin Laden halála (dokumentumf.)
1.00 A Kurszk kiemelése
2.00 Valódi helyszínelők
3.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban

ETV

8.00 Reggeli Terefe ism.
8.30 Zene 8.45 Izeltő ism.
9.00 Reggeli Terefe ism.
9.30 Hitélet ism.
10.00 Néptánc
16.00 Hitélet ism.
16.30 Piacférfi ism.
17.00 Kultúrcepp ism.
17.30 Több szemközt ism.
18.00 Hitélet ism.
18.30 Híradó
19.00 Metzet, ism.
19.30 Híradó
19.45 Ez Románia!
20.30 Híradó
21.00 Több szemközt, ismétlés
21.30 Híradó
22.00 Kultúrcepp, ismétlés

VASÁRNASZEPTEMBER

2011. szeptember 4.

A nap filmjei

TV2, 21.05

Pókember 3.

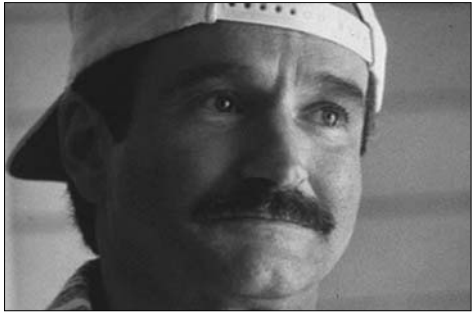
Komoly bajba keveredik Pókember. Miközben két rendkívüli képességgel bíró rosszakarója, Venom és Homokember összefog ellene, egy gyönyörű, szőke lánnyal is találkozik. Peter szeretne hű maradni régi szerelméhez, Mary Jane-hez, de úgy tűnik képtelen ellenállni a csábításnak. A mindenre képes szökött fegyenc, a Peter nyomában szaglászó paparazzo egy kalandja során átítatja a Pókember ruháját.

m1, 22.00

Madárfészek

Armand sikeres transzvesztita, éjszakai bárt üzemeltető Miami Beach-en. A show-műsorok sztárja Starina, azaz a tulajdonos szeretője, eredeti nevén Albert. Velük él Val, aki Armand kudarcot vallott heteroszexuális kísérletének gyümölcse. A fiú kiválasztotta Barbara, egy ultrajobboldali szenátor lánya. A szenátor kíméletlen harcot folytat a morális züllöttség ellen.

DUNA TV, 23.10

A balga dáma

A nemes Otaviának két eladósorban lévő lánya van, a szép és elmés Nise és az együgyű, de tetemes hozománnyal bíró Finea. Nisét körülrajongják a férfiak, de a szemüket azért Finea hozománnyán tartják. Nagyt változik azonban a helyzet, amikor Finea beleszeret a hozományvadász Laurencióba, s az együgyű lány szelleme kivirágzik.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkör

13.00 Híradás

13.05 Szól a nótá

14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor

15.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Hírek

14.10 Dalposta

15.30 Vidékről vidékre

16.00 Hírek

16.05 Vidékről vidékre

16.30 Aranyhangok

17.00 Nóták

17.25 Rádióistentisztelet református egyház

17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.40 Cimborá Retro
8.30 Az Ótestamentum
9.05 Hol volt, hol nem volt...
9.20 Suli dzsessz
10.20 Maharál - A talizmán titka (cseh családi kalandf.)
12.10 Ízörzök: Pusztavám
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Az alvilág professzora (magyar krimi, 1969)
15.50 Multidéző
16.20 Dunáról fúj a szél
16.30 Vannak vidékek
17.25 Az állatok világa
17.55 Talpalatnyi zöld
18.25 Kirakat - Gellért Alpár műsora
19.00 Híradó
19.30 Mese
20.15 Folkbeats - Ahol a szívem dobban! - Holdudvar
21.25 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.50 Dunasport
23.10 A balga dáma (sp. vígj., 2006)
0.45 Koncertek az A38 hajón
1.45 Magyar első
2.05 Virágzó Magyarország
2.25 Heti Hírmondó (ism.)

m1

6.56 Ma Reggel Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás-jelentés
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Katolikus krónika
10.40 Református magazin
11.05 Evangélikus ifjúsági műsor
11.15 Az utódok reménysége
11.40 A Bory-vár
12.00 Ortodox liturgia
13.01 Hírek
13.05 Szellem a palackból...
13.35 Az Ushuaia expedíció
14.25 A hölgy egy kissé bogaras (magyar vígj., 1938)
15.45 Telesport - Sport 7
16.25 Hogy volt!?!
19.00 Anno
19.30 A király kalóza (francia sor.)
20.30 Híradó este
21.10 Nevetni kell, ennyi az egész
Balázs Péter kabaréja
22.00 Madárfészek (amerikai vígjáték, 1996)
0.00 Hírek
0.05 Sporthírek
0.15 Aranyfeszít
0.40 Víz (kanadai-indiai romantikus dráma, 2005)
2.40 Koncertek az A38 hajón

m2

6.56 Ma Reggel Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
10.00 Mesék
11.30 Ezek a mai fiatalok!
13.01 Engedjétek hozzám (olasz tévéf., 2002)
13.15 Katolikus krónika
13.40 Református magazin
14.05 Evangélikus ifjúsági műsor
14.10 Az utódok reménysége
14.40 A Bory-vár
14.55 Ortodox liturgia
16.00 Templomi orgonák titkai
16.15 Don Matteo (sor.)
17.10 Rózsa Sándor (sor.)
18.05 Voyager
18.40 Európa egészsége
19.35 Mese
20.00 Montalbano felügyelő (krimisor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Mága Zoltán koncert
23.15 A hölgy egy kissé bogaras (magyar vígj., 1938)
0.30 Ugrás a tetőről (oros f., 1978)
1.55 Rózsa Sándor (magyar sor.)
2.50 Pegazus (belga anim. f.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Yakari, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkakukk, Hupikék törpikék, Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szak
11.00 Trendmánia
11.35 Teleshop
12.35 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Magyar autósport-magazin
13.25 Forma-1 magazin
13.50 Merlin kalandjai (angol sor.)
14.50 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
15.50 Canterbury esetek (am. krimisor.)
16.50 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. sor.)
17.55 Elnökcsemete (am. vígj., 1996)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Star Wars III. rész - A sítek bosszúja (am. kalandf., 2005)
23.25 Heti hetes Utána: RTL-hírek
0.50 Portré
1.20 A csendes amerikai (am.-német-auszt. filmdráma, 2002)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.25 Max Steel (am. sor.)
12.10 Mosoly Road Show 2011
12.40 Stahl konyhája
13.10 Kalandjárát
13.45 Borkultusz (ism.)
14.15 90210 (am. sor.)
15.05 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
16.00 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.50 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.45 Hajrá csajok, újra! (am. vígj., 2004)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Pókember 3. (am. sci-fi akcióf., 2007)
0.00 Frizbi - Hajdú Péterrel (talk show)
1.00 Knight Rider (am. sor.)
1.55 A hét kard legendája (dél-kor.-hongk.-kínai akcióf., 2005)
4.30 EZO.TV

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
15.05 Hírvilág extra (ism.)
15.30 Balaton Bike Fest (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés másként (ism.)
23.05 Vetítő
23.06 A Nyolcak nyomában (magyar dokf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1 TVR1

7.00 A hit világa - 1. rész (live)
7.50 Zarándokhelyek
8.00 A hit világa - 2. rész (live)
9.00 Ahogy elő van írva
9.30 Rajzfilmek
10.20 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek
14.30 Hannah Montana (amerikai sor.)
15.00 Erdőn, hegyen (oros f.)
15.50 Indian ilusztrációk
16.00 Erdőn, hegyen (oros f.)
16.50 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
17.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 A nagy hazárdőr (amerikai western, 1994)
22.45 Indian ilusztrációk
23.00 Grey anatómiája (amerikai sorozat)
0.40 Dánut S.R.L. - 1-2. rész

TVR 2 TVR2

8.00 Román útlelél
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Paula nyara (német sorozat)
10.30 Autó mániá
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia
12.00 UEFA Magazin
12.30 Jamie 30 perce ebédje
13.00 Dana kertjében
13.30 A világ palotái
14.00 TVR 55
15.10 For Richer, for Poorer (amerikai vígjáték, 1992)
16.40 Győztesek
16.50 Világutazó
17.00 Hírek
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
20.10 A sors keze (am. filmdráma, 2003)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Mile High (sor.)
0.50 Jamie 30 perce ebédje (ism.)
1.20 Szentek és mesterségek (ism.)
1.50 IT zon@
2.20 A sors keze (amerikai filmdráma, 2003) (ism.)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Alice csodaországban (angol fantasy, 2. rész)
11.00 A hetedik tekercs (amerikai-olasz kalandfilm, 1999) (ismétlés)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat)
15.00 A kék lagúna (amerikai kalandfilm, 1980) (ism.)
17.00 Nicsak, ki beszél! (amerikai vígjáték, 1989)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Csúcsformában (amerikai akció-vígjáték, 1998)
22.30 A Tégla (amerikai filmdráma, 2006)
Sz.: Leonardo DiCaprio, Jack Nicholson
2.00 Csúcsformában (amerikai akció-vígjáték, 1998) (ism.)
3.30 Mi történik doktor úr? (ism.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Én és a hercegem (am.-cseh vígj., 2004) (ism.)
11.00 Kémkölykök (am. akció-vígj., 2001)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Heck útja hazafele (kanadai kalandfilm, 1996)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 A Sakál (amerikai-angol-francia-német-japán akciófilm, 1997)
23.00 A bérlő (amerikai thriller, 1997)
0.15 Kémkölykök (amerikai akció-vígjáték, 2001) (ism.)
1.00 Én és a hercegem (amerikai-cseh vígjáték, 2004) (ism.)
2.45 Híradó, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.30 A Sakál (amerikai-angol-francia-német-japán akciófilm, 1997) (ism.)

PRIMA TV

6.00 Tanulj, álmoldj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
8.00 Stílustitkok
8.30 Timon és Pumbaa
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fejlen a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmoldj, szeress! - life-style magazin
12.30 Én, te, ő (vígjáték sor.)
13.00 Focus monden
14.00 Idősek és nyugtalanok (ism.)
14.30 Kaszákó (amerikai vígjáték, 1993) (ism.)
16.30 Horia akadémiaja (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Későn kezdő (amerikai filmdráma, 2002)
22.30 Kalifornia - A halál nem utazik egyedül (am. krimi, 1993)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
1.30 Kalifornia - A halál nem utazik egyedül (am. krimi, 1993) (ism.)
3.30 Ház, építés, design (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétépítők
7.00 Hogyan készült? Svájci bicsekek,

olajszállító hajók, versenyaútókerek
8.00 Autókereskedők - Porsche 944 Turbo
9.00 Hogyan csinálják? A repülőgépek kereké, Hatlövő
10.00 Chop - Shop - Vidéki megrendelő
11.00 Amerikai hotrodok
12.00 Autóépítők - A nagy verdacsata
13.00 Autókereskedők
15.00 Óriás költözötök
16.00 Állítólag... - Viharvadász mítoszok
18.00 Édesvízi szörnyek
19.00 Újjászületés: 9/11 emlékműve
- New York kapuja
20.00 A túlélés törvényei - Sivatagi szélsőségek
21.00 Autókereskedők - BMW 840
23.00 Chop Shop - A londoni műhely
1.00 Akiből tengeralt-tjáró parancsnok lesz
2.00 A fegyverkovács
- A lángszóró

VIASAT 3

9.35 Columbo: Nyugodjék békében (am. krimi) 11.35 MaxMotion 12.05 Szex és New York light (sorozat) 13.15 A nagy házalakítás 15.15 Extralarge: Gyémántok (olasz-am. vígjáték) 17.05 Lelkük rajta (amerikai vígjáték) 19.05 A földi lányok csábítóak (am. vígjáték) 21.05 CSI: Miami helyszínelők (sorozat) 22.00 A főnök (sorozat) 23.00 Négy esküvő és egy temetés (angol vígjáték)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Triatlon világbajnokság 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Halálos csapások 23.00 Gigászok harca 0.00 Sport.ro Hírek

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.30 Lázádo szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Vad szív (sorozat) 18.30 Szerelemkönyvek (sorozat) 19.30 Az örökösök (sorozat) 20.30 Kaszákó (venez. sor.) 22.00 Auróra (amerikai sor.) 0.00 Clase 406 (mexikói sor.) 1.00 Szerelemkönyvek (román sor.) 2.00 Mesés hölgyek (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás 11.10 Nyugi Scooby! (amerikai animációs vígjáték) 12.30 Kamutanú (amerikai vígj.) 14.20 Kamuzsaru (amerikai vígj.) 16.05 Benjamin közlegény (am. vígj.) 18.10 001 - Az első bevetés (német-am.-angol akciófilm) 19.50 Szuperzsaru (am.-spanyol-olasz akció-vígjáték) 22.00 A bosszú börtönében (amerikai akciófilm.) 0.05 Az utolsó seriff (am. akciófilm)

KANAL D

8.30 Egyik házból a másikba 9.15 Egérmese 2. - Egérmék a Vadnyugaton (rajzf.) 10.30 Óriásláb esete Hendersónnal (amerikai családi vígj.) 12.30 Hírek 13.30 Vérdíj (amerikai akciófilm) 15.15 Ezel (sorozat) 16.45 Ez Románia! nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Szemek az árnyékban 22.00 Lovagregény (amerikai kalandfilm)

ETV

7.30 Kultúrcsepp 8.00 Reggeli Tereferé 10.00 Híradó 10.30 Metszet, ism. 10.00 Híradó ism. 10.30 Néptánc 16.00 Piactér 16.30 Több szemközt 17.00 Hitélet ism. 17.30 Fél óra Félisziget ism. 18.00 Piactér ism. 18.00 Piactér ism. 17.30 Erdélyi Kánház 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcsepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Több szemközt 20.30 Híradó 21.00 Híradó 22.00 Metszet, ism.

HÉTFŐ
2011. szeptember 5.

A nap filmjei

TV2, 12.35
Telitalálat

A főhős, Hackspacher Béla, targonca-vezető. Egy kisméretű bérlakásban él feleségével, Irénnel, két gyermekével és az anyósával, továbbá Rózsikával, a táncdalénekesnőnek készülő albérlővel. Béla egy lakóközösségi kultúrprogramon tudja meg, hogy 12-ese van a totón. A műsor abbamarad, óriási az öröm. Elérkezik a nap, 1956. október 23-a, amikor Béla átveheti a nyereményt. Hogy a tászkányi pénz bankba vigye, két ávóssal beül egy Pobedába.

Pro Tv, 20.30
Kiscsávó

A nagy bűnhöz is elég egy kis ember. Calvin elköveti az évszázad bűnügyét, pedig a legtöbb rendőrnek még csak a gumibot-jáig sem ér fel. Ördögi ravaszsgal elrabol egy szuperbiztonsági rendszerekkel védett hatalmas gyémántot. Apró szépség-hiba, hogy nem sokáig örülhet neki: menekülés közben kénytelen a követ egy ártatlan járókelő táskájába rejteni.

DUNA TV, 22.00
Sírhely kilátással

Boris, a temetkezési vállalkozó, mindössze két dologról álmodott fiatalkorában: a szerelme és Bettyről. Betty titokban viszonzta a szeretet, azonban apja óhajára egy aranyásóhoz ment férjhez. Boris is búcsút mondott álmának és átvette a családi vállalkozást. Boris és Betty már nem épp fiatalon, újra találkoznak. Betty anyósának temetését készítik elő, s a régi szikra újra lángra lobban.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.35 Építész XXI (ism.)
8.05 Magyear első
8.30 Híradó
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 Az idő örvényében
10.00 Vissza Sherwoodba! (kan. sci-fi sor.)
10.25 Az utolsó mohikán
10.50 Az állatok világa
11.25 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Heuréka!
Megtaláltam!
16.30 Magyar történelmi arcképcsarnok
16.45 Utazás a Marsra
17.35 Duna anizs
17.55 (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sporthírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Sírhely kilátással (angol-am.-német rom. vígj., 2002)
23.35 Sportaréna
0.20 Guca! (Trombitaverseny) (szerb-osztrák-német vígj., 2006)
2.50 Sportaréna (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
9.50 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sorozat)
11.25 Az összeillő pár - reality show
12.20 Egy nyár Chopinnal
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek
14.45 Kurier TV
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 Egyiptom
18.00 Hírek
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show)
22.00 Visszajátszás
23.00 Gray anatómiája (amerikai sorozat)
0.40 Glastonbury koncert 2008
1.45 Kurier TV (ism.)
2.10 Az összeillő pár - reality show (ism.)
3.00 Sport (ism.)
3.15 Hírek (ism.)

VIASAT 3

10.40 Lelkük rajta (am. vígjáték) 12.40 Két pasi meg egy csajszi (sorozat) 13.10 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 13.35 Lehetetlen küldetés 14.50 Órangyal (am. sorozat) 15.50 (am. vígj. sorozat) 16.45 Nyomtalanul (sorozat) 17.40 Gyilkos számok (ism.) 19.30 Jóbarátok (amerikai vígjáték-sorozat) 20.25 Két pasi (isméltés) 21.25 Doktor House (sorozat) 22.25 Aranypart

m1

6.56 Ma Reggel
10.00 Kalandozó
11.00 Házaspárhaj (olasz sor.)
11.55 Tizedik Győri Nemzetközi Űtős Fesztivál
12.30 Napirend előtt
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.50 Roma Magazin
14.20 Domovina
14.50 Szent István Vándorlás
15.20 Vizsgálat, lépj be!
15.45 Gyerekjáték az online szolgáltatás
15.55 Bűvölet (sor.)
16.50 Liszt Ferenc (magyar-német-olasz sorozat)
15.20 Kisváros (magyar sor.)
18.05 Robbie, a foka (német sor.)
18.50 Angyali érintés (am. sor.)
19.40 Szerelmehajó (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 Fuss, hogy utolérjenek (magyar zenés f., 1972)
22.40 Mosoly a javából
23.40 Hírek
0.15 A főnökök főnöke (olasz sor.)
1.15 KOGART kiállítások 2006-2011

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 A Simpson család (anim. sor.)
8.35 Familie Dr. Kleist (német sor.)
9.30 Jamie vendéglője
10.00 Mesék a vadonból
10.30 Nagy lábon
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Ragadós történetek
14.35 Együtt Európában
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.25 Remix
18.30 Jamie vendéglője
18.55 Adio
19.00 Mesék a vadonból
19.35 Három királyság (kínai sor.)
20.30 Biznisz óra
21.30 Aeroshow
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Csillagközi romboló (am.-angol akció sor.)
23.55 Három királyság (kínai sor.)
0.50 Tomboló öklök (am. kaland sor.)
1.45 Győztesek (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Külön kiadás 14.00 Sport.ro Hírek 15.00 Sport.ro Hírek 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk 20.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek 21.45 Brazília-Ghána labdarúgó mérkőzés 23.45 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 A rejtélyes XX. század
10.25 Barangolások öt kontinensen
10.50 Emberek a természetben
11.10 Slovenski Utrinki
11.40 Együtt
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.20 Kárpát Expressz
13.45 Záróra
14.10 Napló
14.15 Kilátás a Nagy-Kopaszról
15.05 Gyaloglás Gulágföldön
16.05 Caterina és a lányok (olasz sor.)
16.55 Elit gim (olasz drámasorozat)
17.50 Kalandozó
18.20 Magyar rock
19.15 1100 év Európa közepén
19.40 Zorro legendája
20.05 Halhatatlan szépség (francia sor.)
21.00 Híradó este
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 24 (amerikai sor.)
23.00 Záróra
23.25 Angyali érintés (amerikai sor.)
0.10 Szerelmehajó (sor.)
0.55 Fuss, hogy utolérjenek (magyar zenés f., 1972)

PRO TV

5.00 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sor.) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Nicsak, ki beszél! (amerikai vígjáték, 1989) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (am. sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Az örület határán (kanadai thriller, 2009)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Kiscsávó (amerikai vígjáték, 2006)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (amerikai akciófilm-sor.)
0.00 Kiscsávó (amerikai vígjáték, 2006) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Odaát (amerikai akció sor.) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.45 Láza-dó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (mexikói sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (mex. sorozat) 18.30 Szerelmek könyvek (sorozat) 19.30 Örökösök (amerikai-kol. sorozat) 20.30 Kassandra (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Auróra (amerikai sorozat) 23.30 Clase 406 (sor.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Magazin (ism.)
7.25 Fókusz Reggel
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.15 Asztro Show
14.30 Fél kettő
Magazin a legjobb történetekkel
15.15 A kis hercegnő (amerikai családi film, 1995)
17.15 A szív útjai (török sor.)
18.20 Ezel - Bosszú mindhalálig (török sorozat)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf
Ki viheti el a milliokat?
21.10 Fókusz
Közszolgálati magazin
21.45 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.15 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
Utána: RTL-hírek
0.25 Reflektor
0.40 Helyszíni szemle (német krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.)
12.00 Szindbád kalandjai (kanadai kaland sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Nárcisz: Törvénytelen szerelmek (sor.)
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.55 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live)
1.15 Az időzített bomba (kanadai-amerikai dráma, 2006)
3.00 A saimlis és a szende (amerikai sorozat)
3.45 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 A régi környék (am. vígjáték) 13.05 Agy-menők.com (amerikai vígjáték) 15.05 Bűnjelek (kanadai thriller) 16.50 Yamakasi 2. - Utcai számurák (francia-angol-sp. akciófilm) 18.35 Csodaszaruk Hongkongban (am.-hongk. akciófilm) 20.15 Ketten Texasért (amerikai western) 22.10 Conan, a barbár (amerikai kalandf.) 0.30 Barbár fivérek (amerikai kalandf.)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.45 Stahl konyhája (ism.)
10.50 Babapercek
11.00 Teleshop
12.35 Telitalálat (magyar játékf., 2003)
14.30 EZO.TV
15.30 Seherezáde (török drámasor.)
16.30 Lassie (am.-kan. sor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.25 Update Konyha
18.30 Seherezáde (török drámasor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.20 Aktív
21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.25 NCIS (amerikai krimisor.)
23.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.)
Közben: Kenőrsorolás
0.20 Aktív
0.25 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.25 Tények Este
1.55 EZO.TV
2.30 Szökés Alcatrazból (am. filmdráma, 1979)
4.20 Magellán (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
7.00 Későn kezdő (am. filmdráma, 2002) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 Nézd ki főz (ism.)
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
12.00 Timon és Pumbaa
12.30 Teleshopping
13.00 Timon és Pumbaa
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Titkos szerelmek (telenovella) (ism.)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Horia akadémiaja - kulináris műsor
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Titkos szerelmek (telenovella)
0.15 Titkos szerelmek (telenovella)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Nézd ki főz (ism.)

KANAL D

7.30 Családi történet (török sorozat) 9.30 Teleshopping 10.00 Kedves barátnőm 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém 15.15 A szív őrneje (török sorozat) 16.45 Célponthoz 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 A szívnek nem lehet parancsolni (török drámasor.) 22.00 Szemek az árnyékban 23.30 Kanal-D Hírek 0.30 Jennifer árnyéka (amerikai-argentin horror)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Zöld övezet (ism.)
12.30 Balaton Bike Fest (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Széles út (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 Értékmentés másként (ism.)
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült? Rézcsőszerelvények, hengeres zenedobozok, borsdaralók, hotrodok kormányoszlopai
8.00 Autókereskedők - Audi Quattro
9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Hogyan készült? - Pneumatikus ütműves csavarbehajtó gép
11.00 - Az útkereső
12.00 Amcsi motorok
13.00 Autókereskedők
15.00 Jobb, mint az eredeti
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - Junior álmomotorja
18.00 Autókereskedők - Lotus Elan
19.00 A túlélés törvényei

ETV

7.00 Napraforgó 9.00 Kultúrcepp ism. 16.00 Híradó 16.15 Kultúrcepp ism. 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Ájtáró 17.30 Híradó 17.40 Izelítő 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefe 18.30 Híradó 19.00 Piacér 19.30 Híradó 20.00 Lakatos Iván: Alakik tájban, 4. rész, dokf. 20.40 Zene 21.00 Piacér ism. 21.30 Híradó 22.00 Ájtáró, ism. 22.30 Híradó

Szeptember 2., péntek

Az év 34. hete és 245. napja, hátravan 120 nap

Ma Rebeka napja van. A Rebeka héber eredetű női név, a jelentése bizonytalan, a legvalószínűbb értelmezése szerint üsző. Szombaton a **Hildák** ünnepeinek. Vasárnap **Rozália** és **Ida** napja lesz.

Évforduló

- 1666 – A Nagy londoni tüzvész kezdete.
- 1686 – Buda felszabadul 145 évnvi török uralom alól.
- 1752 – Angliában az utolsó nap a julián naptár szerint. E napon Anglia is átér a Gergely-naptárra, ennek következtében 11 nap „eltűnt” az emberek életéből.
- Szombat, szeptember 3.**
- 1189 – Megkoronázzák I. Richárd angol királyt Westminsterben.
- 1272 – Királya koronázzák IV. (Kun) Lászlót, Árpád-házi uralkodónkat.
- Vasárnap, szeptember 4.**
- 1837 – Samuel Morse bemutatja táviróját a New York-i egyetemen.

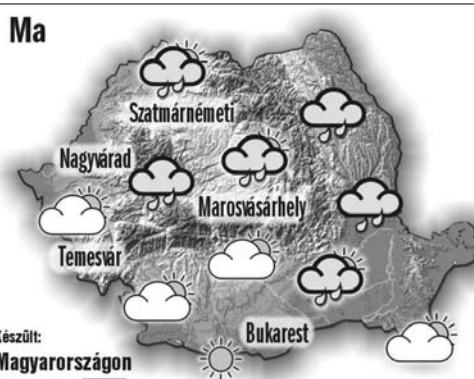
• 1870 – Franciaországban a Nemzetgyűlés kikiáltja a köztársaságot, III. Napóleon császár uralma véget ér.

Vicc

Ebéd után a skót megkérdezi a pincért:
– Iszik?
– Soha!
– Akkor nem adok borravalót!

Recept

Amerikai csokis keksz
Hozzávalók: 20 dkg liszt, 3 teáskanál sütőpor, 15 dkg krustálycukor, 1 cs vaníliás cukor, 15 dkg puha vaj, 2 tojás, 10 dkg apróra vágott mogyoró, 10 dkg apróra vágott étcsoki.
Elkészítés: A lisztet, sütőport, cukrot, vaníliás cukrot, vaját és a tojásokat összekeverjük, majd hozzáadjuk a mogyorót és az étcsokit. Sütőpapírral kibélelt tepsire 2 teáskanállal halmocskákat teszünk, egymástól távolabb, mert a melegtől a vaj miatt szétterül. 200°-ra előmelegített sütőben 10-12 perc alatt megsütjük, sütőráccson hagyjuk kihűlni!

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Meleg, nedves levegő érkezik főként, amely kedvez a záporok, zivatarok kialakulásának. Főként a hegyvidéki területeken kell intenzívebb záporokra számítani. Ekkor hirtelen nagyobb mennyiségű csapadék is hullhat.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	30°C	17°C
Brassó	25°C	13°C
Bukarest	30°C	19°C
Csiksereda	22°C	13°C
Kolozsvár	25°C	14°C
Marosvásárhely	27°C	14°C
Nagyvárád	26°C	15°C
Szatmárnémeti	25°C	14°C
Temesvár	28°C	17°C

A hatos lottó nyerőszámai:
21, 40, 12, 25, 35, 27.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ha nem tudod elmondani az igazságot önmagadról, akkor nem tudod elmondani másról sem. Az igazság megmondása állandó kísértése az embernek. Nincs is más, amit jobban tudnánk, mint a másik emberről az igazságot és a dolgokról a valót megmondani. Csak hogy a kimondott igazság legtöbbször saját igazságunk, ami általában

nem több egy elrontott vélemény-nél. Az igazsághoz vezető út az alázattal kezdődik. Aki fejet tud hajtani az igazság előtt, az legelőször önmagát fogja megismerni. Aki önmagát ismeri, saját hibáival és gyengeségeivel tisztában van, annak megadatik a lehetőség, hogy másokat is és a dolgokat is pontosan lássa. A büszke embernek soha nincs igaza.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Újult erővel veheti bele magát a napi eseményekbe. A pezsgő élet szinte szárnyakat ad a vágyai valóra váltásához.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Ez a nap elsősorban a diákok életében hoz hatalmas változást. A felnőtteknek inkább a közelgő ősz jut eszükkbe.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Véget ért a szünidő, a pihenés, a szórakozás és elkezdődik a mindennapos kemény munka, a tanulás.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Elutazhat oda, ahová már régóta vágyott. Ha nem engedi ki a felgyülemlett feszültséget, könnyen túlhajthatja magát.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Párja úgy érzi, hogy mindent képes elrontani munkamániájával. Beszélje meg vele a helyzetet.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Most viszozza a barátainak azt a szívességet, amit tőlük kapott egykor. Az általános elégedettség nagy örömmel tölti el.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Váratlan sikerekre számíthat pénzügyeiben. Megkőthet egy jó megállapodását, ismerős segítségével megszerezhet egy jó állást.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Lelki életében pozitív változások következnek. Lehetősége lesz arra, hogy pompás beszélgetéseket folytasson ismerőseivel.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Rokona vagy párja révén feljebb kapaszkodhat a társadalmi ranglétrán. Ellenállása lesz bőven, de ne féljen a támadásoktól!
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Újból megkezdődött a tanítás, a mai nap bővelkedik izgalomban. Diákoknak és szülőknek is megélniük az életük.
- VIZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Félpeszdiül az élet a környezetében. Mindenki a helyére kerül, s megkezdődhet a tanulás és a munka. Mindenki tele van lelkesedéssel.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Kellemes izgalommal tölti el az új tanév. Boldog találkozások, élménybeszámolók, új ismeretségek jellemzik e napokat.

Kifogás

Horváth István

***	LENT LEVŐ	ITTHONRÓL VALÓ	***	SZÉKES-EGYHÁZ	NÓTA-SZAKASZI	NAPRENDSZERI BOLYGO	MÁSKÉNT, MÁS NÉVEN	MŰSORT SZÓR	PÁRATLAN DEPÓ!
KÖLTŐI SOHAJ			WALT DISNEY KACSÁJA ÉNEKLÉS						
BLOKK-CSOPORT, KOLONIA					ITÓKA (ARGÓ), ÁBRÁND-KÉP				LÁTSZERÜZLET
ÜGY BIZONYI!				TOVÁBBÍTÓ HATALMÁT GYAKORLÓ					
VALLÁSI TÉTEL									
NEMESI CIM								PREDIKÁTUM	
OLASZ AUTÓJEL		TAMÁSI ... IRÓNK					STOKES (RÓV)	BARLANG NYILÁSA	
***	ALATTOMOS	SZÍNEZÉK-CSOPORT					NYELVTANI EGYSÉG		
HOSSZABB CERNADARAB	NÉMA SAMU!				HALÁSZ-ESZKÖZ				
VÍZBEN OLDHATÓ TISZTÍTÓ-SZER					RÖVID KÖTŐSZÓ				

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Balog-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szó-ra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ
és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

Esélyesek győzelmei a nyitányon

Kosárlabda

T. J. L.

A meglepetések elkerültek a litvániai férfi kosárlabda Európa-bajnokság szerdai nyitónapját. Az esti mérkőzések egyikén a britek megszorongatták ugyan a házigazdákat, de nem bírták az iramot és végül 80-69-re kikaptak. Nyertek a B csoportba osztott németek, akik a négy év után ismét kontinensviadalon szereplő, 25 pontig jutó Dirk Nowitzki vezérletével verték az izraeli csapatot, 91-64. A vártnál nehezebben érvényesült az esélyesek akarata a C és D csoportban: Horvátország–Finnország 84-79 és Oroszország–Ukrajna 73-64. Tegnap eredmények: Spanyolország–Portugália 87-73 (A), Szerbia–Lettország 92-77 (B), Bosznia-Hercegovina–Montenegró 94-86 (C), Bulgária–Belgium 68-65 (D), Törökország–Nagy-Britannia 90-61 (A), Franciaország–Izrael 85-68 (B), Görögország–Finnország 81-61 (C), Oroszország–Grúzia 65-58 (D). A Panevėžysben, Siauliaiában, Alytusban, Klaipėdában, majd a középszakasztól Vilniusban és Kاوناسban zajló Eb-ek olimpiai kvalifikációs tétje is van, hiszen az első két helyezett közvetlenül kijut a londoni ötkarikás játékokra, míg a 3-6. helyezett majd egy külön kvalifikációs tornán kap újabb lehetőséget. ◀

Hétfévi EB-nagyüzem

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

Pénteken 23, szombaton pedig egy mérkőzést rendeznek a 2012-es, lengyel-ukrán közös rendezésű Európa-bajnokság selejtezői keretében.

A D csoportban, a már szerdán elutazott román válogatott a Josy Barthel-stadionban találkozik a házigazda Luxemburggal. A ma 20:30 órakor kezdődő mérkőzésről a Pro Tv színesen élőben. Ez lesz a két gárda ötödik összecsapása, az eddigi mérleg négy győzelem és 16-0-s gólarány – a trikolórok javára.

Ennek ellenére Victor Pițurcă óvatosságra int, hisz a luxemburgi futball is fejlődött időközben. A szövetségi kapitányt nem nyomja a tét súlya, de azért örülne a ma és a keddi esti mérkőzésen gyűjthető hat pontnak. A válogatottból kizárt Mutu és Tamaș, valamint a héten megsérült Ștefan Radu hiányában Pițurcă kezdőtizenegye a következő: Tătărușanu – Mățel, Gala-maz, Chiricheș, Raț – Cociș, Costin Lazăr, Tănase – Torje, Marica, Bucur. Szintén ma este a D csoportban Fehéroroszország–Bosznia-Hercegovina mérkőzést rendeznek Minszkben, ahol a magyar Kassai Viktor fújja a sípot. A franciák Tiranában játszanak az albánokkal.

A Luxemburg elleni mérkőzés előtt Victor Pițurcă román edző óvatosságra intett

Fotó: Mediafax

A Puskás Ferenc Stadionban Magyarország Svédországot fogadja az E csoport keretében. A két együttes eddig 43-szor találkozott egymással: 17 magyar és 16 svéd győzelem született, a gólarány pedig 91-72 a magyarok javára. A magyarok legutóbb 1995 áprilisában győzték le a svédeket, és azóta hatszor kikaptak.

Egervári Sándornak nem lesz könnyű összeállítani kezdőcsapatát, hiszen nem számíthat a régóta sérült Szalai Ádárra, a júliusban bokaműtéten átesett Gera Zoltánra, a nemrég a kulcsonttörést szenvedett és megműtött Dzsudzszák Balázsra, illetve a két eltiltott vé-

dőre, Juhász Rolandra és Vanczák Vilmosra. A szövetségi kapitány várhatóan Király – Varga J., Lipták, Korcsmár, Laczkó – Elek, Vadócz – Koman, Hajnal (csapatkapitány), Rudolf (Halmosi) – Szabics összeállításban kezd. Szintén ma este Finnország–Moldova (Helsinkiben) és Hollandia–San Marino (Eindhovenben) találkozókra kerül sor az E csoportban.

A német válogatott harcolhatja ki elsőként a 2012-es, lengyel-ukrán rendezésű Európa-bajnokságon való részvételt. A hét meccs után százszázalékos teljesítménytel álló világbajnoki bronzérmes gárda az osztrákokat fogadja Gelsenkirchenben.

A további műsor: A csoport: Azerbajdzsán–Belgium és Törökország–Kazahsztán. B csoport: Oroszország–Macedónia, Andorra–Örményország és Írország–Szlovákia. C csoport: Észak-Írország–Szerbia, Szlovénia–Észtország és Feroe-szigetek–Olaszország. F csoport: Izrael–Görögország, Grúzia–Lettország és Málta–Horvátország. G csoport: Bulgária–Anglia és Wales–Montenegró. H csoport: Norvégia–Ízland és Ciprus–Portugália. I csoport: Litvánia–Liechtenstein. Szombaton, az I csoportban, a skótok a csehek fogadják Glasgowban. ◀

Amerikai nap Teguban

Atlétika

Turós-Jakab László

Tizenhárom centiméter választotta el a döntőbe jutástól Kürthy Lajost: a magyar súlylökő 20.02 méteres eredménye végül a 14. helyhez volt elegendő, az utolsó döntős a szerb Asmir Kolasinac lett 20.14 m-rel.

Nem jutott döntőbe Esthera Petre sem: a 21 éves román magasugró 1.92 méterig jutott – 1.95-tel ma az éremért versenyezhetett volna. Tegnap hat versenyszámban avattak világbajnokot. Szoros „befutást” hozott a női hármasugrás: az ukrán Olga Saladuga (14,94 m) nyert a kazah Olga Ripakova (14,89 m) és a kolumbiai Caterine Ibargüen (14,84 m) előtt. A világbajnoki címvédő kubai Yargeris Savigne már az első kísérletnél megsérült és visszalépett, 14.43 méterre végül a hatodik helyhez volt elegendő.

Sikerült viszont a címvédés a kenyai Ezekiel Kemboinak: az athéni olimpia bajnoka 8:14.85 perccel nyerte a 3000 m akadályt. A 2007-ben világbajnok kenyai Birmin Kipruto (8:16.05 perc) lett a második és a francia Mahiedine Mekhissi

Banebbad (8:16.09 perc) a harmadik.

Meglepő dobogók következtek. Női 1500 méteren nem jutottak szóhoz az afrikaiak: 4:05.40 perccel győztes amerikai Jennifer Barringer Simpson nyomában európaiak érték célba, a brit Hannah England (4:05.68 perc) és a spanyol Natalia Rodríguez (4:05.87 perc).

Élvezetes csatát hozott a férfi magasugrás. Az amerikai Jesse Williams nem hibázott első öt kísérleténél és végül ezzel előzte meg a szintén 2,35 méterig jutott orosz Alekszej Dmitriket. A bronzérem a bahamasi Trevor Barryé (2,32 m) lett.

A világbajnokságok történetében először egy napon, sőt egymás után rendezték meg a 400 méteres gátfutás döntőit. A hölgyeknél az amerikai Lashinda Demus (kétpünkön) kevéssel maradt el a világsúcstól. A 2005-ben és 2007-ben is vb-ézüstérmes

Demus 52.47 mp-es ideje minden idők harmadik legjobbja, ennél csak az orosz Julija Pecsonyikina 2003-ban felállított 52.34-es világsúcsa és a jamaicai Melanie Walkernek a 2009-es világbajnokságon futott 52.42 mp-es győztes eredménye volt jobb. A címvédő Walker Teguban második lett (52.73 mp), az orosz Natalja Antjuh pedig harmadik (53.85 mp).

A férfiaknál a két amerikai szinte mindenki megelőzte, és az érmek a brit David Greene-nek (48.26 mp), a puerto ricói Javier Culsonnak (48.44 mp) és a dél-afrikai Louis Jakobus van Zylnek (48.80 mp) jutottak. Greene sikerével Nagy-Britannia (1-3-1) a negyedik helyre jött fel az éremtáblázaton az Egyesült Államok (7-4-1), Oroszország (4-3-5) és Kenya (4-3-3) mögé, viszont Németország (1-2-1) elé.

Ma két éremesélyes román atléta is indul a selejtezőkben, a kalapácsvető Bianca Perie és a hármasugró Marian Oprea. A magyar Orbán Éva a kalapácsvetés selejtezőiben érdekelt. Hat versenyszámban osztanak érmeiket, női gerelyhajításban, 5000 és 200 méteren, illetve férfi súlylökésben, távolugrásban és a 4x400 méteres váltóban. ◀

Niculescu a 32 között

Tenisz

T. J. L.

Második mérkőzését is megnyerte az amerikai nyílt teniszbajnokságon Monica Niculescu, aki 6-3, 6-0 arányban bizonyult jobbnak honfitársnőjénél, Alexandra Dulgherunál. A harmadik fordulóban Niculescu azzal a cseh Lucie Safarovával (26.) találkozik, aki csak nagy csatában tudta legyűrni a mindössze 16 éves amerikai Madison Keyst (3-6, 7-5, 6-4).

Betegség miatt visszalépett a további küzdelmekről az amerikai Venus Williams és a svéd Robin Söderling is. A hatodik helyen kiemelt Söderling helyett a brazil Rogerio Dutra da Silva ugrott be, aki sikereens túl is jutott az első fordulón.

Az Irina-Camelia Begu-Simona Halep páros továbbjutott az első fordulóból, csakúgy mint a Sorana Carstea-Ajumi Morita (japán) duó. Az izraeli Shahar Peer oldalán Monoica Niculescu már az első körben elbúcsúzott a párosoknál.

Óriási meglepetésre az Ivo Karlovic-Frank Moser horvát-német páros 6-2, 2-6, 6-4-re verte az első helyen kiemelt amerikai Mike Bryan-Bob Bryan kettőt.

Érdekesebb eredmények: nők, 2. forduló: Vera Zvonarjova (orosz, 2.)–Katerina Bondarenko (ukrán) 7-5, 3-6, 6-3, Anabel Medina Garrigues (spanyol, 30.)–Laura Robson (brit) 6-2, 6-3, Sabine Lisicki (német, 22.)–Venus Williams (amerikai) – játék nélkül, Julia Görges (német, 19.)–Laura Pous-Tio (spanyol) 6-3, 6-1, Irina Falconi (amerikai)–Dominika Cibulkova (szlovák, 14.) 2-6, 6-3, 7-5, Marija Sarapova (orosz, 3.)–Anasztasza Jakimova (fehérorosz) 6-1, 6-1, Samantha Stosur (ausztrál, 9.)–Coco Vandeweghe (amerikai) 6-3, 6-4, Christina McHale (amerikai)–Marion Bartoli (francia, 8.) 7-6 (2), 6-2, Angeliqe Kerber (német)–Agnieszka Radwanska (lengyel, 12.) 6-3, 4-6, 6-3, Alla Kudrjavceva (orosz)–Yanina Wickmayer (belga, 20.) 6-1, 3-0-nál utóbbi feladta, Flavia Pennetta (olasz, 26.)–Romina Oprandi (olasz) 6-0, 6-3. Férfiak, első forduló: Andy Murray (skót, 4.)–Somdev Devvarman (indiai) 7-6 (5), 6-2, 6-3, John Isner (amerikai, 28.)–Markosz Bagdatisz (ciprusi) 7-6 (2), 7-6 (11), 2-6, 6-4, Gilles Simon (francia, 30.)–Ricardo Mello (brazil) 3-6, 6-3, 6-4, 3-6, 6-4, Julien Benneteau (francia)–Nicolas Almagro (spanyol, 10.) 6-2, 6-4, 6-3. ◀

Röviden

Három felvonásban

A második csoportban hat mérkőzéssel folytatódik szombaton a labdarúgó Liga-2 őszi műsora: Dévai Muresul–Besztercei Gloria, Nagyvárad Luceafáru–Bukaresti Juventus, Nagybányai Máramaros FC–Tordai Ariesul, Gyulafehérvári Unirea–ALRO Slatina, Temesvári Poli–FC Olt, UTA–CSM Râmnicu Vâlcea. A Chindia Targoviste vasárnap fogadja a FC Argeșt, a Gaz Metan Severin pedig szerdán a Nagyvárad Bihar FC-t.

Magyar Ligakupa

A csoportkör első fordulójának eredményei: A csoport: Haladás–Zalaegerszegi TE 2-1, Lombard Pápa–Győri ETO FC 0-0. B csoport: BFC Siófok–Ferencváros 2-1, Pécsi MFC–Kaposvári Rákóczi 1-2. C csoport: Gyirmót (II. osztályú)–Budapest Honvéd 3-0, MTK Budapest (II. osztályú)–Videoton FC 1-0. D csoport: Szolnoki MÁV FC (II.)–Kecskeméti TE 1-3, Újpest FC–MVM Paks 3-3. E csoport: Mezőkövesd (II.)–Vasas 2-2, Debreceni VSC–Diósgyőri VTK 2-1.

Polgár a 32 között

Polgár Judit bravúros győzelmet aratva bejutott a legjobb 32 közé, Berkes Ferenc és Almási Zoltán búcsúzott a második fordulóban az oroszországi Hanti-Mantszijszkban zajló, kieséses rendszerű sakk Világkupán. Polgár a szerdai döntetlen után tegnap sötéttel legyőzte az örmény Szergej Movszesjant, így került a harmadik körbe. Berkes és Almási ezúttal egyformán a világos bábukat vezette, előbbi kikaptott, utóbbi pedig remizett – mindketten 1,5-0,5-es összesítéssel estek ki. A torna első három helyezettje világbajnokjelölt lesz.

Mourinho Párizsba tart?

Spanyol sajtóértesülés szerint José Mourinho, a Real Madrid portugál vezetőedzője a Paris Saint-Germain csapatához szerződik. A Marca című sportnapilap beszámolója szerint a spanyol Esport3 tv-csatorna a portugál futballtréner környezetére hivatkozva azt jelentette, hogy Mourinho a következő idényben foglalja el a PSG kispadját. A párizsi klub állítólag kitöltetlen csekket kíván átadni az edzőnek, vagyis annyi honoráriumot kap, amennyit kér.

Nincs már válogatott

A Madagaszkári Labdarúgó Szövetség menesztette a teljes válogatottat, beleértve a szakvezetőt is. Doda Andriamiasoa, a szövetség al-elnöke szerint a szigorú döntés hátterében a rossz eredmények, a prémiumok feletti viták és a játékosok edzésbójoktja áll.

Bátornak lenni erény

Egyedi rendezvényként kívánt hozzájárulni a Yuppi tábor a cukorbeteg tinédzserek önképének javulásához

Élményterápiaként határozható meg leginkább a diabéteszes kamaszoknak szervezett Yuppi tábor, amely augusztus 18. és 28. között zajlott le a Maros megyei Mezősályiban, harmincöt fiatal részvételével. A krónikus betegséggel élő tinédzserek és családjuk számára létrehozott rendezvény programjainak céljai között szerepelt a fiatalok önbizalmának növelése, önmagukba vetett hitük megerősítése, saját maguk elfogadásának elősegítése, ezáltal lelki gyógyulásuk támogatása, amely elindíthatja a fizikai megerősödést is.

Zsigmond Júlia

Megesik, hogy azt kívánják a diákok, főleg az iskolai félév közepén: betegedjenek meg egy kissé, hiszen akkor reménykedhetnek néhány szabad napban, és a szülők részéről is megszűnik a mindennapi számonkérés, ehelyett féltő figyelemmel lesik csemetéik minden kívánságát. Ki ne vágya több pihenésre és szeretetre? De ha tényleg komolyra fordul a dolog: láz, fájdalmak, keserű és drága gyógyszerek, injekció – senki sem kívánja, hogy sokáig tartson, még kevésbé, hogy örökké.

A cukorbetegségben szenvedőknek nincs más választásuk, mint az inzulin és a fokozott elővigyázatosság életük minden napján. Romániában körülbelül 800 ezer ember szenved ebben a betegségben, ebből hozzávetőlegesen százezer a 35 év alatti, 1-es típusú diabéteszesek száma. Életmódjukat gyökeresen meg kell változtatniuk, és ez megviseli nemcsak őket, hanem hozzátartozóikat is, átalakítja kapcsolataikat, helyüket környezetükben. Mindez lelkileg is megterhelő. Pedig az ő esetükben éppen a belső viszonyulás az, amin könnyebben lehetne változtatni, mint a fizikai állapoton, és ami – helyesen megélve – jó hatással van a betegségre is. Ha felfedezik, hogy korlátaik ellenére is nagyszerű dolgokra képesek, csodálatos emberi értékekkel bírnak, hasznos részei lehetnek egy-egy közösségnek, és hogy nem csak sajnálni, de akár irigyelni is lehet őket, példaképként felnézni rájuk, akkor már nem olyan elviselhetetlen a beteg-

ségük. Abban, hogy megtanuljanak betegen is egészségesen élni, jelentős segítséget nyújt az élményterápia.

Felfedezni az újat önmagunkban

Az augusztus utolsó felében lezajlott Yuppi tábor modellje az Association of Hole in the Wall Camps nemzetközi táborszövetség berkeiből terjedt el, és krónikus beteg gyermekek táboroztatása révén valósul meg. Amerikában húsz éve működik már ez a módszer, Magyarországon tíz éve alkalmazzák a Bátor Táborban, amelyben a Yuppi tábor vezetője, Aczél Dóra több éven át résztvevőként, majd önkéntesként is megfordult. Romániában cukorbetegeknek eddig csak olyan táborokat szerveztek, ahol központi téma volt a betegség, hogy milyen új szokásokat kell bevezetniük mindennapjaikba, miről kell lemondaniuk biztonosságuk érdekében, mi mindentől kell tartózkodniuk. Az idén első ízben megszervezett Yuppi táborban a legtermészetesebb dologként kezelték a fiatalok betegségét, és sem a programokban, sem a beszélgetésekben nem a korlátokra került a hangsúly, hanem a lehetőségekre, nem arra, hogy mit nem szabad megtenniük, hanem arra, hogy mi mindent megtehetnek, mi mindenre képesek. „Fontos, hogy a frusztrációkat, a betegség kapcsán megélt hátrányos helyzetet kellőképpen kezelni tudjuk. Higgyék el magukról, hogy a betegség legyőzhető, élhető állapot” – mondta el érdeklődésünkre Aczél Dóra programvezető.

Ehhez a legmegfelelőbb

módszer az élményterápia, amely egyszerre izgalmas és szórakoztató, ugyanakkor komoly kihívások által látatja meg saját képességeit a beteggel, így növelve az önbizalmat, önértékelést. A Yuppi tábor harmincöt kamasz résztvevője is nap mint nap felfedezett valami újat önmagában, főként, hogy az egészséges gyermekek közül is kevesebben próbálnak falat mászni, ijáskodni vagy hip-hop szöveget írni. „Kiderült, hogy bármelyikük be mer ülni a kenuba, tud bekötött szemmel akadálypályán ügyeskedni, nem fél lóra ülni vagy épp színházi tehetségéről tanúbizonyságot tenni, csak a többiek bátorítására, éljenzésére, drukkolására, megértésére és főként elfogadásra van szüksége.” – jegyezte be Molnár Emese önkéntes a tábor internetes naplójába.

Emberközelség és szabályai

A szervezők már több mint egy éve, intenzívebben pedig december óta készültek a táborra. Elismerést érdemel, hogy megoldották: a résztvevőknek ne kelljen fizetniük, a munkatársak pedig önkéntes alapon segítsenek. A pályázatok és a támogatók megnyerésében határozott segítséget jelentett a szerveztségük – vélték az ebben munkálkodók. Az önkéntesek kiválasztása is komoly odafigyeléssel történt: interjúra kellett jelentkezniük, hogy megismerjék őket a főszerzők, lássák,

képesek lesznek-e támogatni, lelkesíteni, biztatni, megérteni, segíteni a 10–18 év közötti fiatalokat. A tábort önkéntesképzés is megelőzte, ahol a 35 egyetemista, illetve frissen végzett fiatal többet megtudhatott a cukorbeteg életmódjáról és az élményterápia módszereiről. Szakképzett önkéntesek, azaz orvosok is részt vettek a táborban. Három-négy óránként mérték a tinédzserek vércukorszintjét, rendelkezésükre álltak egész nap, közben ők is bekapcsolódtak egy-egy tevékenységbe, nem maradtak fehér köpenyben a fehér falak mögött. Sőt, nem is öltöttek fehér köpeny magukra, hogy ezáltal is személyesebbé tegyék orvos és beteg találkozását, lehetőséget teremtsenek arra, hogy a fiatalok észrevegyék: az orvosok is emberek elsősorban, van kedvenc színük, könnyvük, és érdeklő őket más is a betegségek kivételével. A résztvevők kezelőorvosuk által jelentkeztek a táborba Hargita, Maros, Kolozs és Bihar megyéből. A tábor megerősítette az igényt, orvosban és páciensben egyaránt, hogy a következő vizsgálatok során is emberközeli találkozások történjenek, legyenek azok is kellemesek, ne félelemmel terhelték. Ez biztosan jót tenne mindenkinek.

A szerveztséghez hozzátartozott rengeteg szabály is, amelyek résztvevőkre és önkéntesekre egyaránt vonatkoztak, és olykor-olykor nyomasztóan hatottak. „Néhányan, főleg a gimnazisták

finoman megjegyezték, hogy túl sok itt a szabály, amihez főleg nekik, a C, azaz Connected generáció tagjainak nehéz konformálódni. Megnyugodhatnak, ez nekünk, az X és az Y generációkhoz tartozóknak sem egyszerű. Egyeseknek a nikotinszintje, másoknak a facebook-szintje esik le, naponta többször” – olvashatjuk Molnár Emese bejegyzését a tábor blogján.

A szabályok elvitathatatlan előnye az esetleges sűrűlódások számának csökkentése, ez esetben pedig arra is szolgáltak, hogy a külvilágot kizárva segítsék a fiatalokat az önmagukra és társaikra való mélyebb odafigyelésben.

Csodák egymás tükrében

Tény, hogy a spontaneitás nem kapott igazán szerepet a táborban, de megtervezve mindent a legapróbb részletekig, sikerült kialakítani egy varázslatos külön világot, tele érdekességekkel. Olyant, amelyben az önkénteseket manók (a menő manók vezették a foglalkozásokat, a házi manók kísérték és biztatták a gyerekeket, a doki-manók mérték a vércukorszintjüket), és minden napnak megvan a maga izgalmas kerettörténete. Ahol a résztvevők nem vetélytársai egymásnak, hanem társai, nem az a cél, hogy egymást túlszárnyalják, hanem, hogy mindenki magához mérten nyújtsa a legtöbbet, amire képes. Nem egymást kellett

legyőzniük, hanem saját félelmeiket. Közben megtanulták azt is, hogy segítséget kérni is elfogadni természetes dolog. Megtapasztalták, mennyire szükségük van egymás bizalmára, buzdítására. „Nekem is erőt adott, amikor láttam, hogyan birkóznak meg egy-egy feladattal, de a teljesítményüknél is nagyobb élmény volt számomra az, ahogyan bátorították egymást” – vallja egyik házimanó, Biró Bontond, aki elismerte: bizony, a tábor végére már nagyon elfáradt, de úgy tervezi, hogy jövőben is jelentkezik önkéntesnek. Merthogy jövőben is lesz Yuppi tábor – nem is egy, hanem kettő: a tábor vezetősége szeretné román gyermekeknek is megszervezni a tíznapos élményterápiát. Már most terveket szőnek, és ehhez ösztönzőleg hatnak az idei tábor résztvevőinek, azok szüleinek, barátainak, illetve a tábori blog olvasóinak visszajelzései.

„A táborban nagyon sok csoda történt. Szülők, családtagok visszajelzéseiből, és konkrétan a táborozók visszajelzéseiből kiderült, hogy nagy változások mentek végbe a gyerekek önértékelésében, amely sokszor az ufóság érzésével van kapcsolatban. Volt olyan gyerek, aki úgy ment haza, hogy örült, hogy cukorbeteg” – meséli Aczél Dóra táborvezető, ezzel zárva szavait: „A tábor minden pillanata a lehetőségekről szólt, nem az akadályokról. Megmutattuk, hogy bátornak (nem vakmerőnek!) lenni erény.”

Az élmény körei a Yuppi táborban: senki nem unatkozott

Miénk a haszon? Miénk a kár!

A hamis-kártyásokat legyőzik, ugye?

Martin József
hvg.hu

A szórványban élő több száz ezer határon túli magyar sorsa a legkevésbé sem érdeklő a politika indulóit konokul fűző dalnokokat: annyit hallunk itthon a kettős állampolgárságról és a választási jog lehetőségéről, hogy azt gondolhatjuk, ottani nemzettestvéreink ezzel kelnek és fekszenek. A szórványban ez egyáltalán nem igaz, de a legátpolitizáltabb közösségeket leszámítva valószínűleg sehol sem.

Erdély dolgában, a román ügyekben is csóllátás és leegyszerűsítő a magyar közbeszéd és a politika, pedig ha a részletekre testközelből akár csak egy pillantást vetünk, azonnal érzékeljük, hogy a dolgok elképesztően bonyolultak, és a sovén indulatok sötét árnyékán a 21. század második évtizedében olykor mégis sikerül túllépni.

Sziget

Vegyük például a nagy múltú Máramaroszigetet – Petőfi, Leővey Klára, Hollósy Simon, Juhász Gyula vagy éppen Elli Wiesel miatt is van okunk számon tartani a Kárpátalja szomszédságában, a Tisza partján található, ma már markánsan román többségű észak-erdélyi kisváros –, ahol a közelmúltban új hetilapot indított a lelkes és rátermett, a román mellett magyarul is kiválóan beszélő, amúgy angol szakos Ioan Popescu. A szerény kiállítás, bár színes, 12 oldalas hetilap életre segítése akkor is figyelemre méltó, ha az etnikai szempontot egy pillanatra mellőzzük. (...) No, persze a *Sigetheanul* – ez a neve júliusban megindított hetilapnak – a maga által ezres példányszámával talán nem is csepp, csak cseppcsepp az újságvilág hatalmas – de talán mégsem kiszáradó – tengerében. Magánadakozóktól szedte össze az indításhoz szükséges összeget a főszerkesztő, és azt reméli, hogy a lapban nemsokára hirdetések is lesznek. Amióta a művésztelépéről méltán híres Nagyványa lett a megyeszékhely, egykori kiemelt helyi státusából sokat veszített Máramarosziget – vagy ahogyan a helyiek mondják, „Sziget” –, így a város életében az egyébként a román közszolgálati rádióval dolgozó Popescu hetilapcsírája lényeges eseménynek tekinthető. Aki ott él, érdeklődéssel szemezgethet a cikkeket, híradások között: hajléktalanok, kórházi viszonyok, ingatlanhelyzet, rendőrök és tűzoltók előléptetése, könyvszemle, helyreállított templomi freskó – a tartalom sokszínűségére nem lehet panasz, egy kisváros helyi újságjának tipikus témái köszönnek vissza.

Kisebbségi oldalak

A hetilap azonban tartogat igazi meglepetést a magyarországi látogató számára, mert a 11 román nyelvű oldal mellett a tizenkettedik kétnyelvű, egyik fele ukrán, a másik magyar. Popescu kissé szabadkozva hozzátesszi, úgy szeretné majd, hogy egy-egy teljes oldal legyen a két kisebbségé; szétárja a karját, ahogyan mi is szoktuk, amikor azt akarjuk mondani, rajtunk nem múlik... Es akkor kin? – kérdezem vissza, némi itthoni gyanakvással. De, szerencsére, teljesen megalapozatlan a gyanú, senki nem szól bele, „csak” pénz és kapacitás kérdése, és meg lehet a két kisebbségi oldal. Ami a magyar híradásokat illeti, ebből a számból megtudhatjuk például, hogy a Leővey Kláráról elnevezett helyi középiskolában milyen kurzusokat indítanak azoknak a túlkoros fiataloknak, akik már elmúltak ugyan 18 évesek, de szeretnének eljutni az érettségig. Ezen felül még két híradást olvashatunk magyarul: az egyik azt taglalja, hogy már itt is lehet elektronikus úton adót fizetni, a másik pedig arra figyelmezteti az olvasókat, hogy a várost a kárpátaljai Aknaszlatinával összekötő, néhány éve megépített Tisza-híd minden héten lezárják egyszer útépitési munkálatok miatt. Nem gondolom, hogy a magyar-román viszony a maga hihetetlen összetettségében ettől a fél újságoldaltól fordul új irányba, de azt igen, hogy minden jó és toleráns ötletnek illik örülni, és – Martin Luther Kinget szabadon idézve – az idő most is érett arra, hogy valami jót tegyünk. A máramaroszigeti rádiós újságíró, akinek a családja a tág értelemben vett Közép-Európa sok-sok vidékén lakik, most figyelemre méltó próbálkozásba fogott bele. Akár sikerül a kísérlet, akár nem, az biztos állítható, hogy az észak-erdélyi vidékig nem hallatszik el Fadrusz János egyik fő művéhez, a híres kolozsvári Mátyás szoborhoz kapcsolódó „táblácska”-vita, távol a centrumtól, ezeken a végeken nem esnek bele egy értelmetlen vita csapdájába, hogy tudniillik a nagy Hunyadi román volt-e vagy magyar. Ezerarcú ugyanis a romániai magyar valóság – mint ahogyan minden valóság –, de a politikai elitneknek sokszor csak egyetlen arc a fontos, a sérelmekről görcsbe rándult, harcos arc. Csakhogy az ezerarcú valóságban az élethelyzetek igen nagy különbségek választják el egymástól.

Szórványban

Amit a politika közvetít, és ami a magyar-román közbeszédet szinte meghatározza, az túlnyomórészt a nagyjából hat-hétszázézeres tömbmagyarság világát érinti. Most például ilyen a székelyföldi autonómia kérdése, ami kiválóan alkalmas arra, hogy

a sok történelmi vizálytól megterhelt kapcsolatokat tovább mérgezze. Pedig figyelni kellene arra a „másik” magyarságra is, amely Hunyad, Arad, Máramaros, Bákó és a többi megyében él; róluk, vagyis a szórványmagyarságról sokszor megfeledkezünk. Ők ritkábban tűnnek fel a magyar-román diskurzusban, noha számuk igen tekintélyes; egy RMDSZ-es európai parlamenti képviselő szerint Románia-szerre 420 ezren élnek olyan településeken, ahol a magyarság létszáma legfőképpen húsz százalék. Ennek a kisebbségnek a szó legszorosabb értelmében létérdeke, hogy ne a szembenállás uralkodjék a magyar-román viszonyban, hiszen ők tűnhetnek el a legészrevetlenebbül. Számuk amúgy is apad, alapvetően a demográfiai tényezők és az elvándorlás miatt: és persze ez utóbbi nem csak magyar jelenség, hiszen a perifériákról általában igencsak elfele igyekeznek. (...) Nem önmagunkba zárkózva kell tehát szemlélni a magyarság helyzetét, és még kevésbé a leegyszerűsítő magyar politika szemüvegén: „a” határon túli magyarság egységes etnikai entitásként voltaképpen nem létezik, mert az élethelyzetek, anyagi lehetőségek szerfőltt különbözőnek. Most csak Romániánál maradva, ha az államközi viszony a sérelmi politika és a két fél zsigeri aggodalmi miatt – mi attól rettegünk, hogy kihal az ottani magyarság, a románok meg attól, hogy egy autonómia a széthullás felé tereli az államot – megint érdesebbre fordul, az igazi vesztes a kisebbség lesz, de köztűnk is a „legnagyobb” kisebbség, vagyis a szórványban élők többszázézes tábora. Merthogy őket nyelheti el legkönnyebben a többség.

Szavazási kedv

Am ez a legkevésbé sem érdekli a politika indulóit konokul fűző dalnokokat: annyit hallunk itthon a kettős állampolgárságról és a választási jog lehetőségéről, hogy azt gondolhatjuk, ottani nemzettestvéreink ezzel kelnek és fekszenek. A szórványban ez egyáltalán nem igaz, de a legátpolitizáltabb közösségeket leszámítva, valószínűleg sehol sem. Egyik ugyanis a romániai magyar valóság – mint ahogyan minden valóság –, de a politikai elitneknek sokszor csak egyetlen arc a fontos, a sérelmekről görcsbe rándult, harcos arc. Csakhogy az ezerarcú valóságban az élethelyzetek igen nagy különbségek választják el egymástól.

magyar állampolgárként megy majd ki. És amikor nagyobb társaságban kérdezem a magyar gyökerű, de a nyelvhasználatban már elbizonytalanodó barátokat, bizony egyik sem lelkesedik azért a lehetőségért, hogy majdan számukra idegen magyar politikusokra voksoljon. Ha a kétharmad mámorító birtokában a magyar jobbközép kormányzat mégis lehetővé tenné ezt, akkor ismét be fog bizonyosodni, hogy az emberek okosabbak a politikusoknál, és a százezres szavazatok váróknak nagy csalódásban lesz részük. Ahogyan a kettős állampolgárságot sem övezi akkora lelkesedés, amiként a politika várta, ami nem is csoda, hiszen be kellene már látni, a miénk sok oknál fogva már régen nem az az ország, ahova tíz- és százézer vágyanak. És nem a kettős állampolgárság fölvetése baj – ez természetes válasz volt a baloldal sokszor érzéketlen, olykor hajmeresztő hazugsággal megspékelt nemzetpolitikájára, a szerencsétlen 2004-es népszavazásra –, hanem az, hogy a mindenkori politikai érdekek megfele-

ahol egykor Gyurcsány tépett le néhány szóvirágot. A régióban nem lettünk kivert kutyák, akibe mindenki belerúghat. Egy-két marás érkezik innen-onnan (legutóbb Gasparovic buta nyilatkozata), de ezek inkább ottani belpolitikai célokat szolgálnak. A gazdasági helyzet miatt pedig végképp nem kell aggódva körbetekintnünk, a pénzügyeket illetően nemhogy a visegrádi-aknak, de Európában szinte senkinek nincs oka öntömjénezésre (...).

Orbánéknak azonban sokat kell tenniük azért, hogy versenyben maradjunk. Először is maguk előtt kell tisztázniuk: tényleg gyökeres fordulatra van szükség, vagy elég egy-két jól irányzott pörölycsapás (mint a különcök), és megoldódnak a költségvetés gondjai. Egyértelműnek látszik, hogy a válság ingoványán a fideszes gazdaságpolitika – belső keresletstönzés az adópolitikán keresztül, a szociális el-látások, a munkaerőpiac újratervezése, ráadásul mindez egy időben – nem tud stabilan működni. A feltételek ennek nem kedveznek. Ta-

Nem tudom, más hogy van vele, én nyomorultul érezném magam, ha így szerencsétlenkednék végig a következő éveket.

Orbán
kegyúri puvoárja

Hargitai Miklós
NÉPSZABADSÁG

(...) Ha a kormány legújabb ötlete, a közigazgatástól az oktatásig terjedő, mindenevő államosítási igyekezet csak annyit jelentene, hogy visszakanyarodunk a harminc évvel korábbi államvezetés-modellhez, akkor is elég ok lenne az aggodalomra. De itt alighanem még ijesztőbb fejleményről van szó: a társadalom összes erőforrása fölött diszponálni próbáló állammonopolista szisztéma látszik körvonalazódni.

Európában merészség olyasmit kijelenteni, hogy az állam rossz tulajdonos, hiszen például a svéd állam – közvetlenül vagy az önkormányzatokon keresztül – kiváló gazdája az oktatási rendszernek, az úthálózatnak vagy a védett erdőknek, mint ahogy Alsó-Szászország is jól sáfárkodik a 10 százalék körüli Volkswagen-részvénypakettel. Azt viszont történelmi tapasztalatnak nevezhetjük, hogy a magyar állam csapnivaló gazda: felelőtlen, amikor elad, pazarló, amikor vásárol, korrupt, politikavezérelt és gyakran társadalomellenes, amikor irányít vagy vagyont kezel. Hogy másképp legyen, ahhoz nemcsak az évszázados tréning és a civil társadalom kontrollja hiányzik, hanem az a független intézményrendszer is, amely a felelős tulajdonosi viselkedést kikényszeríti. A különféle „örkutyák” ellenőrző potenciáljának csökkentéséért éppen a második Orbán-kabinet tette a legtöbbet: érdemi intézményi ellensúlyait likvidálta, az amúgy is erőltetett civekelt a pénzkezelésével és néhány jogszabályi változással végképp kiszorítaná, az önkormányzatok és a helyi közösségek jogosítványainak megnyirbálása a szemünk előtt zajlik.

Orbának sikerült olyan helyzetet teremtenie, amelyben legfeljebb a különféle stallumokkal megkínált vállalkozások – legalább formailag – beszámolnia olykor tulajdonosi szándékairól vagy lépéseiről. Kegyúri puvoárjának nincs alkotmányos gátja: ha úri kedve úgy tartja, az állam akkor is nyugodtan egyházi kézbe adhat egy önkormányzati iskolát, ha ezzel az adott településen a világnézetileg semleges oktatáshoz való jog illúzióvá válik, és abba sem szólhat bele senki, ha egy rosszul el-sült részvényvásárlással néhány hónap alatt százmilliárd adóforintot ránt ki az állam (polgárok) zsebéből.

Egy „szerencsétlen, nyomorult ország” miniszterelnöke

lően „a” határon túli magyarságot úgy forgatják, mint a kártyákat egy izgalmas partiban. Azt gondolom és remélem, hogy a budapesti és bukaresti nagypolitikai csúcok kártyásairól a „kisember” észreveszi, hogy sokszor, nagyon sokszor – hamisak, márpedig a hamis-kártyásokra nem érdemes sok időt fecsérelni. (...)

Orbán és
a nyomorultak

Baka F. Zoltán
NÉPSZABADSÁG

Már nem csak mi gondoljuk úgy, hogy forró ősz vár a kormányra, tegnap a miniszterelnök is arra készítette fel a külképviselet-vezetőket, hogy nehéz, küzdelmekkel teli időszak áll a „szerencsétlen, nyomorult ország” előtt – ahogyan Orbán érzékeltetni próbálta, miként vélekednek róltunk most a visegrádi államokban.

A gyurcsányi „kurva országból” tehát Orbán alatt nyomorultakká váltunk? Nem, nem váltunk azzá, csak Orbán ugyanarra a retorikai mezőre tévedt (?),

Békesi: a kiút nem látszik

► **Egyes közgazdászok – köztük ön is – előre jelezték: „túlottan optimisták” a 2011-es gazdasági növekedés kormányzati tervszámai. Vagyis megalapozatlanok.**

– Ismét igazolódtak az elemzők aggodalmai. Mert mi is történt? A számunkra döntően fontos külkereskedelmi partnereknél – elsősorban az eurózónában, ezen belül pedig a német gazdaságban – szerényebb a növekedés a vártnál. Ha az exportkereslet mérséklődik, nálunk – mivel a hazai piac nagyon szűkös – azonnal csökken a gazdaság kimenő teljesítménye. Másrészt: bár korlátozott a tízmilliós piacunk, gazdaságunk alakulásában fontos szerepet játszik a belső fogyasztás. Érthető módon itt sincs növekedés. Stagnálás, sőt visszaesés van a kiskereskedelmi forgalomban, a szolgáltató szektorban és a beruházásoknál is, ami a legkárosabb hosszú távon. A csökkenő export és a belső kereslet visszaesése nyilvánvalóan azzal jár: mérsékeltebb a gazdaság teljesítménye. Hozzáteszem: ebben semmi meglepő nincs.

► **Ehhez képest Orbán Viktor a múlt heti sajtótájékoztatóján úgy beszélt, mintha a kormány nem számított volna ilyen gyenge gazdasági mutatókra. Még júliusban is azt mondogatták: minden számítás szerint gyarapodik a honi gazdaság. S ha visszaemlékszünk: Orbán tavaly kijelentette, Magyarország egy-két éven belül – tehát már 2012-re – a régió legversenyképesebb állama lesz. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter pedig 4-5 százalékos éves növekedést is elképzelhetőnek tartott.**

– Mondtak ők egyéb lözöngöket is. Például: a termelékenység tekintetében közeledünk Kínához. Vagy: saját lábára állítjuk a magyar gazdaságot, „szabadságharccal” függetlenedünk a nemzetközi pénzügyi szervezetektől, az EU-tól, nem diktálhat nekünk senki. Matolcsyék azt gondolták: dinamizálható a gazdaság drasztikus jövedelemadó-csökkentéssel, amittől hirtelen javul a versenyképesség, erre óriási keresletbővülés lesz a válasz, elsősorban az itthoni piacon, de külföldön is. Az Orbán–Matolcsy-féle „magyar csoda” blöff, szélhámosság: nincs köze a közgazdasági törvényekhez és elemzésekhez. Nonszensz, hogy azt képzeltek, sőt el is hitték: ez a kicsi gazdaság – amely már minden apró eresztékével becsatlakozik valahova a világgazdaságba – majd képes önerejéből kivédni a világgazdaság hullámzásait. Minden komoly elemző tudta, hogy ez irreális. Inkább azt vizsgálták, mi lehet az a pofon, amely észhez téríti a kormányt.

► **Elég nagy pofon most a gazdasági mutató?**
– A napnál világosabb.

► **Orbán közölte: tartják a konvergenciaprogramban vállalt 3 százalékos hiánycélt, és tovább faragják az államadósságot.**

– Ez két jó verbális üzenet a piacnak. De nem is adhatjuk föl a hiánycélt. Azonnal levernék rajtunk: Magyarországnak nem kapna friss forrásokat a pénzpiacról, s akkor megállna az élet. Orbán már így is összeveszett, akivel csak lehetett, az IMF-től a Világbankig.

► **Annyi bizonyos: marad az egykulcsos adó. Dacára annak, hogy kicsit sem segítette a gazdasági növekedést.**

– Már a bevezetése idején megbukott. Csakhogy nehéz ebből visszalépnie a kormánynak, politikai veszteség nélkül lehetetlen. Ezt nem is vállalja Orbán Viktor.

► **Akkor milyen intézkedések jöhetnek?**

– Induljunk ki abból a kevésből, amit Orbán mondott: tartani akarják a hiánycélt, s csökkenteni az államadósságot. Ezt a merész kijelentését még arra az erőforrásra alapozza, amelyet felhalmozott a magánnyugdíjpénztárak vagyonának és hozamának államosításával. Amiből eddig csak az állampapír-portfóliót írták le: így apadt az államadósság 81-ről 76,4 százalékra. De még nem költötték el a teljes vagyont. Csakhogy ebben van egy csomó részvény, tulajdonrész satöbbi. Ezt pedig nem lehet egyszerűen a piacra zúdítani: olyan árfolyameséssel járna, amely leértékelné például a magyar „ékköveket” a Mol-tól az OTP-ig. Vagyis az államosított portfóliót csak fokozatosan lehet értékesíteni, amiből lesz egyszer állami bevétel, s amiből valóban csökkenthető – legalábbis átmenetileg – az államadósság.

► **És a hiány?**

– Az már nem. Amit ebből a vagyonból 2011-ben igénybe lehetett venni a hiány finanszírozására, azt elköltötték.

► **De a vártnál alacsonyabb GDP-növekedés miatt idén – a kormány számai szerint – százmilliárdal több lesz a költségvetés hiánya. Egyáltalán: miből finanszírozzák ezt?**

– Vélhetően több lesz a hiány: egy százalék GDP-kiesés nagyjából 130 milliárd forint. Bár nem kevés, ennyi mozgástérnek azért kell lennie a 13 ezer milliárdot meghaladó éves költségvetésben. Sokkal nagyobb lesz a baj a következő évben. Amikor már nem lehet hozzányúlni a magánnyugdíjpénztárak rekvirált vagyonához. További durva szektorális adókat sem lehet kivetni. Ma nincs olyan szektor, ahol – az állam által már meg nem

dézsmált – nyereség lenne. Még a gyógyszeriparban sincs tartalék, olyannyira megsarcolták az ágazatot. A kormány nyilván fenntartja a különadókat, nemcsak 2012-ben, utána is, ez már látszik. Persze az efféle sarcok jelentősen visszafogják a gazdasági növekedést és a beruházásokat, amelyeket pedig ösztönözni kellene.

► **Ebből mi következik?**

– Orbán bejelentette azt is: a lakosságra semmit nem enged áthárítani. Ami ellentmond a piacnak szánt üzenetnek: csökkentjük az államadósságot, tartjuk a deficitcélt.

► **Márpedig állítja a kormány: nem lesznek megszorítások, nem követik a balliberálisok „népnyúzó” politikáját.**

– Ugyan! Orbánnak két akciót kell indítania ősszel, hogy teljesítse az ígértét: kiadást csökkenteni a költségvetésben, és bevételt növelni. Ez közgazdasági ábécé. Kit terhelne akár adónövelés, akár kiadáscsökkentés révén, ha nem a lakosságot? Minden az emberek hátán csattan. Többet fizetnek majd az oktatásért, az egészségügyért, vagy nem kapják meg azt a

végre. Igaz, ettől az alacsony jövedelműek nettó jövedelme drasztikusan csökkenne, s akkor Orbán azt az ígértét sem tudná tartani: az adóintézkedések miatt senkinek nem lesz kevesebb a jövedelme. Legfeljebb megint rátelepülnek – régi bérkommandós tervükkel – a vállalatokra, hogy emeljék a nominálbért, azok aztán prüszkölnék, hiszen költségeik növekedésével a versenyképességük csökken. S hogyan reagálnak erre? Elbocsátásokkal. Nem részletezem a következményeit, a kevesebb járulékot, a foglalkoztatási krízist. (...) Természetesen lenne épeszű megoldás is: visszacsínálni az elfuserált adóreformot, s egy enyhén progresszív jövedelemadót kombinálni érdemi vagyonadóval – az élőmunkát terhelő járulékok egyidejű csökkentésével.

► **Orbán azt is mondta: nem a prognózisokat kell felülvizsgálni, hanem a valósághoz alakítani az intézkedéseket. Ezzel beismert: eddig nem a tényekből indultak ki.**

– Hát ez az! Hozzáteszem: idén adónöveléssel már semmit sem lehet elérni. Ebben az évben nincs nagyon más választásuk: befagyasztanak

Békesi László volt pénzügyminiszter

szolgáltatást, csökken a szociális támogatás, kevesebb lesz a nyugdíjmelés. Sorolhatnám még.

► **Hol növelhet még adót a kormány?**

– Például a végső fogyasztásnál. De az áfa már elérte a maximális kulcsát, tovább nem növelhető. Viszont emelhető a dohány- és az alkoholtérmekek jövedéki adója. Persze ez a feketegazdaságot „élnéki”, növeli az inflációt, és így tovább. Másrészt ezek nem nagy pénzék. Az biztos: az olajszármazékok jövedéki adója már nem növelhető. Attól olyan mértékben megugrana az infláció, csökkenne a fogyasztás, hogy lényegesen több bevételkieséssel járna, mint amennyi befolyhatna a büdzsébe az adóemeléssel. De van más lehetőség is: megtartani a lineáris adókulcsot, ugyanakkor szűkíteni a kedvezményeket.

► **Ez konkrétan mit jelentene?**

– Dönthetnek úgy is: a jövőre tervezett adójóváírás kivételét – a minimálbéresek esetében havi 160 ezer forintig – nem két lépcsőben, hanem egy ütemben hajtják

nyeg: e beruházások kivásával hosszú távon valóban lehet spórolni, ha rövid távon megvan a pénz a visszavételre. De ez a pénz nincs meg. Ha elhalasztják ezt a tervet, s tovább fizetik a beruházóknak a – hangsúlyozom – nagyon drága törlesztéseket, ez éves szinten még mindig sokkal kevesebbe kerülne, mint a visszavásárlás egy év alatt. Másik lehetőség: megígérték – helyesen –, hogy megtisztítják adósságaitól a MÁV-ot és a BKV-t a még el nem adott magán-nyugdíjpénztári vagyontömeg terhére. Ám ha ezt a vagyontörlesztést jövőre igénybe kell venni az államadósság csökkentésére vagy a folyó deficit finanszírozására, nem marad miből átváltalni a két pénznemű automata több száz milliárdos tartozásait. Akkor pedig évente mindig több támogatást kell adni, finanszírozni az adósságot, a hiteket meg a működést is. S így ugyan rövid távon kevesebb pénzt áldoznának a tartozások átváltására – és hosszú távon semmit sem oldottak meg –, de ez megint olyan ügy, amelynek révén több száz milliárddal mentesíthetnék a 2012-es vállalásokat, s kimutathatnák papíron: nem növelték az államadósságot, a hiányt. Van harmadik út is: az állam kezében lévő vagyon egy része még mindig értékesíthető a piacon.

► **De azt is ígérték: nem privatizálnak tovább, inkább gyarapítják az állami vagyont a stratégiai ágazatokban. Ennek része volt a Mol 21 százalékos részvénycsomagjának felvásárlása, 1,8 milliárd eurós vételáron.**

– És nagyon sokat veszítettünk rajta: drágábban vásároltuk vissza, mint amennyit ért annak idején eladtuk, nem is szólva a Mol-részvények értékcsökkenéséről. Ezzel együtt: ha nagy a baj, a most IMF-hitelből megvásárolt Mol-pakettet újra el lehet adni. Vagyis megint csak arról van szó: vagyont fog fölélni a kormány. Mindemellett bizonyos kényszerintézkedéseket is végrehajthatnak a kiadási oldalán. Mondjuk, a felsőoktatásból kivonnak 87 milliárdot, amit már meg is hirdettek. Öngyilkos lépés, pont fordítva kellene tenni.

► **Ha ezt az irányt követné a kormány, teljesíteni is tudná az uniós konvergenciaprogram feltételeit, a 2012-re ígért 2,5 százalékos hiányt, s azt, hogy nem növeli az államadósságot?**

– Igen, akkor Orbán megúszhatja 2012-t.

► **És a következő éveket?**

– Azokat már nem. Mindezzel ugyanis olyan terheket raknak 2013–14-re – nem beszélve az azt követő időszakról –, amelyekkel nemcsak a hiány, hanem az államadósság is ugrásszerűen emelked-

ni fog. És ne kérdezze, mindezt ki finanszírozza majd. Ha csak nem kullognak vissza az IMF-hez. Ráadásul a helyzetet súlyosbítja az is: az E-két centrumállama – Németország és Franciaország – 2013-tól csak abban az esetben hajlandó az euróvezetést és a perifériaországokat megvédeni, ha szankcionálhatók azok a tagállamok, amelyek nem tartják be az uniós előírásokat. Azaz: zárolhatják a támogatásukat a kohéziós és a felzárkózási EU-alapokból. Magyarország kizárólag ezekből fejleszt. Fejlődésének egyetlen forrása szűnne meg, ha a kormány 2013–14-ben nem tartaná a hiánycélt, amit megígért. Amit viszont azért nem tud majd betartani, mert görgeti maga előtt a tartozásokat. Orbánék nemcsak kommunikációs csapdába kerültek, mert összevissza beszéltek, hanem gazdaságpolitikai kelepcebe is. A kiút nem látszik.

► **Ha a számok mögé nézzünk, vajon milyen társadalomképet vetít előre az Orbán-féle gazdaságpolitika?**

– Ez a legfontosabb kérdés. Amit tudunk: a jóléti kapitalizmus időszakában kialakult az egyharmados-kétharmados társadalom, ahol a középosztály – beleértve a felsőbb rétegeket is – a kétharmadot teszi ki. S olyan erős a társadalom és a gazdaság, hogy viszonylag jó színvonalon, erős szociális hálónal tudja támogatni az egyharmadot, a gyengéket, szegényeket. Magyarországon megfordult a trend: felül az egyharmad, alul a kétharmad. Nagyon erősen polarizáló társadalom van kialakulóban. Nem most kezdődött a folyamat, a rendszer-váltás óta tart. De a jelenlegi és romló gazdasági helyzet meg az autoriter politika – amely az Orbán-állam kiépülését jellemzi – a latin-amerikai „modell” felé sodorja a magyar társadalmat. Egy bannánköztársaság felé, ahol a kétharmad vagy még annál is többen egyre katasztrofálisabb élethelyzetbe kerülnek, az egyharmad vagy még kevesebben pedig élvezik az állam támogatását, kedvezményeket kapnak, megrendeléseket. A pauperizmust, az általános tömegnyomor krízisét nálunk a cigányság problémája is tetézi. Mindezt Orbánék is látják. Csakhogy a komplex társadalmi problémát kizárólag rendszerteti, büntetőjogi módon akarják „megoldani”: egyebek mellett közmunkával, kényszer-munkával, gettósítással, azaz, hogy börtönbe lehet zárni már gyerekeket is. Úgy gondolják: ha törvényileg is megerősítik a rendőrség eszközeit, az majd kezeli a szociális „ügyeket” is.

Karácsony Ágnes interjúja Békesi László volt pénzügyminiszterrel – Orbán még megúszhatja 2012-t főcímmel – a 168 óra e heti számában jelent meg.

(I)gazságok, szerepek, üzenetek

Jól karbantartott
nemzeti
boldogtalanság

Rodica Ciobanu

Gândul

Olyan boldogtalanoknak, mint most, sohasem érezték magukat a románok. Hogy csak három százalékarány válassza el őket a szomáliaiaktól, líbiaiaktól és más, természeti csapásoktól, polgárháborúktól és diktátoroktól sújtott népektől, őket, akik európai polgárok, szabadságot élveznek, jogállamuk, magántulajdonuk van, és évente legalább egyszer felülhetnek a telegondolára, vagy megpihenhetnek a virágos réten – nos, ez égbekiáltó. És mintha mindez nem lenne elég, szomorú miniszterelnökük van, akit – mint azt egy interjúban kijelentette – az ország pénzügyi helyzete fölött érzett aggodalom tart távol az általános jó közérzettől. Hogy is lehet az, hogy a Gallup felmérése szerint a románok 86 százaléka boldogtalan? A tanulmányban említett ok a pénz hiánya. Ez azt jelentené, hogy a lakosság elsősorú nehézségeivel küszködik, nem tud aludni a pénzügyi bizonytalanság miatt, vagy, ami még rosszabb, nincs mire vizet inni. A sivar szobáskájában garasait számológató nyomorult román portréja azonban ellentétben áll más képekkel. Amelyeken embertársaival egymást tiportják a hipermarketek kapujában, ahonnan olyan akciós termékekkel degeszre tömött kosarakkal jönnek ki, amikre nincs is szükségük, flekkent sütögetnek a szabadban manelék ritmusára, elözoñlik a román és a bolgár tengerpartot, fényes nappal a helyi „Ciresicá”-ban filozofálgatnak, vagy esténként Bukarest Régi Belvárosának 140 vendéglőjét és klubját megannyi nyereséges üzlettel változtatják. Ebből kiderül, hogy a pénztelenség általában nem annyira heveny, hogy az egész népet büskömorságra kergesse, a boldogtalanság oka mélyebb. Azt a remény és a valóság viszonyában kell keresni. Várakozásaink és a között, amit elérünk, nagy a különbség: bőséges fizetésre vágyunk, de levonást kapunk, villáról álmodunk, de be kell érünk egy blokkalással, szeretnők, hogy gyerekeink műveltek legyenek, de ők képtelenek leérettségizni, civilizált társadalomra áhítozunk, de egy agresszív társadalomban élünk, egészséget kívánunk egymásnak, de az egészség megóvása drága, hozzáértő (kompetens) vezetőket akarunk, de ugyanazokat csereberéljük. Egyesek közülünk még ennél is többet követelnek, mert a „boldogság mo-

delljét” Bentley-kben, palotákban, márkás ruhákban, egzotikus szigeteken, vörös szőnyeges lokálokban (...) látják, a boldogságot összetévesztik a sikerrel. Azonban bármilyen merészek lennének is vágyaink, azt akarjuk, hogy hamar és nagyon kevés erőfeszítéssel váljanak valóra. A hivatalos adatokból kiderül, hogy 1,8 millió munkaképes román család révén szociális segélyben részesül, a segélyezett összlétszáma hatmillióra tehető. Ha a boldogságról kérdeznék őket, a képzelt betegek nyilvánvalóan sajnáltatnák magukat, mert titkos álmuk jól élni, de mások költségére. Avagy azok közül, akik civilizált társadalmat reklamálnak, vajon hányan eresztenek meg nyomban egy vaskos káromkodást, vagy köpnek a cipőd orrára? És amikor a szomszéd elégedett, vajon hányan nem érzik hirtelen lesújtva magukat, és imádkoznak, hogy dögöljön meg az ő kecskéje. Sok elmés mondás szól a boldogságról, de ebben az összefüggésben a legtalálóbb a Mahatma Gandhié: „A boldogság a szavaink, gondolataink és cselekedeteink közötti harmónia”. Következtetésképpen: ha oly kevés igyekszünk összhangba hozni szavainkat gondolatainkkal és tetteinkkel, nem érdemelünk méltó helyet a világ valóban boldogtalanjainak sorában. Találtunk egy másik táblázatot, amely talán jogosan sorol bennünket a mezőny legvégére. A földkerekség legkevésbé nagylelkű népei közé tartozunk, előttünk állnak (az első tíz közé tartozó) Sri Lanka, továbbá Botswana vagy Kongó lakói. Íme újabb három ország, ahova érdemes emigrálni. (Fordította: K. B. A.)

Băsescu rápirított
az aszfalt-
betyárookra

Marian Sultănoiu

Gândul

Az államfő megüzente az aszfaltbetyároknak, hogy eljött a fizetség órája. „Erkölcsei értelemben mind az adósa-im” – szól a București-Ploiești autópálya építőtelepéről hazatérőben. Aztán eszükbe juttatta, hogy ő volt az, aki támogatta a román cégeket, „legyen autópályás múltjuk, vehessenek részt közbeszerzéseken, ne dolgozzanak a külföldieknek alvállalkozóként”. „Tehát erkölcsileg tartoznak nekem azzal, hogy betartják a december 31-i határidőt”, ismételte meg Băsescu. Majd hozzáfűzte: „Annak ellenére, hogy a munkálatok befejezése lehetetlen vállalkozásnak tűnik.” Ebben az elnöknek igaza van. A vállalkozás nem csupán lehetetlennek tűnik,

valóban az. Besciu idén júliusban fogott neki a hidépítésnek Moara Vlăsiei-nél. A láb helyén júniusban még töcsák álltak. Miért? Mert miután 2006-ban aláírták a szerződést, egy évvel később kezdtek el a munkát, 2008-ban pihentek, 2009-ben tárgyalta a finanszírozás kiegészítéséről, 43 millió euróval, hogy aztán 2010-ben kérjék a határidő meghosszabbítását újabb egy évvel – 2011 december 15-ig, és nem 2012 májusáig, ahogy az elnök állítja – és további néhány tízmillió eurót. Maga a tény, hogy az elnök munkalátogatást tesz az autópályánál – a bukaresti építőtelepek és a buzăui hidak felkeresésének emlékére –, kimondottan hasznos. Ha másképp nem, hát igazolja, hogy ugyanúgy közbenjár a román cégekért Bukarestben, mint az idegenek érdekében Verespatakon. A baj az, hogy elkészt. A dolgok elakadtak, de nem mostanában, hanem évekként ezelőtt. Ha jobban belegondolunk, az aszfaltbetyárok 2009-ben és 2010-ben ugyanúgy az elnök lekötéztetői voltak, vagy akár 2011 máju-

Traian Băsescu – aranyok és utak védőszentje

sában, amikor „lábhoz parancsolta” őket Anca Boagiu, akinek a három építő semmivel nem tartozik. A Besciu-Umbrărescu-Cășuneanu konzorcium igaz története túlmutat a kisajátításokra szánt költségvetés szűkösségén és a Traian Băsescu által emlegetett kényszerítő körülményeken – megannyi ürügy, amellyel a felelősséget Tăriceanura és a szociáldemokrata vezetésű helyi önkormányzatokra próbálja hátrítani. Az igazság az, hogy csaknem öt éven át senki nem érdekelt az ügy, miközben minden elvesztegetett évvel nőttek a kiadások, tolódtak a határidők, egymást követték a költségvetés-kiegészítések és az elmulasztott terminusok – mindez abból az alapállásból, hogy az aszfaltbetyároknak minden kijár, és nem vonható felelősségre. Nem is kérte meg senki, milyen kézzelfogható munkát tudnak felmutatni a kapott dollár százmilliók fejében, sőt most is az erkölcsi tartozást rója fel nekik az elnök, amit meg azért nem törleszhetnek, mert ugyebár jön a tél. A „tél pedig nem olyan, mint a nyár”, hideg van, bezárnak az építőtele-

pek, kezdődik a disznóvágás-szezon... 2012 elvileg választási év. Képzeld el a tömeget a Moara Vlăsiei-i hídon: Boc vágja a szalagot, Besciu virágokkal halmozza el Anca Boagiut, Umbrărescu és Cășuneanu integet a tömegnek. Boc pedig így szól: „Ma újabb 50 km autópályát adunk a népnek. Ezek kézzelfogható, valódi eredmények. Elvárjuk, hogy az ellenzék is elmondja, hány kilométer autópályát adott a népnek...”

(Fordította: Sz. L.)

Az igazság. Ki
hozza felszínre?

Adrian Georgescu

adevărul

Nem az aranyat kell minden áron felszínre hozni: az igazság végtelenül értéke- sebb erőforrás. Sajnos ez a fajta bányászat, akár csak az, amellyel a fényes sárga fémeket hozzák felszínre, kiveszőfélben van, mert az ásvány túl mélyen leledzik. Ez a román nemzet igazi vizsgálója, és

Emil Boc és Anca Boagiu – avatószalag-lovagok

mindig is megvolt az arra való képessége, hogy erőforrásait és dilemmáit saját maga kezelje. A mások – Valutaalap, Európai Unió, NATO – által szervezett vizsgákat végül is, úgy-ahogy letudtuk. A gondok azonban akkor kezdődnek, amikor magunk közt vagyunk. Íme, a román média klasszikus tablója: két tábor, és köztük Traian Băsescu elnök, abban a szerepben, amely a legjobban fekszik neki: a főszereplőjében, a játékvezetőnek öltözött játékosban. Óurasága aranyrögként ragyog majd a képernyőkön, de a szerep, amit vállalnia kellett volna, az lenne, hogy segítsen a kérdéses korrek vitájának megszervezésében. Természetesen az ellenzék arra ébred, hogy „zöld”, és így a kérdés értelme ismét elvész, mint labda a rögbibeli tolongásban. Adott pillanatban döntés születik a verespataki kiemeléstről, és ez a személytelen kifejezés amennyire igaz, annyira tragikus. A döntést távoli körökben hozzák meg, messze a nagyközönség szemétől, és majd a hírekben közlik velünk. Az értelem jól megfontolt érdekből történő kizárása-

nak a politikában használt mechanizmusa a sajtóban is jól működik. Bizonyára emlékeznek az RMGC által ezelőtt egy évvel Új Zélandba szervezett kirándulásra, amelyre sokan újságíróként mentek el, és lobbizókként jöttek haza. Ez az egyik oka annak, hogy a vitacikk, az anket és a riport eltűnnek a zsurnalisztika válfajai közül. Könnyebb és olcsóbb Borcea esküvőjéről beszámolni, a kötelező tortával, becalis táncsal és tűzijátékkal, mint ahogy gazdasági szempontból hatékonyabb kitermelni az aranyat, valahol a talaj mélyén hagyva a demokráciát. Mert hiszen a demokrácia alapvető aktusa nem a választás, hanem a közvita, fő színtere az agóra, nem a szavazófülke. A kellő ismeretek hiányában választani csupán színeléle a demokráciának, annyi mintha egy embert azért tartanánk egészségesnek, mert minden szerve a helyén van, nem törődve azzal, hogy azok betegek. Olyannyira megszoktuk a látványokat, hogy immár eredeti termékeknek tekintjük

lengedés, annál jobb” – írja Peter Coy, a *Businessweek* szerkesztője. Az elmúlt századok során jelentősen enyhült az adóssokkal szembeni szigor. Ma már senkit sem zárnak rács mögé, ha nem tudja törleszteni a hiteleit. Coy szerint azonban mindez nem elég: még nagyobb engedékenységre lenne szükség az újabb recesszió elkerülésére érdekében. Úgy véli, gazdasági szempontból káros és elfogadhatatlan a bankok gyakorlatára, amely minden körülmények között az adósa hárítja a felelősséget – az eladósodott államokra és a lakáshitelevő magánszemélyekre. A hitelezőknek tudomásul kellene venniük, hogy kintlévőségeik egy jelentős része nem behajtható. Az amerikai lakáshitelek negyede többet ér, mint a jelzálogul szolgáló ingatlan – idézi Coy a legfrissebb adatokat. Így a hitelfeltevők be vannak börtönözve ingatlanukba – ha eladnák, csak adósságuk maradna. A jelenlegi helyzet az ingatlanpiac, az építőipar és általában a gazdaság befagyását eredményezi. A holtpontról csak az jelenthet elmozdulást, ha a hitelezők mély lélegzetet vesznek, és kintlévőségeik egy részét leírják. Ahogyan ez a hasonló helyzetekben az elmúlt századok során számos alkalommal megtörtént. A legjobb megoldás, véli Coy, ha az adósság nem terjed túl a jelzálognál. Így a hitelbedőlés kockázatán osztozik a bank és a magánszemély: ha az adós nem fizet, az ingatlan a banké lehet, amely azután viszont semmilyen további követeléssel nem állhat elő. Akkor sem, ha az ingatlan kevesebbet ér, mint az adósság. Ilyen szabályok a hitelezőket is nagyobb óvatosságra készítik, és megakadályozzák, hogy újabb hitelválság alakuljon ki. Hasonló megfontolásból, az államadósság esetében is közös felelősségvállalásra lenne szükség. Amennyiben általánosan elfogadottá válik a fizetési nehézségekkel küzdő államok hiteleinek elengedése, a hitelezők itt is jobban meggon- dolják, kinek és milyen feltételekkel folyósítanak kölcsönt. Az elmúlt hetekben több jeles közgazdász állt elő hasonló célú javaslattal. Kenneth Rogoff, a Harvard Egyetem professzora, a Nemzetközi Valutaalap korábbi kutatásvezetője szerint az infláció elengedése segítené a hitelteher csökkentésében. Ha ugyanis a pénz vásárlóértéke romlik, akkor az adósság is kevesebbet ér. Ami persze ismét csak a hitelezőknek fáj. Ez a megoldás persze csak azon államok előtt nyitott, amelyek saját devizájukban adósdottak el, és nem kell tartaniuk a növekvő inflációból fakadó árfolyamkockázatoktól. (metazin.hu)

A válság
elinflálása

Peter Coy, *Businessweek*

Az amerikai és az európai gazdaságok újabb megtorpánása és a recessziós félelmek nyomán egyre több közgazdász javasolja az adósságcsökkentés radikális módját. Ami a javaslatokban közös, az a hitelezők felelősségvállalása a bedőlő kölcsönkért. „2011 első számú ügye az adósság. Gazdasági növekedés híján a fejlett világ még évekig nyögni fog a hitelek terhe alatt. A kölcsönök visszafizetésére összpontosító államoknak nagyon nehéz lesz gazdaságélénkítő intézkedéseket hozniuk. A globális gazdaság újraindításához tudomásul kell venni, hogy a hitelek egy részét soha nem fizetik vissza. Minél előbb jön az adósságe-

Közérdekű szabályozásokról

Czédly József

Augusztus folyamán több olyan közérdekű szabályozás jelent meg, melyek ismerete hasznos lehet olvasóink számára. Ezekről számolunk be az alábbiakban röviden, aki részletesebb információt igényel be kell szerezze vagy az interneten megkeresse a tájékoztató-sunkban megjelölt *Hivatalos Közlöny*-t.

1. Ovódásoknak és kisiskolásoknak járó tej és kifli program megváltoztatás

Az augusztus 2-i, 548. számú *Hivatalos Közlöny*-ben jelent meg az a Kormányhatározat (H.G. 701/2011) mely változásokat vezet be az eddig érvényben levő szabályozással szemben. A leglényegesebb, hogy kiterjeszti a napi 4 órai programmal működő állami ovódák és I.–VIII. osztályos iskolákra vonatkozó, a gyermekek számára ingyen kiosztandó „tejtérmekek és kifli” programot, a magántulajdonban levő oktatási intézmények diákjai számára is, tekintettel arra, hogy a programot az Európa Tanács anyagi támogatásával bonyolítják le.

A Határozat melléklete írja elő azokat a pályázati feltételeket (caiet de sarcini) melyek betartása kötelező a „tej és kifli” program árúellátását biztosító szerződések megkötésekor, azzal a megjegyzéssel, hogy a hatályban levő szerződések érvényben maradnak azok lejártáig és a már kiírt versenytárgyalások feltételein sem kell változtatni.

A jövőben a leszállítandó tej hőkezelt kell legyen, lehet UHT rendszer szerint legyártott is, pasztörizált. Ha tejtermékre szerződnek annak alapanyaga 90%-ban hőkezelt kell legyen és lehet egyszerű joghurt, aludtej,

szána vagy kefir, egységként 200 ml-es csomagolásban. A pékipari termék lehet egységként 80 gr. súlyú kifli, zsemle, egyszerű percc, száraz keksz.

A szerződésben biztosítani kell a termékek naponkénti leszállítását és kiosztását ha az oktatási intézmény és a szállító székhelye között kisebb mint 25 km. a távolság, hetenként kétszer ha ez a távolság 25 és 50 km. között van és hetenként egyszer, ha a jelölt távolság nagyobb mint 50 km.

A leszállítandó élelmiszerek felhasználhatósága érdekében szigorúan be kell tartani a következő határértékeket:

- 8 nap a legyártástól számítva a pasztörizált tej és 6 hónap az UHT tej esetében;
- 5 nap a joghurt, aludtej, szána és kefir termékek esetében;
- 48 óra a pékipari termékek számára.

Ezeket a határértékeket be kell tartani a hetenkénti és hetenként kétszeri szállítások esetében is. Az oktatási intézményeknek megfelelő tárolási lehetőséggel kell rendelkezzenek a leszállított élelmiszerek higiénikus megőrzése érdekében. Hasonlóképpen a szállítóknak biztosítani kell a megfelelő, hatósági engedéllyel rendelkező szállító eszközöket. A leszállítandó termékeken kötelezően fel kell tüntetni „Ingyen kiosztott termék, kereskedelmi forgalomba hozatala tilos”.

2. Hátrányos helyzetben levők ingyenes utazási lehetősége

Az augusztus 5-i, 559. számú *Hivatalos Közlöny*-ben jelent meg a Legfelsőbb Semmitőszék és Bíróság (Înalta Curte de Casație și Justiție) 1021/2011.02.22 sz. végzése (decizie), melyben megsem-

misíti a 680/2007 sz. Kormányhatározat 2. cikkelyében előírt, következő rendelkezést: „A súlyos és hangsúlyozott hátrányban levő személyek helységek közötti ingyenes utazása, a 448/2006 sz. törvény vagy más jogszabály alapján, vasúton, autón vagy hajón történhet, ez a jog nem általános (kumulatív) jellegű.”

A hatályon kívül helyezett a legfelsőbb bírói hatóság azzal indokolja, hogy az ellentmond az említett törvény 24. cikkelyének 3) bekezdésével miszerint: „A súlyos és hangsúlyozott hátrányban levő személyek jogosultak,

kívánságuk szerint, a helységek közötti, ingyenes, évenként 6-szoros, oda-vissza utazásra, bármilyen típusú vonaton, meg nem haladva a II. osztályú gyorsvonati jegy árát, autóbusszon, vagy folyami hajón.”

Az idézett végzés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szabályozásban megjelölt személyek szabadon választják meg, térítésmentes utazásukat vonaton, autón vagy folyami hajón teszik meg, az egyik lehetőség nem zárja ki a másik használatát, megszüntetve az eddig érvényben levő korlátozást melynek alapján a szállítási

eszközöknek csak az egyikét lehetett ingyenesen használni.

3. A külföldön szerzett hajtási igazolványok romániára való átváltása

A Hivatalos Közlöny augusztus 16-i, 578. számában jelent meg a Belügyminiszter 163/2011 sz. rendelete más államok illetékes hatóságai által kibocsájtott hajtási igazolványok hasonló romániára való átváltásáról. Kérhetik hajtási igazolványuk átváltását mindazok a személyek akik romániai állandó vagy ideiglenes lakhellyel (domiciliu, reședință), illetve székhellyel (reședință) rendelkeznek.

Az átváltást kérni lehet:

- annak a prefektúrának a hatósága alá tartozó hivataltól ahol az igénylő lakhelye/székhelye van;
- a 6 hónapnál hosszabb ideig Romániában tartózkodó, az EU tagállamiból jövő főiskolai hallgatók esetében, attól a prefektúra hatósága alá tartozó hivataltól ahol a látogatott főiskola székhelye van.

Hajtási igazolványuk átváltására jogosultak az EU tagállamai és a rendelet 2. és 3. számú mellékleteiben felsorolt államok által kiállított hajtási igazolványok tulajdonosai, anélkül hogy újabb vizsgának vagy tesztnek vetnék magukat alá. Amennyiben a külföldi hajtási igazolvány tulajdonosa még nem töltötte be a Romániában érvényes rendelkezések szerint megállapított életkort, nem kérheti igazolványának kicserélését ameddig a hazai rendelkezésekben előírt életkort be nem tölti.

Nem válthatók át a hajtási igazolványok az alábbi esetekben:

- nemzetközi hajtási igazolványok;
- ha érvényességük lejárt,

kivéve az EU tagállamok által kibocsájtott igazolványokat;

- megsemmisített hajtási igazolványokat, vagy amelyek érvényessége más államok által volt korlátozva, illetve felfüggesztve;

- azokat a hajtási igazolványokat amelyeknek tulajdonosait végleges bírósági határozat alapján elítéltek a közlekedési jogszabályban szereplő vétség miatt

A hajtási igazolványok átváltását személyesen kell igényelni az illetékes romániai hatóságtól, a kérvényhez csatolni kell a következő okmányokat:

- a) a külföldi állam által kibocsájtott hajtási igazolványt eredetiben és ennek törvényes román fordítását;
- b) idegen állampolgárok esetében az útlevélt, tartózkodási engedélyt, Romániában való letelepedésre jogosító igazolványt. Román állampolgároknak személyazonossági igazolványt vagy ideiglenes személyazonossági igazolványt;
- c) a rendelet 4. mellékletében található nyilvántartási lapot, nagybetűkkel, olvashatóan kitöltve;
- d) egészségügyi hivatal által kiállított egészségügyi nyilvántartási lapot;
- e) érvényben levő büntetlenségi igazolványt (cazier judiciar);
- f) saját felelőségre kiállított nyilatkozatot miszerint az átváltás céljából benyújtott hajtási igazolvány hiteles, tulajdonosának nincs bejelentett lakhelye más országban, nincs más Romániában érvényes hajtási igazolványa;
- g) igazolást arról, hogy az átváltáshoz szükséges illetéket befizette

A kérvény benyújtásától számított 30 napon belül, a romániai hajtási igazolványt az illetékes hatóságnak ki kell bocsájtania.

Kötelmek a végrendeletben

Deák Levente

A hatályos Román Polgári Törvénykönyv 800. és 802. szakasza szerint a végrendelet egy olyan egyoldalú, személyes, ünnepélyes (alaksághoz kötött), alapvetően visszavonható jogi aktus, amellyel a végrendelező meg életében javai egészségéről vagy annak egy részéről rendelkezik akkorra, amikor ő már nem lesz életben. A jogirodalomban már hosszú idő óta tartja magát az a nézet, hogy a végrendelet nem más, mint hagyományok halmazata, vagyis egyetlen végrendeletben össze lehet sűríteni más-más hagyományosnak a javára szóló rendelkezéseket, mi több, ebben akár kötelmek is helyet kaphatnak, érhetőbb: a végrendelet hasznélvezőinek terhére olyan kötelezettsége-

ket is elő lehet írni, amelyek teljesítéséhez lesz köthető magának a végrendelet alapján történő tulajdonátörüházásnak a végkimenetele. Ezzel megdölni látszik az az állítás, hogy a végrendelet csak ingyenes jogügylet lehet, mert előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor a végrendeleti kötelmek „elfogyasztják”, felélik magát az örökölt vagyont egészet vagy annak egy részét, szabály, ami a Ptk. 830. és 930. szakaszából levezethető. (Akit további részletek is érdekelnek, azoknak Mihail Eliescu jogtudós referencia értékű, kétkötetes szakmunkáját ajánlom tanulmányozni. Címe: Moștenirea și devoluțiunea ei în dreptul R.S.R., Akadémiai Kiadó, 1966, 198-199. oldal.)

Továbbra is az elméleti fejtegetéseknél időzve, régi ne-

vén, a Legfelső Bíróság egyik régebbi döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a végrendelező csak olyan kötelezettségeket, terheket, róhat, ruházhat a hagyományos vállára, amelyek ez utóbbi csak a végrendelező elhunytá után köteles teljesíteni. Például arra kötelezheti hagyományosát, hogy a végrendelező munkaképtelen rokonát eltartsa, vagy pedig kiegyenlítsa a végrendelező adósságát, esetleg arra, hogy az örökölt pénzből befejezze tanulmányait. Ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítésére minden esetben a végrendelező elhalálása után kerül sor, ami a jogügyletekben szerepelhető bontó hatályú kitételhez hasonlítható, jogalapot teremtve annak, hogy például a törvényes örökösök kérjék a végrendelet ér-

vénytelenítését a kötelezettség teljesítésének elmaradása miatt.

Nem kevésbé igaz az is, hogy mint minden végrendeletet, a kötelmet vagy kötelmeket tartalmazó végrendeletet, értsd: örökséget el lehet fogadni, de vissza is lehet utasítani. A hagyományos tehát mérlegelhet: tudja-e vállalni a számára a végrendelező megszabta kötelezettségek teljesítését vagy nem? Ha erre igennel válaszol, elfogadja az örökséget, ami után viszont már nem bújhat ki a kötelezettségek alól. De ha ezt mégis megtenné, vagyis a vállaltakat megsem teljesíti, az a személy, akinek javára szólan kellett volna teljesítenie, esetleg a végrendeletben megjelölt (kinevezett) végrendeleti végrehajtó (executorul testamentar) bírósági úton kísé-

relheti meg a kötelezettség teljesítésének kikényszerítését. A másik szóba jöhető jogi eszköz a törvényes örökösök vagy az egyetemleges végrendeleti örökösök kezébe kerülő kötelezettséget, (elvárás, óhajt, kérést, stb.) tartalmaznak a végrendelező javára, ennek haláláig, és a megnevezett hagyományos, leendő végrendeleti örökös terhére. Ezeket akár teljesíteni is lehet, de jogi úton kikényszeríteni sem a végrendelező életében, sem annak elhunytá után nem. Ettől a végrendelet érvényes marad. A végrendelező az eltartás elmaradása miatt egyetlen dolgot tehet, és csakis életében: visszavonja végrendeletét, amely amúgy csak elhunytá után fejtené ki joghatását, ezt is csak a hagyatéki eljárás lefolytatása után!

relheti meg a kötelezettség teljesítésének kikényszerítését. A másik szóba jöhető jogi eszköz a törvényes örökösök vagy az egyetemleges végrendeleti örökösök kezébe kerülő kötelezettséget, (elvárás, óhajt, kérést, stb.) tartalmaznak a végrendelező javára, ennek haláláig, és a megnevezett hagyományos, leendő végrendeleti örökös terhére. Ezeket akár teljesíteni is lehet, de jogi úton kikényszeríteni sem a végrendelező életében, sem annak elhunytá után nem. Ettől a végrendelet érvényes marad. A végrendelező az eltartás elmaradása miatt egyetlen dolgot tehet, és csakis életében: visszavonja végrendeletét, amely amúgy csak elhunytá után fejtené ki joghatását, ezt is csak a hagyatéki eljárás lefolytatása után!

A leghíresebb divatmagazinok

Az online érkező információtömegben rengeteg érdekes olvasnivalóra bukkanhatunk, a divatblogoknak, trendmagazinoknak se szeri, se száma és pár evidens, jól bejáratott médiumon kívül egyelőre még nem tudni, hogy a divatvilág mely netes médiumai tapadnak majd meg végleg a köztudatban.

Lássuk azonban azokat a nemzetközi, nyomtatott sajtótermékeket, melyek jelentős befolyással vannak a divatvilág alakulására.

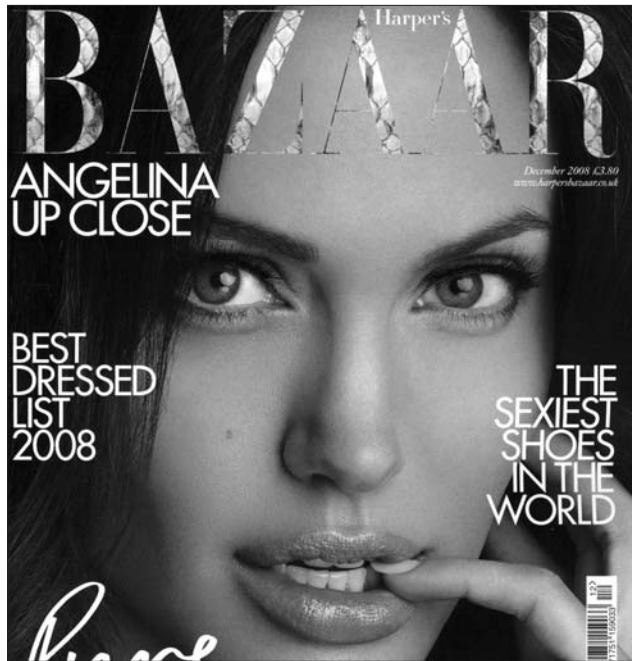
Vogue

A mindenki által ismert és csodált *Vogue* magazin, a magazinok császárnője 1892-ben jelent meg első alkalommal az újságosstandokon, először heti, majd kétheti, végül a hetvenes években havi rendszerességgel. A lapot a Condé Nast vállalat adja ki, immár huszonegy országban. Többféle szemléletváltáson ment már át a magazin, a divat, a társadalmi folyamatok, a művészi igényességű mondanivaló azonban állandó a lap hasábjain, a luxusérzet minden egyes nemzetközi kiadás sajátossága. Az Anna Wintour által főszerkesztett amerikai verzió sokat nyitott az elmúlt években a könnyebben emészthető divatáramlatok felé. Ennek egyik legkésebb bizonyítéka az volt, amikor tavaly Lady Gagát tették címlapra és a borítón pózoló tnisztárok azóta is töretlen preferáltjai a lapnak. Ezzel a húzással Wintour továbbra is biztosítani tudta a *Vogue* piacvezető pozícióját. A tengerentúli kiadás mellett nemzetközileg is elismertek a brit, a francia, a japán és a német *Vogue*-verzió is.

W Magazine

Ha botrányról van szó, a *W* magazin sem megy a szom-

szédba egy kis kavarást. 1971-ben alapították. Az újság kiszolgálja felső középosztálybeli olvasóinak igényét, néha-néha viszont felrázza egy kicsit őket az mozdulatlanságból. Szintén társadalmi változásokkal kapcsolatos igényekről árulkodnak a fotósorozatok, és gyakran a hozzájuk készülő interjúk is, így történetesen, hogy Tom Ford teljesen nyíltan beszélt pánszexualitásáról a magazinnak. A *Sexual revolution* című fotósorozatában és a gender-elméletre reflektálva készítették androgün felvételeket. Brad és Angelina *Domestic Bliss* címmel álltak modelt egy olyan editorialban, melyben a külvárosi amerikai álomcsaládnak állítottak gör-

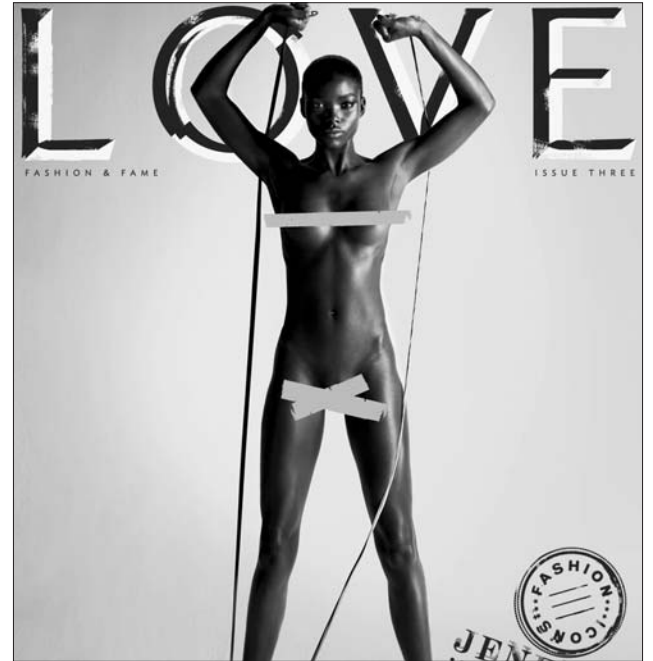

be tükröt. Volt még botránya Demi Moore-nak, akinek állítólag az utómunkálatokkal „eltüntették” a csipőjét a címlapfotóról, a színésznő mindvégig tagadott, végül kiderült, hogy Anja Rubik szupermodell testét használták fel a fotó „átértelmezéséhez”.

Harper's Bazaar

Klasszikus divatmagazin,

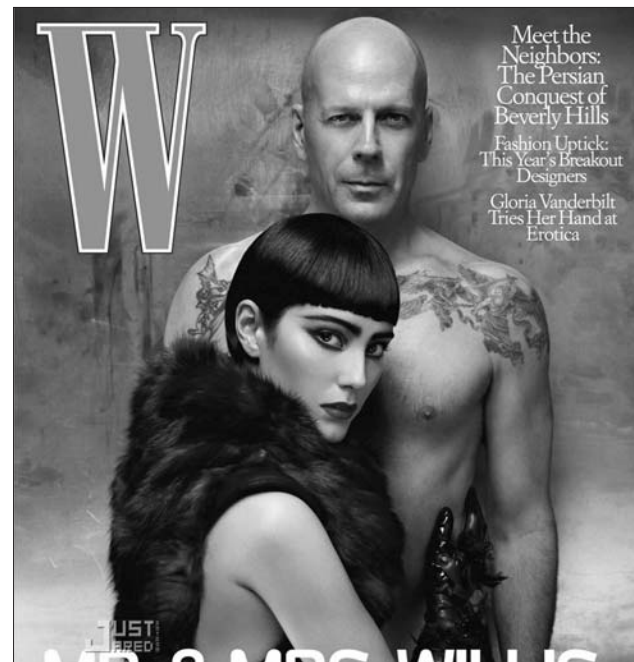
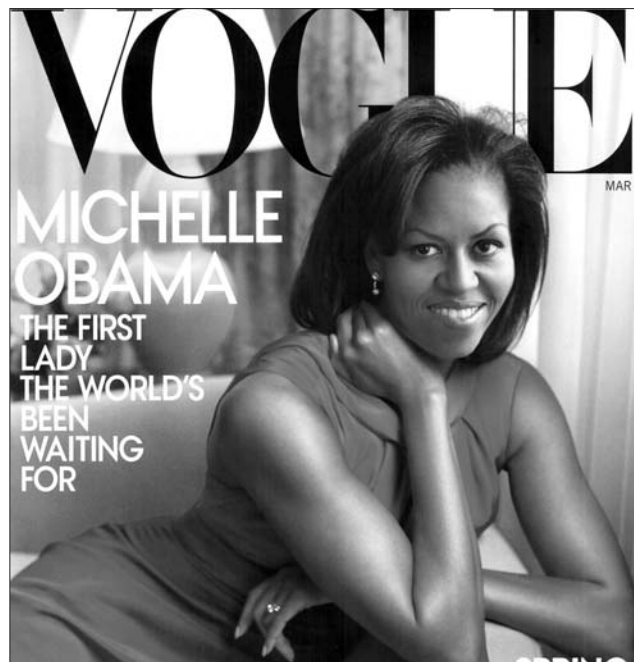
melyet 1867-ben jelentettek meg először. Jelenleg 26-féle kiadása ismert szerte a világban, bár őshazájának az USA számít, ahol az első tematikus divatlap volt. A magazin végigasszisztálta a XX. század jól ismert társadalmi stációit, óriási szerepe volt a mai divatipar kialakulásában, a nőket érintő felszabadítási mozgalmakban.

Carmel Snow egykori főszerkesztő 1933-ban Martin Munkácsival reformálta meg a hagyományos divatfotózást, mikor a stúdióból a tengerparta vitték a modelleket és ott fényképezték őket. A nyolcvanas években kisebb vérfrissítésen ment keresztül az újság, bírálói szerint ez hamarosan ismét ráférne.

Love

A *Love* magazin örülten provokatív, halálosan komoly, de mégsem veszi soha túl szigorúra a figurát sőt, a divatvilág rideg közegében simán bevállalja a humort is. Eltökélt célja a stílus bemutatása, az emberek manipuláció nélküli bemutatása. Itt nincsenek agyonphotoshopolt celebritások, fölösleges műmosolyok, a *Love* magazin az élet, a szociális változások manifesztálódása csodaszép fotósorozatokban. 2008-as indulásakor Katie Grand főszerkesztőnek szabad kezet adott a Conde Nast vezetősége, mert szertelen, szexi és vagány magazint akartak készíteni, ami addig igencsak távol állt a lapkiadótól. Rögtön Beth Ditto meztelen címlapképével jelent meg az első szám, azóta minden egyes megjelenés valamilyen újabb merészség, mely kizökkenti az olvasót közönyéből. Emlékeztet a nyolc különböző szupermodell meztelen címlapfotójával megjelent szám, valamint a Kate Moss és egy transzszexuális modell, Lea T csókját megörökítő borító.

Programajánló

BuSho filmfesztivál Nagyváradon

Helyszín: Szabadság Mozi, Independentei utca 1. Bejárat a Sas Palota alatt.

Program: szeptember 2., péntek

12.00 A Short Film(US), Touch, (HU) animáció, Garlic soup (HU), Deafness (UA), The Runaway (ES) kísérleti film, The Twin Girls Of Sunset Street (ES) animáció, Vite Ma Non Troppo (ES); 13.15 Finale (HU), Missing the Target (IT) kísérleti film, It's Natural To Be Afraid (GB), The circular glance (ES), Paths of Hate (PL) animáció, The Philosopher (FR); 14.30 Retep (NL) kísérleti film, Steam is Steam (CA), Out of Erasers (SE, DK),

Something Blue (HU), Written in pencil (IL) animáció, Zombification (AT).

3D-s mozifilmek Csíkszeredában

Helyszín: a Fidelitas Egyesületmoziterme (Petőfi Sándor utca 38. szám)

Időpont: szombaton, (szeptember 3) 20, illetve vasárnap (szeptember 4) 18 órától a *Saw (Fűrés)* 7 című filmet, valamint szombaton 15 és vasárnap 20 órától az Avatart láthatják a mozirajongók. A Bolt című filmet szombaton 10 és vasárnap 12 órától vetítik, a Caroline címűt pedig szombaton 12 és vasárnap 10 órától láthatják. Helyfoglalás a 0757-565398 vagy a 0736-492 213-as telefonszámokon.

Kiállítás Kézdivásárhelyen

Helyszín: Vigadó Művelődési Ház

Időpont: 2011. szeptember 2., péntek, 17 óra

A kézdivásárhelyi Vigadó Művelődési Ház meghív mindenkit szeptember 2-án, 17 órára a Vigadó kiállítótermébe Vetró András szobrászművész grafikai kiállítására és katalógus bemutatására. Megnyitó beszédet mond Fekete Vincze író, a katalógust pedig Kovács Árpád méltatja.

Érmelléki Ősz Székelyhídon

Péntek, szeptember 2: 16.30-kor az érmihályfalvi menettáncosok nyitják meg az ünnepséget, melyet 17 órakor a főtéri hivatalos megnyitó követ. 18-kor tartalnyitók következnek a vá-

rosi múzeumban, amelyeket 20 órakor Vidonyevics Edina székelyudvarhelyi színművész műsora követ. 21-kor a Griffiti dráma- és filmműhely bemutatja a Kockás kabát című filmet.

Szombaton délelőtt 10-kor vetélkedők kezdődnek, 11-kor barátságos focimérkőzés, 17 órakor pedig a debreceni Szeredás népzenei együttes gyermekműsora, amit a nagyváradi Easy Rider rockegyüttes, a paptamási Amazonász együttes követ. 19.30-kor a bukaresti Deep Central együttes koncertezik. 21.30-kor a magyarországi Neoton sztárjai lépnek fel. 23.30-kor retróparti lesz a budapesti Dévényi Tiborral, majd Dj Sasa szabadtéri diszkójával zárul a nap.

Vasárnap 17 órakor a hagyományörző Pusztai Farkasok íjászeit a Phoenix karate bemutatója követi, majd

a székelyhídi Kölyök Dance, valamint a bihardíószegi TDC táncosai lépnek színpadra. 21 órakor Korda György és Balázs Klári énekel, majd a Control Dance zárja a zömében focipályán zajló műsorokat.

Tündérfeszt Csíkszeredában

Helyszín: Mikó-vár belső udvara

Időpont: 2011. szeptember 2., péntek – 2011. szeptember 3., szombat

A kétnapos rendezvény kiemelkedő eseménye a Tündérground csíkszeredai zenekar új lemezének, a „Ballyho”-nak a bemutatója, amelyre A.G. Weinbergerrel is rögzítettek egy zeneszámot, a „Pávatánc”-ot, és amelyet a Tündérfest-en is közösen adnak elő. A Tündérfest számos újdonsággal szolgál: a zenekari

előadásokon kívül a résztvevők láthatnak épületprojekciót (building projections), valamint részt vehetnek a silent afterparty-n, ahol egyidőben 3 DJ közül választhatnak.

Szeptember 2-án, ma, kapunyitástól 17 órától a Becherovka bár várja vendégeit, 20 órától föllép a Butterflies in My Stomach Bukarestből, 22 órától a Sardinelli Szegedről, utána épületprojekció, majd silent afterparty.

Szeptember 3-án, szombaton kapunyitás 15 órától, zenei csemegék vetítése a Becherovka bárban, 20 órától föllép a budapesti Sonar zenekar. 22-órától a Tündérground mutatja be új lemezét a „Ballyho”-t. Sztárvendége A.G. Weinberger. A program épületprojekcióval folytatódik, majd silent afterparty következik. A rendezvény belépője 15 lej/nap.

A dohányzás és a magzati fejlődés

Svédországban egy nagy létszámú népességen történt vizsgálat során először sikerült igazolni, hogy ha az anyák legkésőbbi teherbeesésük idején felhagynak a dohányzással, jelentős mértékben csökkenthetik a dohányzás gyermekük fejlődését negatív irányban befolyásoló káros hatásait.

A több, mint 50 000 terhességet vizsgáló tanulmányból kiderült, hogy azon anyák gyermekei, akik terhességük igazolódásakor abbahagyták a füstölést, hasonló születési súllyal jönnek világra, mint azok az újszülöttek, akiknek édesanyja sohasem dohányzott.

Ahogy ez a kutatás is rávilágított, a várandósság alatti dohányzás egyik leggyakoribb következménye az alacsony születési súly, ugyanakkor a dohányzó kismamák magzatait a koraszülés és az azzal járó agykárosodások és veleszületett rendellenességek (pl. ajakhasadék) is veszélyeztetik. Régóta bátorítják már a gyermeket vállaló nőket káros szenvedélyük mielőbbi felhagyására, mindeddig azonban nem volt bizonyíték arra, hogy ez a kései leszokás (azaz a terhesség kimutatásakor) valóban és mérhetően pozitív hatással van a gyermek születési súlyára.

A kutatás során Nick Macklon professzor és kollégái klinikai, társadalmi, gazdasági és életmódbeli tényezőket vizsgáltak a Southamptoni Egyetem Orvosi Központjának 2002 és 2010 közötti páciensanyagából. Hét különböző csoportra osztották a hölgyeket dohányzás szempontjából. Az egyes csoportok dohányzási

szokásait ezután összevetették a megszületett csecsemők születési körülményeivel és adataival. A statisztikai elemzés során figyelembe vették természetesen azokat a tényezőket is, melyek önmagukban is befolyásolhatják a terhesség és a szülés kimenetelét (terhességi hét, anyai életkor, BMI, társadalmi-gazdasági körülmények), és ezek után azt tapasztalták, hogy azokban a csoportokban, ahol az anyák legkésőbb a terhesség beigazolódásakor abbahagyták a dohányzást, jelentősen nagyobb születési súly figyelhető meg, mint azoknál, akik a várandósság alatt is folytatták káros szenvedélyüket.

Nemcsak a születési súly mutatkozott magasabbnak, mint a dohányzó kismamák körében, de a leszokó hölgyek legalább addig ki tudták hordani gyermekeiket, mint a soha nem dohányzó anyák, és az újszülöttek fejkörfogata is a nemdohányzó csecsemőjéhez hasonló átlagot mutatott. Egy nemrégiben napvilágot látott tanulmány azt írja, hogy a 15. terhességi hét előtti leszokás csökkenti a koraszülés és a kis születési súly kockázatát, ez a kutatás azonban ennél tovább megy: nyugodtan elmondható már a pároknak, hogy a fogantatás időszakában történő leszokás

kés nemhogy nem árt, hanem kimondottan születendő gyermekük javára válik.

Ma már számtalan bizonyíték támasztja alá, hogy a várandósság alatti dohányzás káros a magzatra, néhány kismama mégis a dohányzásnál marad, mondván ő nem bánja, ha gyermeke kisebb súllyal születik. Fontos hangsúlyozni, hogy a kisebb baba nem jelent feltétlenül könnyebb szülést, és számolni kell a dohányzással összefüggő esetleges komplikációkkal is. A gyermek felnőttkorában is kialakulhatnak betegségek, melyek az alacsony születési súlyra vezethetők vissza. A

várandósság alatti dohányzás nemcsak az anya és az újszülött, de a későbbi felnőtt (és szülő) számára is kifejezetten káros. Sőt, a dohányzás eleve megnehezítheti a teherbeesést, és – ha mégis sikerül –, akkor akadályozhatja a terhesség megfelelő ideig történő kihordását is. A dohányzó nők petefészke gyorsabban öregszik, a dohányosok körében jóval gyakoribb jelenség a meddőség, mint a nemdohányzó körében, és még a klimax, a menopauza is előbb éri el a dohányos nőket, mint azokat, akik nem dohányoznak.

Ennek a kutatásnak nem az a tanulsága, hogy a kis-

mamák ráérnek akkor letenni a cigarettát, amikor megfogant a gyermek, hiszen egyáltalán nem mindegy, hogy milyen a jövőbeli édesanyák egészségi állapota már a megfogantatás pillanatában is. A kutatás inkább arra igyekszik rávilágítani, hogy egy dohányzó nő rengeteget tehet születendő gyermeke egészségéért, ha esetleg váratlanul érkezik a gyermek, és legkésőbb a várandósság elején, amint megtudja, hogy áldott állapotban van, leteszi a cigarettát. Sajnos ha erre nem képes, annak beláthatatlan következményei lehetnek a babára nézve.

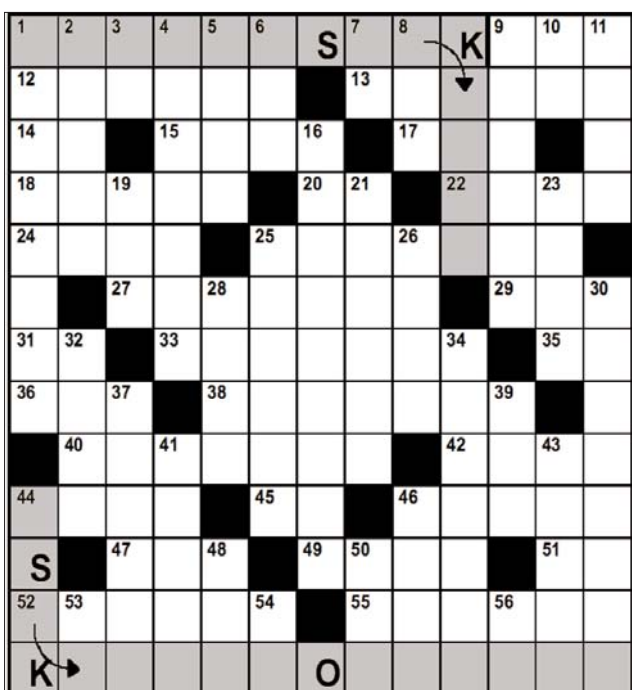
Az orvos válaszol

Hogyan lehet észrevenni, hogy a kullancs, ami megcsípött fertőző volt-e? Minden kullancs veszélyes, vagy csak néhány?

Sokféle kullancs létezik, de nem mindenik fertőző. Fontos tudni, hogy a védőoltás a kullancs okozta agyvelőgyulladásától véd, másról nem. Az agyvelőgyulladás szempontjából a csípést követő 4-6 óra számít biztonságos időnek, a Lyme-kór vonatkozásában pedig 24 óra. A friss csípés külleméből nem lehet következtetni a kullancs fertőzőségére, ezért gyorsan el kell távolítani, hogy megakadályozzuk, hogy a szervezetünkbe esetleg vírusok, baktériumok kerüljenek. A csípés helyét eltávolítás után jódval fertőtlenítsük és feltétlenül figyeljük. Lyme-kór gyanúját kelti, ha a csípés helyén gyűrű alakú bőrpír alakul ki és terjed, ez lehet a csípés utáni naptól kezdve, akár hosszú hónapok múlva is. Ha krónikussá válik, izületi és szívizom-gyulladást, arcidegbénulást, idegrendszeri panaszokat okozhat, és fájdalommal jár. A kórt, ha idejében orvoshoz kerülünk antibiotikum kúrával kiírhatjuk a szervezetből. Az agyvelőgyulladás kezdetben, csípés után 1-2 héttel magas lázat, fejfájást, levertséget okoz. Ezen tünetek kezelés nélkül is hamar elmúlnak, azonban pár hét múlva újra jelentkeznek. Végtag, légzőizom bénulások, aluszékonyság, görcsök lépnek fel. A betegség ritkán halálos is lehet. Az agyvelőgyulladás ellen van védőoltás, tehát megelőzhető. A vakcinát bárki beadhatja magának, de a védelem kialakulásához több injekcióra van szükség. A diagnosztizálás vérből történik, nem a kórokozót, hanem a termelődd ellenanyag szintjének emelkedését tudják kimutatni, kb. négy-hat hét után.

Dr. Győri György

Barátok ...

Két férfi beszélget:

– Látod azt a két nőt? A barna a feleségem a szőke pedig a szeretőm.

– ... (poém a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poém első része. 9. Római köszönés. 12. Kerítészerű építmény. 13. Sok lyukkal ellátott. 14. Bibe része! 15. Adoma. 17. Mutató névmás. 18. Brancusi népe. 20. Sisakban van! 22. Metélt van ilyen. 24. Hadonászik, hetvenedik. 25. Illatos gyanta. 27. Kuszálás, borzolás. 29. 2x5. 31. Oázis része! 33. Gürcöl. 35. Egyiptomi főisten. 36. S a többi (röv.). 38. Nincs helye. 40. A pincébe vezető út. 42. Északatlanti Szerződés Szervezete. 44. Észak-olasz tó. 45. Bent átszel! 46. Fülke. 47. Módosított a-hang. 49. Keserűen szenved, sorvadozik. 51. Zátony határai! 52. Nem pénzbeli hozzájárulás. 55. Jut hely neki ott.

Függőleges: 1. Sumér lelet jelzője. 2. Megy a gőzös. 3. Dráma (röv.). 4. Elkülönül. 5. Ábel gyilkosa. 6. Et cetera (röv.). 7. Két nünüke! 8. Erika becézve. 9. Szak. 10. Végrehajtó Egység (röv.). 11. Hullás. 16. Beugrató történet. 19. Festék. 21. Szolgái hódolat. 23. ... Kusturica; szerb filmrendező. 25. Férfinév. 26. Töporlyúból kiváló anyag. 28. Angol Lukács. 30. ... fut; megfeneklik. 32. Négyzet két ellentétes sarkait összekötő egyenes. 34. Toronto lakója. 37. Petőfi Sándor tábornoka. 39. Német sör. 41. Hazai megye. 43. 120 hónap. 44. A poém második része. 46. Szerda előtt van. 48. Cégforma. 50. Szemcsés anyag. 53. Privát Profit (röv.). 54. Részben botfüllű! 56. Forint (röv.).

	6		8			4				
4			7						9	
1				3						
		2		5		8	7			
8						4			5	
6		9								
	7									
9						1			2	
			2							7

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

3	6	1	7	8	2	9	4	5
5	7	8	4	9	1	3	6	2
4	2	9	6	5	3	7	1	8
1	5	6	2	7	9	8	3	4
2	3	4	5	1	8	6	9	7
8	9	7	3	4	6	2	5	1
7	4	2	9	6	5	1	8	3
9	1	3	8	2	4	5	7	6
6	8	5	1	3	7	4	2	9

Elenyté, az árvalány meg Joniukas, a kisbárány

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy kisfiú, Joniukas meg a nővére, Elenyté. A szüleik meghaltak, ezért kettesben elindultak szerencsét próbálni.

Tavasza volt, melegen süttött a nap. Joniukas megszomjazott, inni szeretett volna, de nem volt a közelben patak. Amint mentek az úton, észrevett a homokban egy patanyomot, ami tele volt vízzel és mondja a nővérenek:

– Elenyté, nagyon szomjas vagyok! Kiiszom a vizet ebből a nyomból.

A testvére azonban így szólt:

– Ne igyál, testvércém, lóvá változol.

Tovább mentek. Joniukas meglátott egy örkönyomot, tele vízzel. Ki akarta inni a vizet, de Elenyté megint figyelmeztette:

– Ne igyál ebből a vízből, mert ökörré változol.

Tovább mentek. Joniukas szomjas, nem megy tovább. Meglátott a homokban egy báránnyomot, és nem fogadva szót a testvérenek, kiitta belőle a vizet. A lány csak azt látta, hogy már seholy sincs a fivére. Megint körül nézett, és a testvére helyén egy báránnyot pillantott meg. A kislány sokáig sírt átölelve a bárány nyakát, de a sírás sem segített: a testvére csak

bárány maradt.

Megy a lány tovább, vezeti a báránnyot. Estefelé odaért egy király palotájához. Félt bemenni az udvarra, mert ott harapós kutyák voltak; felmászott egy szénakazalra, felvitte a báránnyot, és elaludt. Reggel a király meglátván, hogy valaki fekszik a szénában, odaküldte a szolgálát, hogy nézzék meg, ki van ott. A szolgál, amikor visszatért, mondják a királynak, hogy a szénában egy nagyon szép lány fekszik, és az ölben egy kisbáránnyat tart. A király megparancsolta, hogy a lányt vezessék eléje. A szolgál odavezették. A király, amikor meghallotta, hogy a lány árva, elhatározta, hogy felneveli. És így a lány ott is maradt a királyi palotában.

Egy idő múlva a királynak az az ötlete támad, hogy levágja a báránnyot. A kislány kéri a királyt, hogy ne vágja le a báránnyot, mert az az ő testvére. A király először nem akarta elhinni, de végül csak hallgatott rá, és meghagyta neki a báránnyot.

Eltelt néhány év. Elenyté felnőtt. Karcsú, szép lánnyá fejlődött. A királynak nagyon megtetszett, feleségül vette. De ugyanott élt egy gonosz boszorkány, aki azt akarta, hogy a királyt ő vegye feleségül. Ez a boszorkány most

nagyon irigyelte Elenytét: elhatározta, hogy bármi is történjék, végez vele.

Elenyté egyszer elment fürdeni. A gonosz boszorkány belelökte a vízbe, maga pedig felöltözött a ruhájába és bement a királyi palotába, hogy elfoglalja Elenyté helyét. A lány, amikor belökték a vízbe, nem fulladt meg, hanem aranyhallá változott. A boszorkány, amikor eljutott a palotába, betegnek tette magát. Ágyba feküdt és így szólt a királyhoz:

– Mennyire elegendem van már ebből a báránnyból! Parancsold meg, uram, hogy levágják.

A király megjajd.

– Félrebeszélés? – kérdi. – Le akarod vágni a báránnyot? De hiszen mindig azt mondtad, hogy ez a te testvéred, Joniukas...és úgy óvtad, szeretted.

A gonosz boszorkány így felelt:

– Akkor bolond voltam... azt csak úgy mondtam... még hogy egy bárány lenne a testvérem? Most beteg vagyok, és ha nem kapom meg ennek a báránnyak a húsát, akkor meghalok.

A király mondja neki, hogy egyen meg egy másik báránnyot, de a boszorkány egyre csak ismételt, hogy ha a király nem vágja le ezt a báránnyot, akkor ő meghal. A

király nagyon sajnálta a báránnyot, nem vágta le. Nagyon különösnek találta, hogy a felesége, aki annyira szerette a báránnyot, most meg akarja enni a húsát.

A kisbárány megértette, hogy a boszorkány le akarja vágatni. Elment a folyó partjára, amelyben a nővére úszkált, és így kezdett énekelni:

*Elena, nővércém,
Elenyté, Elenyté,
Az úr le akar engem vágni,
engem akar levágni,
A szolgál már a késeket fenik,
A lányok a teknőket mossák,
A gonosz boszorkány
a húsomat akarja.
Elenyté a tóból így felel:
Báránnyka, testvérem,*

*báránnykám!
Mondd meg az úrnak,
a királynak, a nagy királynak,
Hívjon össze mindenkit,
minden embert,
Fonjanak erős selyemhálót
Fogják ki az aranyhalat.*

A szolgál, meghallván, amint a bárány énekelt és a halat, amelyik neki felelt, elmesélték a királynak, hogy mit hallottak. Másnap a király elment a partra és elbújt a bokor alatt, hogy a bárány ne vegye észre.

A bárány ismét eljött a partra, énekelt, és a hal felelt neki. A király mindent hallott. Miután hazatért, összehívott mindenkit, és megparancsolta, hogy készítsenek selyemhálót. Amikor készen voltak a hálólal, azonnal parancsot adott, hogy fogják ki az aranyhalat. A kifogott hal meg a bárány azonnal emberre változott. A király felismerte igazi hitvesét és rögtön megértette, hogy a gonosz boszorkány lökte őt bele a vízbe, mert a helyét akarta elfoglalni. Ekkor megparancsolta, hogy verjék agyon, maga pedig Elenával és Joniukassal továbbra is a palotában maradt és nagyon boldogan éltek.

*Litván népmesék
(Válogatta és fordította:
Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

Megérkezett az első „ember”, a szeptember. Még ha kinn az időjárás nyári és az utóbbi hetekben hosszan élvezhettük a napsütést, azért aki figyeli a természetet az észrevehette, hogy valami megváltozott. Észrevehető, hogy rövidebb kezdtek a nappalok, hamarabb sötétedik, az út menti nagy mezőtáblák arculata átváltozott, a gólyák útra keltek, a fecskék gyülekeznek, és Kisboldogasszony napján (szeptember 8) ők is elmennek.

Az apró őszi jelek mindig melegséggel töltik el a lelket. Már akkor az ősze gondolok, mikor kinyílik kedvenc virágom a pillangóvirág, feketén virít a bodzabokor, vagy mikor javában zajlik az aratás.

Minden évszakot kedvelek, de számomra az ősze kedvenc, ilyenkor sokat tartózkodom erdőn-mezőn. Ősszel megmozdul a madárvilág a vándormadarak sora útra kelnek, ami ugyan úrt hagy a madárkedvelőben, azonban a természet próbál kárpótolni azzal, hogy északi tájakról madárvendégek érkeznek. Nekem mégis a hazai madárvilágban állandóan jelenlévő sárgamellényes széncinege pó-

tolja a fecskék, gólyák hiányát. Ősszel, télen naponta lehet őket látni, számos érdekes történetet őrzök emlékemben, iratokban. Nem érdeklik el az őszi úgy, hogy ne jutna eszembe és ne olvasnám el újra és újra kedvenc gyermekkorai versemet:

Széncinege

A cinege cipője

Vége van a nyárnak, hűvös szelek járnak, nagy bánata van a cinegemadárnak.

Szeretne elmenni, ő is útra kelni.

De cipőt az árva seholy se tud venni.

Kapkod fűhöz-fához, szalad a vargához, fűzfahegyen lakó Varjú Varga Pálhoz.

Azt mondja a varga, nem ér ő most arra, mert ő most a csizmát nagyuraknak varrja.

Darunak, gólyának, a bölömbikának, kár, kár, kár, nem ilyen akármilyen fiának!

Daru is, gólya is, a bölömbika is, útra kelt azóta a búbos banka is.

Csak a cingének szomorú az ének: nincsen cipőcskéje máig se szegénynek.

Keresi-kutatja, repül gallyról gallyra: „Kis cipőt, kis cipőt!” – egyre csak azt hajlja.

Kedves gyerekek remélem kedvet kaptatok még egy erdei sétára így az iskolakezdés előtt.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Zöldség-gyümölcs kép

Ki mondta, hogy a paszuly-szemek, borsószemek vagy mogyoró csak étkezésre alkalmasak? Játshattok is velük, sőt nagyon vidám faliképet készíthettek egy kis fantáziával.

Szükséges eszközök: hablemezt, különböző száraz magok, zöldségek, több színű festék, ecset, ragasztó, vonalzó.

Elkészítés: Egy hablemezt vágjatok tetszőleges méretre egy vonalzó és egy papírvágó kés segítségével. Ezután a kivágott lemezen a vonalzó

segítségével rajzoljatok szimmetrikus négyzeteket. Minden négyzetet más színűre festve. Színes temperákkal fessétek be a négyzeteket más más színekre, majd hagyjátok megszáradni. A magvakat ragasztó segítségével sorba rakva rögzítsétek a négyzetekbe. Minden négyzetbe ugyanaz a fajta mag kerüljön, sorba rakva. Ezután egy kis ecsettel fessétek be a magvakat is, ugyanolyan színnel mint az alap. Ha szükséges többször is lefesthetitek. Majd hagyjátok ismét megszáradni.

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette